

САЗВЕЖЉА 10

Зборник радова чланова СКОР-а
Нови Сад

Нови Сад 2012

Зборник радова чланова
Савеза књижевника у отаџбини и расејању
Нови Сад
САЗВЕЖЂА 10

Издавач

Савез књижевника у отаџбини и расејању,
Нови Сад

За издавача

Игор Станковић, Нови Сад

Главни и одговорни уредник

Марина Жинић Илић, Нови Сад

Компјутерска обрада

Сандра Гргуревић, Нови Сад

Тираж - 500 примерака

Штампа: «ГОРАПРЕС» -Земун,

ИСБН 978-86-7970-099-5

**Савез књижевника
у отаџбини и расејању,
Нови Сад**

САЗВЕЖЉА 10

Зборник радова

Нови Сад 2012

УЗЛЕТЕЛЕ БЛАГОЗРАЧНЕ ПТИЦЕ

Кад смо се прошле јесени окупили на Тврђави, речи су ковитлале као облаци, а ни пољупци добродошлице нису изостали. Био је то само наговештај да ће нас у овом зборнику бити више, што је очигледно. Верност, саборност, обogaћење језика, очување традиције, афирмација писаца, су само неке од претпоставки утемељења и постојања *Сазвежђа 10*.

Песме у везаном и слободном стиху, прозни текстови (којих је више него у претходном зборнику), афоризми и модерна бајка, с разним мотивима узлетели су као благозračне птице, а даровитост учинила да нам се и *јато* подмлади (млада ауторка Милица је 1997.годиште). Има и оних чије се године расплићу, са жељом да оставе трага, тихо улазећи у живот ове књиге, доткане новим новосадском миљеом.

Мотиви су разни, осећања искрена и дубока, сећања далека, проткана надом, вером, љубављу, самосвешћу, магновењем, молитвама... Каткад је то ћутња, каткад мисли спаковане у кофер, некад замуљак у снегу. Речи из равнице, са огњишта, испод столетног храста... које путују кроз космос и време. Нуде се слатке воћке и горко семе..., невидљиве руке хватају бокале, док се цврнци оглашују у житном пољу предака.

Ни мајци није свеједно, ни селу, ни светосавској бразди што је мање колевки а више гробова, што се затиру српски трагови... Зато је звоно песме звонкије и дубље, опомињујуће, дозива и прозива колективну свест, пита и поручује: „душу тамјаном кадим“, „нећу да ми дјетињство нестане“, „узмите све, ал`сећање не“, „има ли Косово Србе за наследнике“, „где то нестајеш“, „бисер теби-бисер мени“...

И док васељена рида због неправди, туге, смрти, странаца, изгнанства, хладноће, дивљих ветрова, срушеног дома... и камен плаче... Враћамо се кући предака, својим двома ружама, грлицама, оногорској лепоти, степском соколу - уз цигански болеро -, „са сетом сенку хватамо“ у глави, путујемо у непознато. Са капом, јелеком, шиљканом, са својим знамењем. И србовеом.

Уз најлепши поздрав отаџбини, с вином и истином, ишчекујемо рађање земно, славећи рађање вечног. Долазе и одлазе писци, неко у „ћутању с оцем“, неко „с пробирљивим Сремцем“, неко крај сеоског дрвњака, неко с Маријом, неко у љубавним сновима. Нека се круг шири, и како неко рече: „да не чује зло“, да трајемо и истрајавамо, јер певањем се и суза растаче.

СКОР је отвореног срца и позива све оне који имају жеље и идеје да кажу нешто своје, аутентично. Наравно, за свакога има места, сматрао се он малим или великим писцем. Ако се не нађе у једном Зборнику, то је само искушење за њега лично, знак да пробирљивије шаље своје радове следећег пута. До новог лета Господњег, у здравље, мир и с новим певањем. Срдачно ваша,

У Новом Саду,
на Митровдан, 2011.

Марина Жинић Илић

ЗАХВАЛНА ПЕСМА

Вери Александрић

Кад се напокон вратила себи
шибана звуцима даљине
у кући је чекало срце пуно наде
одлучила је да се преда
свој деци света без остатка
пресели очи на звезду
одакле се све другачије гледа.

Заветује цвет мирисом слова
пољаном љиљана пева
светкује дан пријатељством
жена у коју се загледа месец
мирисом развезаног језика
преслицом камена и писма.

Кад лептир рашири крила
то Вера љуби, душа јој свила
вида крајеве сузом почетка
уз Дечане Саборну, Пећку...
Преко Руме, Инђије, Београда
у Новом Саду изорава наду.

То што се сплело звуком врелине
ватромет је улепшаног сунца
прелистава искапљену тишину
горким укусом припадности
сведена на руке осмех и стопала.
Жена у плавом улази у песму.

Марина Жинић Илић

АЛЕКСАНДАР ФИЛИПОВИЋ Фића

Рођен је 1979.године у Ваљеву.
Члан је СКОР-а.
Живи у Мионици...

КОЛИБА ТАЈНИ

Док сама у планини
из дана у дан бива,
она многе тајне чува
као да је жива.

Ти балвани колибе дрвене
чувају тајну на њу и мене,
преплављена нашом љубави
док смо у њој бивали сами.

Тако кроз векове она опстаје
љубав чува и снагу јој даје.
Сваке у њој рођена љубав
Још увек траје, траје и траје.

О таквој колиби маштам и ја,
о жени у њој за времена сва,
да нам своју тајну пренесе
љубав у наше животе донесе.

Не треба ми злато, замак, кућа нова,
треба ми моја колиба из снова,
која ће чувати наше тајне
рођене нове љубави бајне.

Док сунце сија и снег веје,
да нас у њој жар љубави греје.

АЛИСА САЛОПЕК

Рођена је 1973. године у Сомбору.

Члан је књижевног клуба *Северна звезда*,
Суботица, књижевног-иродалми клуба Суботица
и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Збирка
мојих корака* (2006, Књижевни-иродалми клуб,
Суботица) и роман за тинејџере *Волим, не волим*
(2008, СКЦ Свети Сава, Суботица)

Живи у Суботици...

ДИВЉИ ВЕТАР

Једном сам ти рекла да се мојом косом никад није просипала
месечина

а ти си о њој певао у својим песмама
и покушавао ухватити дивљи ветар.

То си био ти, рекао си исписујући слова мог имена на
замагљеном прозорском стаклу...

То си била ти, дивљи ветар
недосањани сан, немир...

И одувек си била вечност у којој сам утиснуо своје име.

А ја, дивљи ветар...

Ни вечност, ни досањани сан...

Рекла бих, била сам...

Вукла се кроз стихове твоје као најлепши дан
плела се у твојим мислима
као дивљи ветар.

АНА БЕРТА

Рођена је 1948. године у Марадиду, СО Инђија.
Члан књижевног клуба *Мирослав Мика Антић*,
Инђија, КЗЈ и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке поезије на
два језика *У башти јоргована* (2002), *Рам за
драгу слику* (2005) и *Јесење елегије* (2007).
Живи у Инђији...

ЦЕО ЖИВОТ У КОФЕР ЈЕ СТАО

Збуњено је премештала празне вешалице из собе у собу.
Скидала је хаљине, зимски капут, већ помало изношен, са
отрцаном крагном и искрзаним рукавима.

- Понела бих капут, али не знам, тамо ми неће можда
требати, а и куда ћу ићи? Тако сам стара и немоћна. Рекли су у
старачком дому да од куће понесем само најнеопходније личне
ствари, одећу, постељину, да они могу променити. Ако понесем
много, нешто од ствари ће вратити кући, а син ће се љутити на
мене што га с тим оптерећујем. И он је већ болестан и нервозан,
нарадио се у иностранству. Сад када је дошао кући, није у
могућности да ме чешће посећује.

Старица је за сина увек налазила оправдање. Бранила га,
а истовремено је искрено признавала да очекује више пажње од
њега. Није имала никог осим јединог сина. Он је живео са
женом у суседном граду. Има нов ауто, али мајку је посећивао
празницима и једном месечно. Снајка је нешто замерила старој
свекрви, па је изостајала у посетама.

- Да ли сам спаковала све? Молим те, Алба, провери, не
видим, овај шећер у крви уништио ми је очи, ништа не видим,
цабе и наочари, не помажу. Да видим, ти знаш како сам волела
да читам, сваки дан Свето писмо. Шила сам, везла, крпила, а
сада не видим ни слово. Највише жалим што не могу Свето
писмо читати, то ми фали, био би ми испуњен дан. Знаш,
спремна сам ја умрети, спремам се ја дуго.

Тумачила је Библију одлично, и живела тако: умерено, озбиљно, поштено, марљиво. Знала је у невољи помоћи материјално и психолошком подршком. Пуно је и мени помогла у младости.

- Боже, а шта да понесем? Шта? Када је овде мој цео живот у кући. Цео свој живот сам марљиво радила, штедела, градила. Ово ми је друга кућа коју сам зидала ни из чега. Сада носим све у једном коферу. Понећу сат, јер време не стоји, а и успомена је од мог деде на годишњицу брака. Ову вазу са сатенском ружом ми је син купио за осамдесети рођендан. Има ту много лепих успомена. Мени драгих ствари, ово је мој живот.

- Понесите фото-албум, тамо ћете показати вашим сустанаркама породицу, унуке, праунуке, деду, сина са породицом и све ваше пријатеље и родбину. Ту су венчања, рађања, сахране и остале фотографије. Да, ту је живот стао у албум!

Старица устрепери и збуњено, дрхтавим рукама, намести столњак изгужван, с остацима мрвица сувог хлеба од последњег оброка.

- Не видим, то ме мучи највише. Ах, старости, много си тешка. И самоћа је тешка, нема га, нема деде, он би ме пазио, све би помогао. Знаш да ме чувао много. Деда оде здрав, а ја болујем од шећера тридесет и пет година, још се тетурам на овом свету... - уз благи осмех на лицу причала је старица. Била је духом снажна жена, чак духовита у најтежим тренуцима болести.

- Зимус сам ти хтела умрети, баш сам боловала, нисам могла јести, нисам те препознала када си дошла у посету. Не знам шта ми би, али нисам умрла. Моја млађа сестра која је ту са мном три године, предухитри ме и оде. Ја не могу ни умрети, ни оваква бринути о себи.

Сува, ситна, исцрпљена старица, устаде и опет нешто умота у кесе. Пакује, премешта, још увек из собе у собу.

- Не знам ја сама да се спакујем. Добро је што си дошла. Сам те Бог послао. Не би мој син знао то спаковати. Ово ти поклањам за успомену, ти ћеш то чувати, знам... - потекле су сузе обема низ лице. Мени се тло заљуљало под ногама. Зар се опраштамо? Не, то није крај.

- Ја ћу те тамо у дому стараца посећивати, обећавам, ја те заиста волим и поштујем. Делиле смо много година, и добро и

зло, била си ми као мајка, јер своју сам рано изгубила, а исто сте годиште.

Много ми је, уз диван зналачки савет, објашњавала суштину Јеванђеља. Била је начитана, побожна жена. Живот је није мазио, имала је велико искуство, које је вешто преносила на мене. Дружење са њом ме је просветлило, постала сам бољи човек. Све је стало у кофер, једну путну торбу и неколико кеса; лекови, апарат за мерење нивоа шећера у крви, инсулин који је примала осам година. Сада је спремна. Стоји наспред куће, која сада делује тако сабласно велика и тиха, сунце пролази кроз лепе завесе и обасјава цео простор. Никад у свом животу нисам такав осећај доживела, поистоветила сам њен живот са животом свих жена на овим просторима. Кроз леђа ме је прожимала језа, поново се поглед заустави на коферу...

Посета је дозвољена сваког дана од 14 до 19 часова. Други дан Ускрса, понела сам јој фарбана јаја и воће. У дому ме је дочекала врло расположена, срећна што сам је обишла. Хвалила се цимерки ко сам...

Пролазило је време, недеље, месеци. Негде у јесен сетила сам се старице и спремила сам се да јој одем у посету. У ходнику сам срела сестру која је неговала старицу. Кратко ме је упитала:

- Кога ви госпођо тражите? Погледала сам сестру у очи и искрено јој поверила име старице код које сам пошла.

-О, морам да вас разочарам. Она је пре два месеца умрла и сахрањена је уз присуство њеног сина.

-Хвала - рекох, и пођох у прохладну јесењу ноћ.

АНДРЕЈА ПАУНОВИЋ

Рођен је 1962.године у Земуну.
Члан књижевног клуба *Бранко Ћопић*, Београд
и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
...Или, последња песма за њу (2011, Беокњига,
Београд).
Живи у Београду...

НЕЋУ ОПРОСТИТИ

Вама... што све знате
Што спремни чекате
Јадом туђим се храните
Брижно нас браните
Од нас самих
Усана немих
Од нашег срама
Заливеног сузама...

Сузу ову нећу опростити.

Вама... што стида немате
Што силно зло спремате
Раздор међ` нама будите
Немило нам судите
Без речи сте дате
Страхом би да владате
Жељни моћи
Туђе немоћи...

Сузу њену нећу опростити.

Вама... што наде гушите
Снове несните рушите
Осмехом вешто лажете
Истину никад не кажете
Гневни оружјемо претите
Невинима се светите
Поглед залуд кријете
Робови сте сујете...

Сузу моју нећу опростити.

Вама... притајенима
Мржњом наоружанима
Самима и бездушнима
Охолима и безгрешнима
Вечитим бескућницима
Бесциљним путницима
Што сте нас дотукли
У незнађе одвукли...

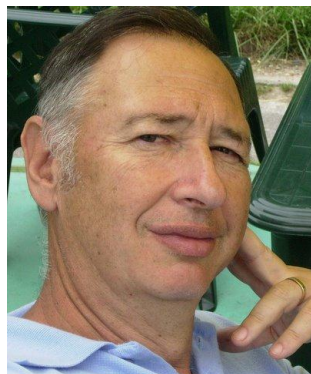
Песму ову нећу опростити.

АНДРО МОШИЋ

Рођен је 1946.године у Београду.

Члан књижевног клуба *Бранко Ћопић*, Београд и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Кенгуров скок* (2006) и *Метеор* (2009), збирку кратке прозне форме *Марков прозор* (2011).
Живи у Београду...

Д-КАТЕГОРИЈА

Пре тридесетак година аутобуска линија **76** полазила је са Ташмајдана. Почетна станица била је поред улаза на летњи базен, преко пута зграде где станује инжењер Мошић, средњи. У то време радио је у *Београђанки* и кад би јутром каснио, често би користио аутобус да до Булевара уштеди који минут. Једног пролећног јутра одиграо се следећи анегдотски догађај.

– Добро јутро мајсторе, хоћемо ли скоро да кренемо, обрати се Андро у светло плавој кошуљи, сличној какве су тада носили возачи ГСП.

– Ево, само да оспособим контакт *анласера* (како се у свакодневном говору назива електропокретач). Неће да упали, па не могу да кренем. Кључ ти је у контакт брави, па покушај, *колега*, док га ја придржим моторкама!

Сетивши се свога *шегртовања* у ауторадионици Сисачке рафинерије, Мошић самоуверено седне за волан и кад му мајстор довикне да стартује - мотор проради. У међувремену су се кола попунила путницима и увелико је већ требало да, по реду вожње, крене према Новом Београду.

– Пођи, док ја *ушрафим* поклопац и обришем руке!

Није се имало куд. Кроз главу му проструја мисао да га на две кривине у дужини бар сто метара, ако не направи какав саобраћајни прекршај или какву глупу грешку, неће пресрести полиција. Знао је тачно како треба да скрене у Београдску улицу и где да заустави аутобус, што и учини, привидно хладнокрвно и рутинерски. Ту је ушло још путника, а мајстор га замоли да смота до следеће станице код ЈАТ-а, па ће он наставити. Ништа се необично није одиграло и кад је други пут отворио врата, задовољни мајстор седе да замени *колегу* за воланом.

Поздрављајући се, упита информатичара:

– Ти си овде нови, на којој си линији?

– Ту, од *Београђанке*, преузимам из Народног фронта – неодређено одговори Мошић, презадовољан што је вештином своје Б-категорије у јутарњем *шпицу* возио пун градски аутобус, и што је могао помоћи *колеги* са линије **76** да крене на време.

Незаборавно јутро, када је био аутентичан возач Д-категорије, немавши времена да размишља да је ризиковао најмање привремено одузимање дозволе!

БЕЛА МАРК` КУЈУНЦИЋ

Рођен је 1944.године у Жеднику.
Члан УРПУТ-а (Удружење радник песник у
туђини), Штургарт, Немачка и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка поезије *У
истини сузе моје отаџбине* (2000, Улм,
Немачка), *У сржи земље завичајне* (2004, Улм,
Немачка).
Живи у Улму, НЕМАЧКА.

У РЕЧНИМ ТОКОВИМА

Одавде, из Улма
одакле лађе могу да заплове
у равницу Стига сунцем обасјану
упућујем таласима воде песму ову
тугом осаме испевану.

Отаџбина ми је увек светлоказ
у тамним тренима била,
којих, нажалост, на претек има,
јер туђина је склона да нас развитла,
да на снагу отима.

Када дунавске воде у окриље своје
прихвате вијугаву Млаву,
када се њихове воде у ушћу споје,
осетићете чежњу праву,
одавде, из Улма, упућујем вам жеље своје.

БОЈАН ИВАНОВИЋ

Рођен је 1982.године у Београду.

Члан је Књижевне заједнице Ваљево, *Вукове задужбине* и СКОР-а (председник Огранка Ваљево).

Објављена књижевна дела: збирке поезије *Сањар*, *Свет који тражим*, *Шумадијски венац* и *Записи једног сањара*.

Живи у Ваљеву...

БРАНКОВИНА

Бранковина је крошња ваљевскога краја,
непресушна река знаменитих Срба,
јер крв бранковчана на земљу је пала,
кад год је загрмела нека ратна труба.

Пођи овом крају и тамо ћеш стићи
где искра слободе од давнина гори,
село из којег су славни Ненадовићи
отишли у вечност, о њима се збори.

Стихови Десанке још на небу стоје,
Бранковином бдију к`о лепота жена,
њу је одгајило зрно жуте проје,
одавде у славу пође песма њена.

Оно што српскоме народу дарива
село Бранковина, наша бистра вода,
то пространство шума и зелених њива,
украс је Ваљева испод плавог свода.

БОРИС СТОЈАНОВ

Рођен је 1953.године у Клисурси, СО Сурдулица.
Члан књижевних клубова *Карађорђевић*,
Београд, *Душан Матић*, *Ћуприја* и *Ђура Јакшић*,
Јагодина и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке поезије
Узводним током (2003, Народна библиотека
Јагодина), *Дах ветра* (2009, Народна библиотека
Јагодина).

Живи у Јагодини...

БИСЕР

Присети се модра реко
ко посребри твоје вале
кад узводно кренули смо
ти коритом криву давим
ја за тобом уз обале

Да стигнемо до извора
где се дели бисер бели
бисер теби бисер мени
ко је од нас боље прош`о
присети се па измери

Ти покупи све бисерје
зажубори и одлута
мени оста бисер један
од свих твојих више вредан

БОРИСЛАВ ПУТНИК

Пуб

Рођен је 1940.године у Елемиру.

Члан је Друштва књижевника Војводине и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: *Ја мислим, ти мислиш, он (с)мисли* (1985, Књижевна заједница, Нови Сад), збирка афоризама за децу *Азбука и абецеда* (1986, Књижевна заједница, Нови Сад), роман *Ни за, ни против - напротив* и *Волови на млечном путу* (1987, Књижевна заједница, Нови Сад) и збирка сатире (трилогија) *Кроз црвено, Балвани из националног парка* и *Чувар вестни радничке класе* (1988, Књижевна заједница, Нови Сад).
Живи у Новом Саду...

ДОСИЈЕ ЛЕВАКА

- Сви заједно кренемо, а онда неки остану на раскрсници. Некима је ветар дувао у леђа, па су постали бржи. Неки су били бржи, па су постали случај. На путу је најтеже бити човек. Знам неке мајмуне који су, у међувремену, постали људи. Сад не могу да прежалем што нису узели повратне карте.
- Сељаци имају живце, али би хтели и нешто друго. Пољопривреда у центру пажње. Положај пољопривредника се најчешће не мења – у средствима јавног информисања. Стање је све боље – у рефератима. Још пар препрека и благостање стиже до сељака – ако их дотле буде...
- Програми развоја – сад ил` никад. Треба сачинити добре програме. Сваки становник има своје програме – у неколико варијанти. Према једном програму најпре би се развили продајом програма. Само треба наћи праве купце. Ако их нема у свету, као и обично, подићи ћемо цену и пласирати на домаће тржиште. Наравно, уз девизну партиципацију...
- Наука прилази – ми одступамо. Затим ми прилазимо, а наука одступа. Нерешено. Па, и није. Кошта нас много, чак и нешто више. Изгледа да нас не кошта довољно, кад имамо рачуна да се

играмо са науком. Све што нам је непознато не може се адресирати на науку. Иначе, науци није тешко да докаже, кад има коме да доказује. Треба већ једном знати да незнање није прелазно, иако личи на епидемију...

- Нове фабрике имају краћи век трајања. Још није доказано, али је на добром путу. Мислим, доказивање. Неки симптоми су примећени. Што се боље залије камен темељац, фабрика пре почне да труне. Неки инвеститори се већ питају коме да врате фабрику? Још није кренула, а већ се осећа...
- У сточарству ни стока не пролази добро. Прича се да су месари на рогу једног бичића нашли цедуљче на коме је писало: више сте заклали газду, него мене...
- Ситуација у ратарству је променљива. Све је теже разликовати право ђубре. Надлежни мисле, а сељаке боли глава. Затим мисле и надлежни сељаци, а главобоља се преноси код потрошача. Надлежни поново мисле. Шта ли ће урадити сељаци?
- Администрација. Јесте да прави велике проблеме, али је спремна да дозволи привреди да их сама решава. Уосталом, зар је лако од брда хартије начинити брдо глупости? Ипак, стижу захтеви. Пробудите администрацију – време је да други легну...
- Лопта је округла, ако СДК не утврди нешто друго. Многима ствари нису јасне. Добро, разумем оне који цео живот проводе на полазној станици, али сад почели да се жале и прави лопови на нелојану конкуренцију аматера. Веле, то је циркус. Па, шта? Највећи су они циркуси, за које се не продају улазнице.
- У школи смо учили да је овца најглупља. Мислим, у оној ранијој школи. После силних реформи образовања, речено политичким речником, више нисмо сигурни по питању овце. Па, ко је сад најглупљи? Рекли су ми да није препоручљиво проверавати.
- Најтеже је спојити радне људе и радне дане. Ваљда због закона супротности. Све је више оних који нас уче како да оремо, а све мање оних који ору.
- Данас се и за место будале чека у реду. Да ли је ред у реду? Кажу да јесте. Онај ред прекореда постао је већи...

БОРКА ДРАГОЉЕВИЋ

Рођена је 1949. године у Доњем Раткову, БиХ.
Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка поезије
Писмо за Крајину (2009, Миња, Нови Сад) и *На пређеном путу изгинусмо* (2010, Пипери, Нови Сад).

Живи у Новом Саду...

МАЈЦИ

Опрости ми, мајко стара
што ти књигу не намени,
јер сам прву посветила
брату што се не ожени.

Он умрије тако рано,
а криво је ратно стање,
последњи је напустио
нашу кућу и имање.

И оцу сам наменила
једну књигу пуну туге
у књизи сам описала
све његове патње дуге.

Он се јако намучио
било ми га, мајко, жао
један рат је преживео,
а у другом подлегао.

Ти си, мајко, храбра била
молила се своје свецу
на ратиште испраћала
тужна срца своју децу.

Још те жали твоја ћерка
и сузе јој квасе лице
кад се сети своје мајке
из Крајине избеглице.

БОСИЉКА ПЕРИЋ-БАТАК

Рођена је 1953.године у Цивљане, СО Книн.
Члан је књижевних клубова *Иво Андрић*,
Земун, *Никола Тесла*, Удружења писаца
Србије, Књижевне заједнице Југославија и
СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка поезије
Прва кап воде (2003, КК Иво Андрић, Земун) и
Мајка у сновима (2009, Народна књига,
Београд).

Живи у Батајници...

САМО ЉУБАВ

Свет овај може спасити само
ако се сагласе дозову памети
мостове љубави овде и тамо
обогаћене изграде по планети

Љубав једино све на свету спаја
удружена брига за све невоље
борба која људе не раздваја
а подстиче да свима буде боље
воли опрашта и даје добре воље

Само љубав од зла ће свет спасити
апокалипсе и свих погрома
молитве свевишњем да од пропасти
одбрани од ватре воде рата грома

Људи сви на овој земљи планети
убоги грешни силни богати
безброј молитви сложно ће принети
ако моле од срца Господ ће дати
вере радости слоге благодати

Земљом ће посвуда завладати мир
Еквадор ће оаза зелена бити
ми ту на земљи не треба нам свемир
људи раса разних ко род се ценити
у свом дому свако ће добротом пленити

Само ако мало жртвовања пружи
пусти да лепота животом овлада
ако своју љубав с љубављу удружи
штетно опасно с љубављу савлада
а прихвати исто из села и града
веру свако своју нек у срцу носи
а само љубав по свету проноси

ONLY LOVE

This world can be saved only
if we summon all the intelligence
bridges of love here and there
enriched build around the planet

Love only brings together all the world
the combined concern for all the trouble
the struggle which does not separate people
and encourage everyone to be better
forgives and loves gives good will.

Only love will save the world from evil
apocalypse and all the pogroms
prayers to the Almighty to save from fall
defense against fire water lightning war

All the people on this planet earth
poor sinful mighty rich
countless prayers in unison will come together
if you pray from my heart the Lord will give
faith grace happiness harmony

Earth will be peacefull everywhere
Ecuador will be a green oasis
we here on earth do we need space
people of different races who can appreciate the kind
in his home every kindness will be

Only if you give a bit of sacrifice
let the beauty of life master
if your love with love unite
harmful dangerous overcome with love
let all your faith in the heart is
and if you just love the world

превод: Босиљка Перић-Батак

БРАНКА ЗЕНГ

Рођена је 1955. године у Панчеву.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Сунцокрет* (2010, Кордун, Westchester, Pa, USA, Графичар, Ужице) и *Михољско лето* (2011, Графичар, Ужице).

Живи у Панчеву...

НЕПРИЧЕ

Шапућу, погнутих глава
повезаних марамом.
Шарама уткани, цветови
расцветани њишу се.
Шакама грубим, жуљевитим,
повезале су их, уморне.

Жаморе, онако у глас
разбијајући мелодију.
Жалопојке просипају из погледа
обореног, стидног, уплашеног.
Жељу су одавно заборавиле,
своју, туђу, прате и пропрате.

Окупљају се онако успут,
до продавнице за хлеб и млеко...
Одлазе тамо журно, радознале,
упијају речи, својима их оките.
Откривају упркос обећању,
на следећем углу их сејући.

Речи, речи, просипају...
не као чашу воде за срећу.
Речи шире, додају и заборављају,
стварају причу из приче.
Речи, непрепознатљиве онима,
онима од којих су потекле.

БУДИМИР ФРКА

Рођен је 1948.године у Љубљани, Р.Словенија.
Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Грана ватре* (1975, КЦ Радничког универзитета, Нови Сад) и *Оглас препарираних птица* (2011, Нови Сад).

Живи у Новом Саду...

ПОМОДРЕЛЕ СЕНКЕ

Ево ме у суноврати
и пресахлом беспућу
препуном змијоликих љигаваца
и кркеталки жаба крастача
разапетих пипцима горостаса ванземаљских

Волео бих да се долазак обнови
као помодреле сенке
да се појаве сивилом потонули бродови
па да замрем у тројанском троуглу
у класју и бусењу
попут крстача у беживотном корењу.

ВАЛЕНТИНА ВУЛИЋ

Рођена је 1969. године у Врбасу.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Верујем у црвене реке* (2008, Графопласт, Сремска Каменица).

Живи у Врбасу...

БИ РЕЧ!

**Уметност те чини јачом, него што претпостављаш.
Б. Џони Штулић**

Дај ми снагу само једне речи,
исконске и миле. У преобликовању.
Једне речи што умет` ће да зазвони,
да заискри у светова овом комешању.

Да пронађем речи препуне светлости,
да испуне моје срце, душу васионе.
Речи у лепоти, као реч сањара.
Речи што понесох, реч којом се ствара.

Нека то буду речи надлазеће,
изнедрене некуд из неке полусвести,
устремљене речи, унаточ протицању,
оне наше силне, бремените речи.

Смем да залутам у мистику речи,
где се скриле луцидне су оне,
спознајом да у дан када све потоне,
ослонац у речи најчвршћи остане.

ВЕРА АЛЕКСАНДРИЋ

Рођена је 1931. године у Обреновцу.

Члан је књижевног клуба *Мирослав Мика Антић*, Инђија, УКС и СКОР-а (оснивач и почасни председник).

Објављена књижевна дела: *Једно срце, две земље*, *Ехо бола*, *Небо моје и туђе*, *Art Veneris*, *Ожиљци и свеже ране*, *Окресана шума*, *Светионик*, *Ни овде ни тамо*, *Цвет ишчупан из корова*, *Албум душа*, *Сноп љубави*, *Песник*, *Сазвежђе једног песника*, збирка песама за децу *Маче моје*, роман *Корени туге*.
Живи у Сиднеју, АУСТРАЛИЈА...

САМОЋА

Нисам више лепа ни јака,
мудрост ме је изневерила.
Ходам као кокош по свом
малом дворишту што не може
ограду да прескочи.
Душа ми сузе точи.
Летела је у облаке
постала је краљица самоће
у својој отаџбини.
Тишина ми прича о црном
лептиру, а ја њој
о Белом анђелу Милешева.
Све је немо око мене,
зидови чуће, фриџифер пун,
а душа празна...
Никако да схватим
шта је то хтела!
Узимам чашу вина
и наздрављам сама себи
у име живота и среће
и песме завичајне
што ми из душе креће...
Постаде ми јасно да нисам сама
окружена сам књигама.

ВЕРОСЛАВА МАЛЕШЕВИЋ

Рођена је 1960.године у Београду.
Члан је Удружења књижевника Србије и
СКОР-а.
Објављена књижевна дела: романи *Трагачи*
(2009) и *Опет у тегли* (2011).
Живи у Костолцу...

НАДА

– Ранко, Ранко, где си? Стално се губиш! Иди донеси тестију воде са чесме! Сада ће они. И пресвуци се, немој као прошли пут.

Мали десетогодишњи плавушан, лица посутог златним пегицама, лаконог, једва дочека бакину наредбу да се изгуби и одложи сусрет са њима. Вешто је он скрвао своје страхове, али су искусни бака и дека добро знали шта њега мучи. Није ту помагала ни прича ни обећања. Ранко се сваки пут тресао као прут, када би само зачуо препознатљив звук мотора старог мерцедеса који се заустављао пред капијом. Том приликом гледао је да се завуче у неки кутак дворишта, где је кобајаги хранио кокошке, чистио двориште или брао јабуке.

И овога пута му је вода са извора добро дошла да купи време и навуче маску смирености. У ствари у њему су беснеле олује створене двома супротним струјама. С једне стране то је била тако жељена очева љубав и стах и антагонизам који је осећао у присуству маћехе, нове очеве жене. Није она у ствари била тако лоша, али је неслагање нарави и супротни осећаји које је дете у својој нутрини предосећало, стварало у младом бићу прави хаос. Да ствар буде гора, ту је био и мали трогодишњи полубрат Степа, слadak као шећер, али несташан као враг.

Трудила се бака да тада припреми све оно што њен син воли, да угоди снахи, да испуни своје усамљено срце и посеје благодет љубави. Никако није могла да схвати како и када се ствар отме контроли и обично заврши свађом и сузама. Деда

разапет између лојалности према сину и љубави према унуку, привио се радикалном табору који није много подносио нову снајку.

Ови људи се никако нису мирили са трагичним и брзим губитком прве снаје која им је некако легла на срце као рођена кћер коју нису имали. Ранка су оберучке прихватили да се брину о њему док се син не снађе у граду. Где ће још и мало дете да вуче у туђину! Та брига је постала трајно стање.

Задржао се, богме. Биће грдње. Још када је видео већ паркиран ауто, просто је претрнуо. Ноге су му постале теже од олова. Улазећи у авлију чуо је дреку и писку. Рано је за свађу? То је чудило Ранка. Мора да је нешто крупно на помолу. Зна он да бака прво изнесе слатко и воду, па кафу, па пиће, док је супа и остало већ зготовљено. У кући гори кандило испод иконе светог Николе, а кућа мирише на дуње, осушен босиљак и цимет.

Ранко за кваку, отвара врата, а њега нико не види. На столу испретуране чаше и шољице са кафом.

„Како ли ће баба опрати нов столњак“, севну малом.

Сви углас креште а Стевица плаче на сав глас тако да се соба ори. Баба скинула мараму и куне, син јој се уноси у лице, маћеха плаче, а деда нервозно шета са Стевом у рукама. Ранко не верује својим очима. До њега допиру делови реченица попут: „Не дам дете, само преко мене мртве“, „Ја сам родитељ а не ти“, „То ми је хвала за све што сам учинила“, „Где је само нађе“, „Ви сте овде сви луди“ и... одједном када га угледаше сву ућуташе.

– Тата, знаш прошао сам одличан. Да ти покажем књижицу? – брбља Ранко. Чаробне речи отрезнише острашћене људе. Као кривци после тешког злочина, покајнички му прилазе и љубе те окрећу главе од њега. Ћачка књижица је у његовим рукама, изгледала као штит.

Ситуација се наизглед смири и они некако пробрљаше онај ручак. Извади отац новчаник, тутну Ранку паре у руке и промрмља:

– Силан си ти момак. Биће нешто од тебе у животу.

Стеже Ранка кнедла у грлу, хоће да се угуши. Речи не излазе.

– Морамо до Драганиних, журимо да нас мрак не ухвати. Баба и деда ми кажу да те не дају од себе. Него реци ти, благо мени, сада пред свима, да те сви чујемо. Код кога, и са ким би

волео да живиш? Ти знаш да те ја волим и волео бих да пођеш са нама у Немачку. Тамо би имао све, не би живео у овој беди.

Дете ћути.

– Ранко ја те, к`о Стеву, сматрам својим. Нисам ти ја уморила мајку, али ти знаш да сам ја строга и правична – говори маћеха.

Баби се сузе котрљају низ лице, а деда стеже зубе и грчи лице као да га нешто силно боли.

Тада је Ранко осетио влажну псећу њушку поред своје руке. Види ти њега, како ли се само одвезао? Саже се Ранко, помилова Вулета који се ушуњао у кућу и чврсто изговори:

– Оче и ја вас волим, али моје је место овде. Бар док не завршим школу. И баби и деди сам потребан. Имам све... само не и ваше љубави – то последње не рече гласно.

Старци побегоше као неким послом, да се не сломе пред њим, а родитељи се брзо спаковаше, да не окасне у суседно село. Поздравили су се службено, суво и хладно као службеници у некој амбасади. Отац му прошапута на уво да увек може да се предомисли. Једино је Стевица профитирао, успевши да угњави на мртво јадно пиле.

Ранко је дуго гледао у прашину коју је подигао мерцедес, док су га старачке руке грлиле и љубиле у косу, питајући своје срце да ли је то почетак нове патње или крај старе.

ВОЈИСЛАВ ТРУМПИЋ

Рођен је 1936.године у Гњилану.
Члан је књижевног клуба *Душан Матић*,
Ћуприја и СКОР-а.
Објавио је више књижевних дела.
Живи у Јагодини...

ХАНА

Између наше две куће била је ониска ограда од тараба. Она је за мене и мог старијег брата још била превисока, али није била висока да изјутра сунце ушета кроз прозоре у нашу ониску кућицу.

И данас је она била превисока да би смо видели ко се досељава у ту, иначе општинску кућу, па смо истрчали на улицу.

Ова кућа је чешће мењала станаре: припадала је општини и ту су долазили углавном виши службеници, који су по потреби службе долазили у наш град. Неки би ту становали до краја свог боравка, док би други, после привременог смештаја, добијали нове станове или куће.

Камион са стварима стајао је пред кућом а госпођа, будућа станарка је руководила преношењем ствари из камиона у кућу, водећи рачуна да се ништа не поломи или оштети. И док су радници уносили редом ствари, њена мала девојчица стално ју је нешто запиткивала, или нешто тражила.

Госпођа је, најзад, наредила служавки да се постара око Хане.

Комшилук је живнуо. Радозналости није било краја. Окупљени на пристојној удаљености, комшије су коментарисале. Многе ствари су им биле непознате и са великим интересовањем пратили су сваки корак госпође. Неко је већ дошапнуо да је господин лекар, а то ће бити срећа за цео комшилук, имаће *за не дај боже* када устреба лекара за децу, али и за старије ако се разболе.

Већ сутрадан је госпођа докторица, како су је звали сви у комшилuku, позвала све комшинице на кафу. Желела је да се упозна са свима који живе у том крају. И док су наше мајке биле на

кафи код докторице, ми смо се играли у великом дворишту: пентрали се по дрвећу, посебно по великом орачу. Мала Хана нас је посматрала са стране држећи у рукама своју лутку.

На том првом окупљању жена госпођа докторица је одушевила све својом отвореношћу, искреношћу и спремношћу да свима помогне.

Паметна жена, говориле су комшинице наредних дана о њој. А то *паметна жена* значило је у њиховим очима све: да је образована, учена и добродушна.

Дани су нам пролазили у игри. Хана је већи део дана проводила са нама. У нашем друштву су биле и две девојчице из куће поред нас, тако да је Хана имала и то друштво. Али, ипак, ми смо били ближи јер капија између наших кућа сада је била стално отворена, што није био случај раније, када су у кући боравили други станари. А и госпођа докторица је чешће долазила код наше мајке да се што распита.

Нашу игру би прекидало време ручка. Чим би господин доктор дошао кући, служавка је звала Хану прво на ручак, а после тога би Хана спавала.

Тог дана, био је петак, мајка нас је раније позвала на ручак. Како господин није дошао, Хана је још била у нашем друштву па је наша мајка и њу поставила за софром. Истрошени у игри, халапљиво смо јели. Јела је и Хана. И баш тада је дошао господин доктор. Док је служавка, иначе сиротица коју су господин и госпођа прихватили као своју рођену кћер, постављала сто, госпођа докторица је дошла до наше куће да поведе Хану на ручак. Када је погледала кроз прозор, није могла да верује својим очима: Хана једе пасуљ.

– Тетка Миро – тако је звала моју мајку – тетка Миро, па ја не могу да верујем да моја Хана једе пасуљ! Код куће најбоља јела често ни да проба!

– Деца, госпођо – рекла је моја мајка – Деца кад су гладна не гледају шта је за јело. Не бира се јело кад си гладан.

Шта је госпођа разговарала са господином, ми не знамо, али смо наредних дана брат и ја редовно били позивани на ручак да правимо друштво малој Хани. Иако у месу ми нисмо оскудевали, јер је наш отац имао месару, спремљена јела у госпођиној кући била су веома укусна и ми смо јели са великим апетитом и без устручавања. Јела је и Хана. Није више било потребе за молбама да се једе. Уз нас је стекла навику.

Господин и госпођа су понекад, када би и мој отац имао времена, долазили код нас и седели испред куће уз чашицу ракије. Били су нам дубоко захвални што смо њихову Хану научили јелу.

Али не задуго. Дошао је онај грозан и прљав рат. Једног дана су дошли жандарми и одвели господина, госпођу, тету и Хану у непознатом правцу, а у току дана су камионом однели све ствари из куће. Већ сутрадан у кућу су се доселили неки Арнаути. Он је био на власти и добио је смештај у општинској кући и ту ће остати све време окупације. Наша ограда од тараба ускоро ће бити срушена и уместо ње подигнут зид од два метра који ће јутром потпуно онемогућити сунчевим зрацима да продру у наш дом.

– Да твоје тата не види моје маму – рекла је њихова ћерка мојим сестрама.

А и имало је шта да види наш отац. *Њихово мама* била је такорећи без зуба и оронула старица.

Пет - шест дана после тога и у нашу кућу су се уселили Арнаути. Морали смо да им продамо кућу за будзашто и да се одселимо, јер је наша кућа била на лепом месту. Потуцали смо се као подстанари све време окупације да би нам кућа била враћена након ослобођења.

Вративши се у кућу, порушили смо зид и поново омогућили сунцу улазак у наш скромни дом. Нова ограда од тараба отворила нам је видике.

– Долази доктор у општинску зграду! – као муњом пронела се вест у комшилуку. Поново су заблистала лица наших комшија.

Заиста, сутрадан је у општинску зграду стигао нови доктор. Био је то доктор Ђокић, највољенији доктор у нашем граду.

А о господину доктору, госпођи, тети и малој Хани никада нисмо више ништа чули. Нестали су као и стотине и хиљаде Јевреја током тог сулудог рата који ће донети највеће зло човечанству.

Да ли је мала Хана преживела рат? Да ли јој је мајка стигла да прича о нама и њеним најлепшим данима раног детињства које је провела у нашем друштву и у граду који ће доживети многе невоље?

На жалост, питања остају без одговора.

Ето какав је живот!

ХАННА

Между нашими домами был довольно низкий забор. Это для меня и моего старшего брата был еще слишком высока, но это было не так высоко в лучах утреннего солнца проходит через окна в нашем низком доме.

И теперь она была слишком высока, чтобы посмотреть, кто будет перенесен сюда, или муниципальные дома, поэтому мы решились на улицу.

Этот дом является более разнообразной арендаторов: он принадлежал муниципалитету, и там пришли в основном старшие офицеры, которые обязаны службой пришел в наш город. Некоторые жили в конце их пребывания, а другие, после того, как временное жилье, получили новые квартиры или дома.

Грузовик с вещами вне дома стояла женщина, будущий арендатор управляет передачей вещи из машины в дом, заботится, что ничего не сломаны или повреждены. А когда рабочие вступили в порядке вещей, ее маленькая девочка, она всегда есть что-та распрашивала, или что-то ищут. Дама в конце концов приказал рабынь, чтобы убедиться о Ханне.

Соседства были использованы. Любопытство не знала границ. Собравшиеся на почтительном расстоянии, и соседи уже прокомментировал. Многие вещи были им неизвестны, и с большим интересом следили за каждым шагом девушек. Кто-то уже шептались, что г-н доктор, и будет счастье на всю округу будет иметь "для не дай бог", вам нужно к врачу для детей, но и для пожилых людей, если они заболеют. На следующий день дама врача, так как они называли все в округе, пригласил всех своих соседей для кофе. Она хотела, чтобы встретиться со всеми, кто живет в этом районе. В то время как наши матери были в кафе в доктора, мы играем во дворе: карабкались деревьев, особенно на большой орех. Маленькая Ханна смотрит на нас из руки, держащей руку куклу.

На этом первом сборе женщин, г-жа Доктор был рад всех его открытость, честность и желание помочь каждому.

- Умные женщины - соседи говорили об этом на следующий день. Эта "умная женщина" означает в глазах всего того, что образованные, знающие и сострадания.

Дни мимо нас в игре. Хана реализовала большую часть дня вместе с нами. В нашем обществе, были две девушки из дома, рядом с нами, так что Ханна было и для общества. Но тем не менее, мы приближались к воротам, потому что наш дом теперь постоянно открытыми, как это было раньше, когда они жили в доме других жильцов. Женщина врач, и часто приходят с нашими матерями, что они спрашивать.

Наша игра будет прервана во время обеда. Как только г-н доктор пришел домой, горничная называют Ханна на обед, а затем в Ханна спал.

В тот день была пятница, мать нас раньше называли на обед. Как пришел г-н Ханна еще в нашем обществе и нашей матери, и ее поставила обедовать. Износ в игре, мы ели жадно. Она ела Хана. И тут прибытия врача. В то время как горничная, или же бедная женщина, что мистер и миссис воспринимается как его родная дочь, поставленные г-жа Доктор пришел к нам в дом на обед в Хан. Когда она выглянула в окно, она не могла поверить своим глазам: Ханна едят бобы.

- Тетя Миро - так она называла мама - тетя Миро, и я не могу поверить, что моя Ханна есть бобы! Дома, лучшая пища часто даже не пытаются!

- Дети, сударыня, сказала мать. - Дети, когда они голодны, не смотрите на то, что есть. Выбирает не есть, когда вы голодны.

То, что дама говорила с Господом, мы не знаем, но у нас на следующий день мой брат и я регулярно приглашают на обед, чтобы сделать небольшой компании Хани. Хотя мясо, ни нам так не хватает, потому что наш отец был мясником, хранятся в госпожи питание дома были очень вкусными, и мы ели с большим аппетитом, и без колебаний. Она ела Хана. Существовал нет необходимости обращения к ест. Кроме того, мы приобрели привычку.

Мистер и миссис иногда, когда мой отец успел приехать сюда и сидеть в передней части дома с бокалом коньяка. Мы глубоко благодарны научились их Хань еды.

Но не надолго. Он пришел к ужасной и грязной войны. Однажды жандармы прибыли и взял г-н г-жа, и тетя Хана в неизвестном направлении, и в течение дня, грузовик забрали все вещи из дома. На следующий день дом переехали некоторые

албанцы. Он был у власти и получил жилье в муниципальном здании, и будет оставаться там во время оккупации. Наш хэш забор скоро будет снесен и на его месте возвели стены на два метра, который будет полностью отключить утреннего солнца, чтобы проникнуть в наш дом.

"Если твой отец не видит мама" - сказала их дочери, сестры, оправдывающие разрушение ограждения и повышения стену между нашими зданиями. И что я должен был увидеть отца. "Мать" был почти беззубым и дряхлая старушка. Пять или шесть дней в нашем доме, и они переехали албанцев. Мы были вынуждены продать свои дома за бесценок и перемещения, потому что наш дом был красивом месте. Мы бродили, как жильцы в любое время оккупации, так, чтобы наш дом был возвращен после освобождения.

Вернувшись в дом, мы снесли стену, а затем позволить солнцу, чтобы войти в наш скромный дом. Новый хэш забор открыли горизонты.

- Приходя к врачу муниципального здания! - Печально известный как молния новость по соседству. Опять же, они сияли лицо нашего соседа. Действительно, на следующий день в муниципальном здании есть новый врач. Он был врачом Джекича, любимого доктора в нашем городе эти послевоенные годы.

- Г-н доктор, миссис, тетя и немного Хани никогда не слышал ничего более. Они исчезли, и сотни тысяч евреев во время войны, что безумные, которая принесет наибольший вред человечеству. Мало Ханна пережил войну? Имеет ли мать рассказала ей о нас, и лучшие дни своего раннего детства она провела в нашем обществе и в городе, который будет испытывать массу неприятностей?

К сожалению, вопросы остаются без ответа.

превод: Војислав Трумпџ

ГОРДАНА ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ

Рођена је 1949.године у Суботишту.

Члан је УКС и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Излетела птица* (2002), *Ветрове кочије* (2004), *Песме роду мом* (2006), *Сновоткање* (2007), *Стопе* (2009), збирке песама за децу *Јутро у мравињаку* (2003) и *Мој Зоо врт* (2005).

Живи у Шимановцима...

МОЈА ВЕРА

Верујем само
у маглу
у опсену
у сенку ветра
на камену
у непробојно
црnilо мрака...

Верујем у време
чије минуте
лепи михољска свила
у скривене муње
иза дугиних трака
у зелено око априла.

Верујем у обресе
модрих брда
у нечујни лепет
птичјег крила.

Не верујем
ни једној истини
и доказу!
Ја сам стварно
само у пролазу.
У простору
до крајњих времена планете.

МОЯ ВЕРА

Верю только в туман
в обман зрения
в тень ветра
на камне
в непробиваемую
черноту тьмы...

Верю в время
чьи минуты
михольский шёлк лепит
в скрытые молнии
за лентом радуги
в зелёный глаз апреля.

Верю в контуры
синих холмов
в неслышный лепет
крыльев птиц.

Не верю
ни одной правде
и доводе
я действительно
только в проходе.

превод: Гордана Јовановић Шарић

ГОРДАНА Љ. МИЉКОВИЋ

Рођена је 1955.године у Параћину.

Члан је краљевског књижевног клуба *Карађорђевић*, књижевних клубова *Душан Матић*, *Ћуприја*, *Мирко Бањевић*, Параћин, КЗЈ, УКС и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Са призвуком туге* (2003, КК Душан Матић, Ћуприја), *Вечност поезије* (2006, КК Душан Матић, Ћуприја), *Свет камених фигура* (2008, Библиотека Др Вићентије Ракић, Параћин) и *У сусрет пролећу* (2010, Библиотека Др Вићентије Ракић, Параћин).

Живи у Параћину...

СТОЛЕТНИ ХРАСТ

Мој столетни храст
још на пољани стоји
у тишини дуб, дуби,
све о нама у сну сања.

У мени се он настанио
са бескрајем својим сненим
старина стоји, корење хвата,
у ноћи цврчка чује док преде.

Звездама, тајне у ноћи исписује
путоказ времену, Месецу и бдењу.

На самом рубу је мој дом
коса стрмина земље, оголила се
у даљини чујем ридање, и свој плач.

Камен се из недара померио
круг се отворио,
глас је изашао и рођењем проговорио.

Затворен, дубоко скривен
стравично је тонуо
визуелна пируета подигла га
на површину је изронио.

ГОРДАНА ШАРЧЕВИЋ

Рођена је 1963. године у Врбасу.
Члан је књижевних клубова *Таласи*, Прњавор,
Душко Трифуновић, Кикинда и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама
Лирски споменар (2008, ИК Прометеј, Нови
Сад) и *Под сводом искри* (2011, ИК Прометеј,
Нови Сад).
Живи у Новом Саду...

ПОВЕДИ МЕ ДАЛЕКО

Поведи ме, далеко тамо,
на крај света, ако постоји,
у бескрају кад залутамо
да пољупци моји и твоји
ублаже ноћне уздисаје,
па нека траје докле траје...

Поведи ме негде далеко
где сунце дању и ноћу сја
док усне пију мед и млеко,
јер само са тобом могу ја
стазама љубавног бескраја
ићи до пакла и до раја.

Поведи ме краоз пакао,
ма где завршили на крају,
јер све што си ти дотакао
просветлило је пут ка рају;
Поведи ме даље, што даље,
јер сам ми Бог те ноћас шаље.

ГРАДИМИР ОБРАДОВИЋ

Рођен је 1940.године у Трњану, СО Алексинац.

Члан је краљевског књижевног клуба

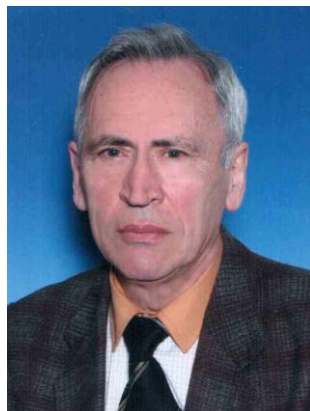
Карађорђевић, КЗЈ и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама

Трагање за изгубљеним огледалом (2010, НБ

Р.Никчевић, Јагодина).

Живи у Јагодини...

КОСОВО

Кажу да тамо расте винова лоза,
посађена још од Немањића,
да обележи границе српскога рода
и причести све српске младиће.

Кажу да је тамо, у цркви Самодрежи,
Кнез Лазар причестио војску пре битке,
кад Србија на Косово оде
и небо прихвати српске младиће.

Кажу да се тамо Косовка девојка
и данас шеће са кондиром вина,
уместо јунаке на разбојишту,
црвене божуре залива њиме.

Данас, проклињу нас кости,
што из земље ничу ко кринови бели,
има ли Косово Србе за наследнике
и где се Србија са Косова сели.

ГРОЗДАНА ЦРЕПАЈАЦ

Рођена је 1971. године у Банатским Карловцима.
Члан је СКОР-а.
Објавила 10 књига поезије и 2 романа.
Живи у Банатским Карловцима...

ВРАТИЛА САМ СЕ...

Звала бих те...
Али нећу да будем опет
згажена...
Једном сам изашла из свега у
дроњцима,
безкрвна,
опуштошена као спржена земља...

Како старим лакше се помирим
са грижом савести
него са кајањем...

Плаћам огромну цену
док се саплићем
на маскарату изгужваних фигура
заспале будућности са
слушалицама у ушима...

Сат на зиду подсећа на време
које пролази.
истопљен поглед пред очима,
поцепане бубне опне.
вратила сам се одакле сам
дошла
и видим да се нисам ни померила с места...

ДАМЈАНКА ЧИЗМИЋ

Дашка

Рођена је 1936.године у Беркасову, СО Шид.
Члан је УРПУТ-а (Удружења радника песника
у туђини), Штутгарт, Немачка и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама
Минијатуре, *Липе Беркасова*, *Ми и липе*
Беркасова, *МиLINE чувам између разума*,
Знамења речи и камења, *Оче дане, мајко ноћи*,
Мој подстанар рак и *Mein untermieter Krebs* (на немачком језику).
Живи у Минхену, НЕМАЧКА...

ПОМАМЕ РАЗВАЛИНА

Ранораниоци, бескућници, пробуђени.
У ушима им тутње возови,
око њих колосеци, колосеци...
Изнад њих челични сводови.
Људи умирени, а несмирени.
Невидљиво небо. Људи заборавили дугу.

Њихове су мисли богатије од речи.
Кров изнад глава, понеки подрум,
ходник крадомице освојен.
Небо пара, зиме и кишовите ноћи. И немоћи.
Железничке станице,
путници и пролазници,
доласци, одласци,
и остајања.

Врева. Нико никог не познаје.
Железничке станице – углови за преноћиште
онима који почињу из ништа.
Телефонске говорнице за двоје уморних, мале.
Клупе тврде, а недозвољене.
Контроле оглашавају безгласно њихово дубље у ништа.
Несређени папири,
хладноћа, глад и немири,
последња степеница.

Њихове зебње нису изазване изненадом
несналажења, и не речи слуга,
нико неће окрилатити новим причама,
новим историјама.
Не осећају да ли промиче киша,
по њима она и недаће непрестано пљуште.
Подстицани незауостављањем.
Смрт је некад милостива.
Долази одједном и не цељка се
свакодневним одумирањем.

Посетим сваке ноћи зиме
мразне ноћи безкровља.
Понесем из њих прехладе,
померим се из сјаја Лепополд алеје,
неонских светиљки.
Закорачим у наличје минхенских ноћи,
углова за скривање,
енглеске баште,
Она има спремне земне постеље
и покриваче од опалог лишћа.
Ибар сасвим мирно протиче.

Заветрином мрака заветрина налазе
траже углове смираја
за своја дрхтања.

Сачекују тврда јутра,
зимно је зимна минхенска зима.

Учинили су ми понеку част
да прихвате понуђену цигарету,
понешто да поједу,
приме огртач или покривач.
пред њиховим мирним приземљењем
у хладна јутра
пред стоичким ношењем тегоба,
осећам се сићушна, неважња
и немоћнија у свеопштим немоћима.

ДАРИНКА ТРИФОВИЋ

Дара

Рођена је 1952.године у Главичици.
Члан је књижевног клуба *Бранко Топић*,
Београд, Удружења књижевника КиМ,
Удружења писаца Србије и СКОР-а.
Објавила 9 књижевних дела.
Живи у Београду...

ВЕКОВНА СУЗА

Мук здробио осмехе у души
и видике претегле од глади.
не бојте се исцеђене зени,
непокор вам још о глави ради.

Трагове ми костуре за петом
и сва места где Богу се молих.
сабијена патњи у врх рога
још увек се добро не осолих!

Залуд биштем нему кураж јутра
и брег бола мртворучјем топим,
још неслеглу гриву предгиљотну
у душнику напукломе снопим.

Степеницом црнила приспела
звер потеже на ме с првим даном
да черечи зубом, к`о жарачем
и да гребе мојом живом раном.

Несливене пути залуд клупчан
и конопом странпутице мостим,
непроглед је унучад послао
да вековном сузом их угостим.

ДОБРИНКА ОБРОВСКИ

Рођена је 1945. године у Бучумету, СО Медвеђа.
Члан је књижевног клуба *Орфеј* (дописни члан),
Суботица и СКОР-а (секретар).
Објављена књижевна дела: збирка песама *Љубав
у житу* (2007, Нови Сад) и *Додир лептира*
(2010, Нови Сад).
Живи у Новом Саду...

РАНЕ НЕ БРОЈИМ

Испред мене у кафани,
празна чаша вина стоји,
док низ лице суза тече,
пијем, ал` ране не бројим.

Очи препуне бола и дима,
траже пут до среће,
али само згариште налазим,
и тако свако вече.

Немам љубави, немам среће,
вино пијем ја без пара,
док се бол продубљује,
а туга се нова ствара.

Рука иде - празна чаша,
одавно је испијена,
замагљене очи бола,
ни у вину лека нема.

Он ми узе срцу дара,
остави ми чашу вина,
рану у души свија тмина,
остају бол и месечина.

Сад и моја песма плаче,
виолина болом цвили,
шта да радим у самоћи,
од туге се и не живи.

ДРАГАНА ЈОВАНОВИЋ

Рођена је 1959.године у Мионици.
Члан Удружења уметника железница Србије,
Београд и СКОР-а (председник Огранка
Београд).
Објављена књижевна дела: збирка песама
Препознавање имена.
Живи у Београду...

ТИ, ИСУСЕ!

Да ли си се Ти, Исусе
стварно два пута родио?
Да ли си због људског добра
поново васкрсао
или си хтео да вечно
гледаш зло и јад
и да останеш немоћан?

Да ли си Ти, Исусе
сазнао да бити добар
значи бити разапет?
Па кад васкрснем
да ли ме иста судбина чека
да пред очима мојим
зло се коти и буја
а ја остајем немоћна?

ТЫ, JEZU!

Czy Ty, Jezu
naprawdę dwakroć się narodziłeś?
Czyś znowu zmartwychwstał
Dla ludzkiego dobra
czy też chciałeś wiecznie
przyglądać się zło i cierpieniu
i pozostać bezsilny?

Czy ty, Jezu
dowiedziałeś się, że być dobrym
znaczy dać się ukrzyżować?
Więc, gdy zmartwychwstanę
czy czeka mnie ten sam los
czy przed oczyma moimi
mnożyć się będzie i plenić zło
a ja pozostanę bezsilna?

превод: Дагмара Анна Луковић

ДРАГИЦА ГРБИЋ Драга

Рођена је 1946. године у Сарајеву, БиХ.
Члан је Друштва љубитеља писане ријечи *Мост*,
Вишеград, Удружење писаца Србије, центар за
Републику Српску, Прњавор, Књижевне заједнице
Југославије и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Јастук
од босиљка* (2004, Српска књига, Рума), *Сањалица*
(2006, Развигор Пожега и Комови Андријевица), *На
крилима несанице* (2010, Друштво библиотекара Републике Српске) и збирка
песама за децу *Срећница* (2008, Српска књига Рума).
Живи у Вишеграду, РЕПУБЛИКА СРПСКА...

ПРИЗИВ

Самоћа прича
давном жељом

Путању
тишином водим
у задужбине свете
молитву да појем
прелиставам дане
у срцу зборујем
опрост
и душу тамјаном
кадим
Тројеручици
чиста да приступим

преображена
свјетлост призивам
довијека

Да промашене наде
не сретнем
ни мртве дане
испијем
ни прозебле птице
отјерам
и отворене путе
да затекнем
у срце твоје
да се улијем

ДРАГИЦА ЖДРАЛИЋ

Рођена је 1974.године у Мостару.
Члан Удружења књижевника Републике
Српске, Књижевне заједнице *Јован Дучић*,
Требиње и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама *Сузе*
избјеглице (1997), *Птице лете доље* (2000) и
Молитва анђелу (2001).
Живи у Петроварадину ...

ИВИЦЕ СРЕЋЕ

Склапам
очи
попут
истине
што
прислушкује
облака
лет.
А
отварам
душу
у
трептај
стиха
који
пада.

Ехо
чежње
сијече
душу
мачем
жеља.

А
комад
времена
у
мојим
мислима
удвара
се
срећи.

ДРАГИЦА ОБРАДОВИЋ

Рођена је 1938.године у Рајцу.
Члан је књижевног клуба *Ђура Јакшић*,
Јагодина, краљевског књижевног клуба
Карађорђевић, КЗЈ и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама *Соба
мога детињства* (2002), *Молитва пред
причешће* (2003), *На извору* (2004), *Мале
чаролије* (2005), *Жуборења* (2007), *Годови*
(2010), *Траг* (2011).
Живи у Јагодини...

СРБИЈА

Сунце слободе нека сине
и нека обасја све нас,
наша брда и долине,
браћо, Срби, у слози је спас.

Радује се, Србијо мила,
ојачаће твоја крила,
снажнија ћеш бити
него што си досад била.

Брат брату своме
нека руку чврсто стеже,
љубав, слога међу нама
нек` нас увек спаја, веже.

И на грбу нашем стоје
крст и слова мудра, стара,
симбол слоге четири речи
порука ова нек нас лечи.

Још орао бели стоји
од Немањића, наше гране,
симбол српства давно беше,
симбол српства нек остане.

А многе те шибаху олује,
увек чврсто ти стајаше.
на колена ниси пала,
симбол правде си остала.

ДРАГИША ЕРАКОВИЋ

Рођен је 1951.године у Нишу.

Члан Удружења писаца *Глас корена*, Ниш и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Задужбине* (2002, Просвета), *Перивој љубезни - Врт љубави* (2008, Часопис Унус Мундус, Ниш), *Пијана времена* (СВЕН и Удружење писаца *Глас корена*, Ниш).

Живи у Нишу...

РАВНИЦА

Спава брдо
спава равница
до изласка Сунца
до песме птица

Буде се паори
запевале птице
опет је живо
у свету равнице

Класје жуто
сунце златно
равница је платно
сликара живота

ДРАГОЈЛА ПОПОВИЋ

Рођена је 1946. године у селу Мало Блашко, СО Лакташи.

Члан је књижевног клуба *Таласи*, Прњавор, Република Српска, Удружења писаца Републике Српске, Удружења писаца Србије, Европског Удружења књижевника хаику поезије и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: *Препознајем те по рукама* (2001, СКПД Просвјета, Лакташи),

Уткана у твоје снове (2003, ГрафоМарк, Лакташи), *Судбинске нити* (2004, КЗ В.Пелагић,

Бањалука), *У мирису завичајних липа* (2005, Удружење грађана Жупа 22 С, Бањалука), *Под брезама и звијездама* (2006, ГрафоМарк, Лакташи), *Људи одавде 1* (2007, КЗ В.Пелагић, Бањалука), *То љубав стихове пише* (2008, КЗ

В.Пелагић, Бањалука), *Драги мали анђели* (2009, Графид, Бањалука), *Језиком предака* (2010, Графид, Удружење писаца Србије).

Живи у Добоју, РЕПУБЛИКА СРПСКА...

НЕЋУ ДА МИ ДЈЕТИЊСТВО НЕСТАНЕ

Због дјетињства мог
тих сиромашних ал' сретних дана
због перушине у строжи
и у трлици повјесма од лана

Због пријелаза и вратница од цепаног прошћа
због поздера крај умјештене ступе
због везених крпа крај фијакер шпорета
и каца пуних кома испод старе шупе

Због ђедовог каменом зиданог бунара
и јаруге гдје се каљужају крмци
због ручно прављеног ћерпића
због паприка шиљи
кад их већ зреле прегризу мрмци

Због поштарове велике торбе и трубе
због прашњавог пута крај наше куће
отесаних и булетаних шљевера на лагеру
и порезника кад плијени у свануће.

Пером ево чувам успомену
на те давне сретне дане
само записано памтиће се
нећу да ми дјетињство нестане

ДРАГОЉУБ СТАНКОВИЋ

Рођен 1942. године у селу Шишмановац.
Члан Клуба писаца *Чукарица*, КЗЈ и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Пољупци са мирисом процвалих липа (2011).
Живи у Београду...

ЋИРИЛИЦА

Ћирилица - миљеница, ћирилица -радосница
Ћирилица, чиста лица, исписана - венчаница!

Ћирилица и у школи, ћирилица на пароли
Ћирилица Бога моли, да је пише ко је воли

Ћирилица на икони, ћирилицом и закони
Ћирилица на завету, на печату и декрету

Ћирилицом захвалница, ћирилицом и чесница
Ћирилица на муралу, одраз лика у огледалу

Ћирилица чобаница, ћирилица миљеница
Ћирилицом и откоси, да се Србин њом поноси

Ћирилица мила драга, ћирилица златног трага
Ћирилицом мајка везе, ћирилицом шуме брезе

Ћирилица, кад се моли, ћирилица и кад боли
Ћирилица осоколи, лепих тридес`, да се воли

Ћирилица триста века, ћирилица слова мека
Ћирилица понос рода, к`о изворска бистра вода

Ћирилица да се пише, ћирилица да мирише
Ћирилица да подсећа, и кад гори славска свећа

Ћирилица Православље, ћирилица Светосавље
Ћирилица узданица, к`о молитва, к`о пој птица

Ћирилицом постајемо, ћирилицом опстајемо
Ћирилица, радост даје, да се Србин препознаје!

ДУШАН Д. ЖИВАНЧЕВИЋ

Рођен је 1955.године у Добановцима.
Члан је и председник књижевног клуба *Иво Андрић*, Земун, УКС и СКОР-а.
Објавио 8 књижевних дела.
Живи у Добановцима...

ОГЊИШТЕ

Још ме чека мој кућерак жути
још под стрехом ластавице пиште
још затрти нису мог повратка пути
још детињство у мени руку мајке иште...

Још угасло није кућно ми огњиште!

Још пшенице зрно у амбару злати
још очеве чујем вранце како вриште
још се старо ведро на бунару клати
још чека ме кандило, икона и хлебиште...

Још угасло није кућно ми огњиште!

ЕЛВИРА БУДАЛИЋ

Рођена је 1974. године у Кули.

Члан је књижевних клубова *Милутин Бојић*,
Нова Црвенка, *Стазе*, Кула, задужбине *Бора
Латиновић*, Кула (секретар) и СКОР-а
(председник Огранка Кула).

Објављена књижевна дела: збирка песама
Сетни трептај (2009, Алфаграф,
Петроварадин).

Живи у Кули...

НАДА

Људи не воле кишу, а ево опет пада.
Знам, ја стварно желим да је волим
јер уз њу увек успевам и у оном
невероватном и недостижном
да се надам.

Да ће можда свака кап која падне
скинути твој мирис са мога тела,
спрати ове раздрагане мисли
сковане у ћошак мога бића.

Нека,

можда кад загрми, можда ће се слике
и осећања разбити.

Можда ће остати само говор тела.
Стално трпим ту бестидну хладноћу
и ако тежим за том недостижном топлотом.

Умирује ме склад овог времена,
некако ме потајно и радује.

Слушам шумове који настају
падом густих капљица...

Све мислим престаће,
знојим се и размишљам...

Како да спречим време.

Вирић кроз прозор,
нема на улици ни сенке од недостижног човека.

Само тишина мог мисаоног тока.

Вуче ме нешто да изађем,
у барицама да се брчнем.

Да те сперем са себе, битанго неухватљива.

Не могу да се ускладим са овим временом,
ни са капљицама кише што у топоту стварају буку.

Не дају се опрати осећања,

ни ово време што се ствара и тече за мене.

ЕМИЛИЈА ЖИВКОВИЋ Ема

Рођена је 1936.године у Грузи.
Члан је књижевно-иродалног клуба Суботица,
књижевног клуба при СКЦ Свети Сава,
Суботица, књижевних клубова *Катарина
Богдановић*, Крагујевац, *Душко Трифуновић*,
Кикинда, *Душан Матић*, Ћуприја, КЗЈ и СКОР-
а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Корак до свитања (2009).
Живи у Крагујевцу...

НАДА

Рађа се нада
и када киша пада.

Рађа се нада
када лишће опада.

Рађа се нада
и када Сунце греје.
Наиђе облак,
и кроз сузе се смеје.

ЕРЖЕБЕТ ТОМИН

Рођена је 1943. године у Бегљици.

Члан је СКОР-а.

Објавила је 7 књижевних дела.

Живи у Кикинди...

ЛЕТЊИ БОЈ

Изнад равнице
дигло се море.
Савија крошње
и бере воће.
Откуд те дивље
сирове силе,
необуздане.
Однекуд дође,
тако и прође.
Сада тишине,
у лету ласте,
летњи бој славе.

ЖИВАДИНКА МАРКОВИЋ Жижа

Рођена је 1941. године у Лапову.

Члан књижевних клубова *Катарина Богдановић*, Крагујевац, *Абрашевић*, Крагујевац, КЗЈ и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Кристина, опрости* (1999) и *Венчање бога кише* (2006).

Живи у Крагујевцу...

ДОЛАЗАК МОРАНЕ

Зорану Марковићу YU1ZM
(1941. – 2011.)

Богиња Морана изненада дође у ноћној тами.
Тамјаном и босилком гневница те намами
на тврду постељу од суве маховине,
у мрачној колиби од кедровине,
с прозорима од мемле и паучине.

Следиш њену игру као зов тетреба,
постајеш њен поданик и роб.
Последњи одсјај небеског сребра
осветли ти лице и ручни зглоб.

Згрчена ти рука остаде у мојој руци,
а задња суза бола, растанка у зеници.
Пољупцима склапам ти очи, два браон камена,
два жалосна врела Космосом разливена.

Мирис похотнице наслути твоја кућна љубимица,
наоштри канџе и као заштитница
на броду живота када свој пород брани,
окрете се страни излазећег Сунца,
где се отварају врата душа,
и јауком најави твој долазак пред Небеског суца.

На пут кроз време одлазиш таласима Морзеа
у свој свет чипова, модема, интернета,
далеко од људске злобе и сивила света.

(Морана – словенска богиња смрти и хладноће)

ЖИВОЈКА ЖУЈКИЋ

Жица

Рођена је 1955.године у Пожаревцу.
Члан је књижевних клубова *Јесењин*, Београд,
Арт, Кучево, *Чегар*, Ниш и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама
Пантеонски храм у грудима (1999, Свитац,
Пожега) и *Осунчана* (2007, КК Бранко
Миљковић, Књажевац).
Живи у Раковој Бари...

ГРЛИЦЕ

Сан ми жедан да зна твојих мисли
ток, један рукавац задржим запењен до дна,
избацим на површину што су други потисли;
Дно твојих мисли једном да моја душа зна!

И онда ослободи час што сажима бол
до дна дана, потом да распевана, процветана
превазиђе између туге и радости раскол
и средином тока твојих мисли заплочи ојачана.

О, сан ми жедан да зна дно твојих сања,
зраком сунца јутром да умива ти зенице,
састави сва досадашња растављања
да се будимо крило уз крило к`о грлице.

TAUBEN

Mein Traum ist dürftig nach deinem gedanken,
ein Ärmel behalte ich bis zum Grund
verfe an die Orberfleche was andere gedruckt haben –
Grund deiner gedanken einmall das deine Selle weiß!

Und dann befrei den Moment das den Schmerz Zusammenfast,
zum Grund Tages, nach dem bin ich ausgesungen, er blüetet
überwinde zwichen Trauer und Glück Teilung,
da mit ich in der Mitte deiner Gedanken gesterkt schwimmen kann.

O, mein Traum ist dürftig so das er weiß den Grund deines Traumes,
so das er mit dem strall der Sonne deine Augen vescht,
verbinde alle bisherige auserzetzungen,
das wir aufstehen Flugel zu Flugel wie Tauben.

превод: Живојка Жујкић Жица

ЖИВОРАД ЈОВАНОВИЋ

Рођен је 1943. године у Бегалици.
Члан је СКОР-а.
Објављена књижевна дела: 4 збирке песама.
Живи у Београду...

ПОЗДРАВ ОТАЏБИНИ

Још се сећам села, млађих дана,
кад се чула песма са свих страна;
Мелодије кроз живот ме прате,
слике - које неће да се врате!

Оста село у лепој природи,
тамо где ме моја мајка роди;
Село и ја успомене знамо -
све је тамо, само ја овамо!

Сада кад је време прохујало,
од живота мало је остало;
Имам жељу – срце би хтело,
да се вратим у вољено село

Ишао бих у поље да радим,
запуштене њиве да обрадим:
И још да потерам овце селом,
с чобанима у друштву веселом!

Зажелех се моје Бегалице,
често сањам младе чобанице;
Родном крају мислима се предам,
 лепе природе да се нагледам!

Младост прође, а ја сам далеко,
да ли за ме још пита неко?
Авион је раширио крила -
враћам ти се, земљо моја мила!

ЗАГОРКА РИСТИВОЈЕВИЋ- ТОПОЛАЦ

Рођена је у 1939.године у селу Богдање.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *У име живота* (1994), *Искре на длану* (1996), *Док не утрну звезде* (2002).

Живи у Трстенику...

ПЕСМА ЗНА

Посвећено Бранку Миљковићу

Дозивам пролеће...

Сањам.

Јавори вечно цветају.

Твој цвет издахнуо у процвату,
осушиле се латице.

Цветаће нове наде пупољака,
наде и трагови твог живота,
твојих *прејаких речи*.

Ниси дочекао свитање зоре,
метафора и симбола.

Кап твоје самоће
међу нама прави водопад речи.

Гласно струји светлост,
чежња и пожар твог крвотока
што надахњује да истрајемо
на путу твоје светле истине,
на достојанство душе твоје,
на светлост која има
нови смисао...

THE SONG KNOWS

devoted to Branko Miljkovic

I'm calling the spring...
Dreaming.
Maple-trees flourish forever.
Your bud gasped life away blooming,
the petals have dried.
New hopes of buds will flourish
hopes and reminiscents of your life,
of your „too strong words“.
You did not live to see the dawning,
the birth of metaphors and symbols.
A drop of your loneliness
creates a waterfall of words with us.
Noisily stream the light,
longing and fire of your blood stream
inspiring us to withstand
on the route of your illuminating truth,
for the dignitu of your soul,
for the light that has
a new sense...

превод: Загорка Ристивојевић-Тополац

ЗОРА РАШКА

Рођена је 1954. године у Црној Бари, СО Чока. Члан је књижевног клуба *Душко Трифуновић*, Кикинда и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: роман *И после Маријане Маријана* (2007), збирка прича *Поглед у небо* (2009).

Живи у Остојићеву...

КРАЈ БЕЗ ПОЧЕТКА

Свему је дошао крај, а у ствари, почетка није ни било. Ког почетка? Све је била лаж. Можда и није? Ма кога ја то лажем!? Могу слагати друге, међутим срце зна истину. А истина уме тако да боли... Боли разочарање у људе, а највише у самога себе. Тада себи поставиш питање зашто? Због чега, због кога? Да ли је тај неко, коме си веровао вредан тога?

На крају увек повредиш себе и останеш празне душе, повређеног срца, са горким осећајем чемера у устима. Понижен, посрамљен, трудиш се да кренеш из почетка. Личиш себи на Феникса, птицу која се диже из пепела сопствене боли. Покушаваш, али крила су ти сломљена. Тапкаш у мраку забрањене љубави, једине, искрене љубави у твом животу. Оне, која се догоди или не догоди, тј. најлепше љубави. Али ипак немогуће, неостварене. Свестан си краја, а почетка није ни било.

Рањена птицо, залечи ране снагом своје забрањене љубави. Полети, одлети... одлети далеко. Пронађи ново гнездо и уживај у почетку без краја.

KONIEC BEZ ZAČIATKU

Všetkému je koniec, a vlastne začiatok ani nebol. Ktorý začiatok? Všetko to bol klam. Možno aj nie? Ale, koho to ja klamem!? Možem oklamať iných, ale srdce vie, čo je pravda. A pravda vie tak bolieť... Bolí sklamanie sa v ľuďoch a najviac rozčarovanie v samého seba. Vtedy si položím otázku prečo? Prečo, pre koho? A či je ten, komu si veril hodný toho?

Nakoniec, vždy zraníš seba a zostaneš s prázdnu dušou, so zraneným srdcom, s trpkým pocitom blenu v ústach. Ponižený, zahanbený, usiluješ sa začať znovu. Podobáš sa sám sebe na Fénixa, vtáka, čo vstáva z popola vlastného bôľu. Snažíš sa, ale krídla sú ti zlámané. Blúdiš v tme zakázanej lásky, jedinej úprimej lásky v tvojom živote. Tej, ktorá alebo príde alebo sa nikdy nestane tj. najkrajšej lásky. A predsa neuskutočniteľnej, nerealizovanej. Vedomý si si konca a začiatok ani nebol.

Zranený vták, zahoj si rany silou svojej zakázanej lásky. Zalet', odlet'... odlet' do ďaleka. Nájdi si nové hniezdo a vychutnaj si začiatok bez konca.

превод: др Зузана Чижикова

ЗОРАН РАДОВАНОВИЋ

Рођена је 1959.године у Дреновцу.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама

Плетеница несаница (1972; коаутор),

монографије *Огњиште школе у Дреновцу*

(2004), *Они су се борили за отаџбину*

(Дреновац 1912-1918) (2008), *Прилог историји*

цркве у Дреновцу и *Мученици за слободу*

отаџбине - светле и свете жртве (Дреновац и

Шеварице у Мачви) (2012; коаутор), запис верског обичаја *Вертепи* (2007 и

2010), збирка прича *Поклонимо се до земље* (2011).

Живи у Дреновцу...

БАЛАЛАЈКА НА САВИ *прича Милића Тодоровића (1928-2010)*

Дође један мој друг из детињства на одмор из Француске. Срдачно се поздрависмо, и после дужег разговора ја га упитам зар му није тешко у туђини. На то ми он одговори:

– За мене је дом и завичај тамо где је мени добро.

Ја му рекох да свој родни крај не бих напустио ни за каква блага овога света.

Цитирах му стихове Алексе Шантића „Остајте овде“, он се нађе увређен и растасмо се, не баш срдачно.

Суштина моје приче се односи на човека који је силом прилика морао да напусти своју домовину. У близини црпне станице, у месту Чеврнтија, са десне стране одбрамбеног насипа према Сави, налази се омање гробље. Житељи, којих је ту било двадесетак кућа, зову га Руско гробље.

Једном приликом, када сам пролазио тим насипом, застадох и сиђох са бицикла, да погледам. Било је ту неколико споменика, који су већ били зарасли у шибље и коров, са уклесаним руским именима.

После Првог светског рата, сагради држава ту црпну станицу да би спасавала тај део мачванске земље од пролећних

поплава. Требало је наћи способног човека који ће то одржавати.

Србија, тек изашла из дугогодишњег ратова, није имала школованог кадра, па доведоше једног руског емигранта, који је избегао испред болшевичке револуције. Он доведе са собом и два млађа брата, па пошто је био завршио машинску школу, успешно је обављао поверени му посао. Њему је било име Николај, млађем брату Владимир, а трећем Саша. Родитељи и још две сестре су им просто нестали у метежу револуције, тако да никада нису сазнали шта им се догодило.

Никола, глава остатка породице, водио је рачуна о њима. Када би у мајским вечерима утихли мотори, он би излазио на обалу реке, узимао у руке музички инструмент, звани балалајка, уз чије звуке би потекла сетна песма. Људи би долазили да слушају. Мада су тешко разумели смисао песме, схватили су да пева о своме родном крају, о реци Волги, о изгубљеној љубави. Глас му је дрхтао, а на лицу се оцртавала туга. Када би се завршила седељка, погледао би према истоку, три пута би се прекрстио и лаганим кораком упутио према станици.

Пролазиле су године, они су већ течно говорили српски. Млађи брат се оженио, а Николи, када би га упитали зашто се не жени, очи би заискриле и тужно би одмахнуо главом:

– Не могу погазити дату реч мојој Настасји, јер знам да ме она чека на обали Волге.

А на питање зашто се крсти, гледајући према истоку, одговорио би:

– Молим се Богу да ми услиши молбу, ако већ не могу своје тело тамо оставити, да макар дозволи да ми душа нађе тамо мира.

Прошао је и Други светски рат, покушавао је да добије пасош да се врати у родни крај, али увек је одбијан.

Био је већ зашао у осму деценију живота. Брат му је водио рачуна о црпној станици. Једнога дана, устаде сав озарен, нису били навикли да га таквог виде, па су се чудили. А он, пошто попи кафу, рече:

– Волођа, ја ускоро путујем за Русију, немојте се љутити.

Брат га је сажаљиво гледао, мислио је да је шенуо – како може путовати без пасоша.

– Не брине, има ко се стара о томе – прекрсти се и погледа према небу, чије се плаветнило назирало кроз крошње старе јабуке, где су седели. И додаде – Пошто сам ја постао забораван, немој да заборавим да понесем балалајку, јер ми је ноћас Настасја строго напоменула да без ње не долазим. Жели да јој свирам као некада.

Тога дана био је пун некаквог ишчекивања. Сутрадан, изјутра, испустио је душу, чврсто у руци држећи балалајку.

Сахранили су га по свим православним обичајима. Ти људи, који су живели тамо, клели су се да су још извесно време чули на обали реке у вечерњим сатима тиху, сетну песму уз звуке тог инструмента, као да је говорила о расстанку. И све је, ето пало у заборав, па и то мало гробље о којем нико не води рачуна.

Запитах се, гледајући у његов споменик да ли му је душа напустила овај крај, и пожелих од свег срца да му се то испуни.

БАЛАЛАЈКА НА САВЕ

Приехал как-то мой друг детства из Франции на отдых. Встретились очень сердечно, и вот, после долгих расспросов, спрашиваю его:

- Не тяжело ли на чужбине?

- А... где хорошо, там и дом.

На это я ответил, что свой родной край не покинул бы ни за какие блага на свете. Прочитировал ему стихи Алексы Шантича «Останьтесь тут». Он почувствовал себя обиженным, и расстались мы уже не так сердечно.

Мой рассказ о человеке, который оставил свою Родину лишь в силу обстоятельств, от него не зависящих. Вблизи водокачки поселка Чеврентия с правой стороны дамбы реки Савы есть маленькое кладбище. Жители поселка, которых тут около двух десятков домов, называют это кладбище Русским.

Однажды, проезжая по насыпи, я остановил велосипед и спустился вниз осмотреться. Из зарослей сорняка выглядывало несколько надгробий с русскими именами.

После Первой Мировой держава выстроила тут насосную станцию, которая должна была спасать этот уголок Мачвы от весенних паводков. Нужно было найти человека, способного справиться с этим заданием.

Сербия только вышла из многолетней войны, не имела образованных кадров, потому весьма кстати оказались русские эмигранты, бежавшие от большевицкой революции. Одними из таких долгожданных специалистов-механиков стали братья Николай, Владимир и Саша.

Никола, глава семьи, заботился о младших. Когда майскими вечерами стихал шум механизмов, он выходил с балалайкой на берег, и над рекой лились трепетные трели незнакомого в этих краях инструмента. Собирались слушатели. И пусть не все в этой песне было понятным для них, всем было ясно, что поется о родном крае, о реке Волге, о потерянной любви. Голос дрожал, на лице проступала печаль. Когда посиделки завершались, он глядел еще в сторону востока, трижды осенял себя крестным знамением, и легкими шагами отправлялся на станцию.

Шли годы. Братья уже хорошо говорили по-сербски. Младший брат женился. Когда же спрашивали Николу о том, не думает ли он обзавестись подругой, на глаза его навертывались слезы, и он, опустив голову, скорбно повторял:

- Не могу нарушить слова, которого я дал моей Настасье. Знаю: там, на берегу Волги, она меня ждет.

На вопрос о том, зачем он крестится, глядя на восток, он отвечал так:

- Молю Господа, чтобы Он услышал мою мольбу о том, чтобы даже если мне суждено тело свое оставить здесь, дозволено было хотя бы то душе упокоиться там...

После Второй Мировой он пытался получить паспорт, чтобы повидать родной край, но ответом всегда был отказ.

Пошел восьмой десяток жизни. Брат заведовал водокачкой. Однажды, проснулся совершенно вдохновленным - таким, каким его давно никто не видел - что не осталось незамеченным. После утреннего кофе говорит брату:

- Володя, я скоро буду в России. Не поминайте лихом.

Брат был в недоумении: о каком путешествии без паспорта может идти речь?

- Не печалься, обо мне позаботятся. - Перекрестился и, глядя на синеву неба, проглядывающего сквозь ветви яблони, под которой они сидели, и добавил - Поскольку я стал рассеянным, не забудь напомнить мне, чтобы я не забыл балалайку. Ночью Настасья строго напомнила, чтобы я без нее не приходил. Хочет, чтобы я поиграл ей как когда-то.

Весь день был в каком-то ожидании. А на следующее утро испустил душу, крепко сжимая в руках балалайку.

Похоронили его по православному обычаю. Однако люди, которые жили там, убеждены были в том, что еще долго по вечерам над водами Савы тихой прощальной песней переливались звуки балалайки. А потом все позабылось: и воспоминания о таинственных звуках, и заброшенное кладбище.

Глядя на место упокоения праха этого человека, задаешься одним и тем же вопросом: „Вернулась ли его душа с берега Савы на берег Волги? Свершилось ли то, чего жаждало его сердце?“

превод (текст подготовил к публикации): Павел Тихомиров

ЗОРИЦА МАРКОВ

Рођена је 1987. године у Кикинди.
Члан је књижевног клуба *Душко Трифуновић*,
Кикинда и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Трагови (2011).
Живи у Кикинди...

ЗАШТО ДА КАЖЕМ ДА ВОЛИМ?

Кад на уморно тело
само руку стави,
а оно се одмори.
Кад кроз косу ми прође
прстима свиленим, грубим,
а она оживи.

Зашто да кажем да волим?

Кад у зеници црној
види искре и нежност.
Кад ватром љубим
тело шарено.

Зашто да кажем да волим?

Кад кожом осети
дрхтаје и страст.
Кад сузама перем
туге, и његове, и моје.

Зашто да кажем да волим?

Кад су испране речи то.
Кад се осећај осети.
Кад се љубав примети.

ЗОШТО ДА КАЖАМ ДЕКА САКАМ?

Кога на уморното тело
само рака да пусти
и тоа се одмара.

Кога низ косата ми поминува
со свилените прсти што несе нежни
а таа живее.

Зошто да кажам дека сакам

Кога зеницата црна
ги гледа искрите и нежноста.
Кога со огањ го љубам
телото шарено.

Зошто да кажам дека сакам

Кога кожата го осеќа
треперот и страста.
Кога со солзите ги мијам
тагите, и неговите и моите.

Зошто да кажам дека сакам

Кога зборовите се исперени.
Кога осетот се осеќа.
Кога љубовта белег оставува.

превод и препев: Парашка Димитријевска Пејчић

ЗОРКА ЧОРДАШЕВИЋ

Рођена је 1951. године у Модрану, СО Бијељина, Република Српска.

Члан је краљевског књижевног клуба "Карађорђевић", Удружења хаику песника Немачке, Удружења књижевника Хесена, Удружења хаику песника Србије и републике Српске, Удружења дјечијих пјесника Црне Горе, Српске књижевне радионице Франкфурт М. и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Семберске сузе* (1997), *Расуто стадо* (1999), *Семберијски вијенац* (2008), песме за децу *Чаробни оркестар* (1999), хаику *Брезе у завичају* (2001) и *Дјечак и свитац* (2008).

Живи у Франкфурту, НЕМАЧКА...

ЈЕСЕН ПОД ТУЋИМ НЕБОМ

Лијепа је јесен Модрана мога
кад бербе трају и трактори тутње,
клипови златни кући се возе
сељака мојих плодови рада.
овдје је јесен прљавог града
препуна бола, чемера и шутње.

Лијепа је јесен Модрана мога
кад свадбе трају и гајде јече,
овдје је јесен сипљивог града,
гдје нема смијеха, радости и среће.

Лијепа је јесен Модрана мога
кад својом руком рухо му скида
и свему даје бакарне боје.
Овдје је јесен тмурнога града,
овдје је јесен туђега неба -
гдје све што видим није моје.

Лијепа је јесен Модрана мога
ту је и комад мојега неба,
у њему срце смирићу своје.
у њему што видим све ми је лијепо
у том комадићу неба све је моје.

DER HERBST UNTER FREMDEM HIMMEL

Ein schöner Herbst in meinem Modran
wenn die Ernte andauert und Traktoren dröhnen,
goldene Kolben fährt man nach Hause
Früchte der Arbeit meiner Bauersleute –
hier ist der Herbst der verschmutzten Stadt,
überfüllt mit Schmerz, Bitterkeit und Schweigen.

Ein schöner Herbst in mein Modran
wenn Hochzeiten andauern und der Dudelsack pfeift,
hier ist Herbst der keuchenden Stadt,
wo es kein Lachen, keine Freude und keine Glück gibt.

Ein schöner Herbst in meinem Modran
wenn er mit eigener Hand seine Kleider auszieht,
und zu allem die Kupferfarbe gibt
hier ist der Herbst der düsteren Stadt,
hier ist Herbst des fremden Himmels
wo alles was ich sehe, nicht meines ist...

Ein schöner Herbst in meinem Modran
Da ist auch ein Stück meines Himmels,
in im werde ich mein Herz beruhigen
und alles was ich in ihm sehe ist schön
in diesem Stückchen des Himmels, ist alles mein...

превод: Зорка Чордашевић

ИВАН ДЕСПОТОВИЋ

Рођен је 1978.године у Београду.

Члан је Српског књижевног друштва и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Прекорачења* (2011, Бранково коло, Сремски Карловци), романи *Ништа није тако* (2007, Фонд Дејан Ман, Ниш), *Безазлене приче* (2008, КК Бранко Миљковић, Књажевац), *О Наташи и Невену* (2009, Алма, Београд), *Песникове приче* (2010, Алма, Београд), роман у електронском издању *Прекорачење* (2008, Заветине).

Живи у Београду...

ПОЛОВИ

Тог поподнева је све било као и обично, само је низ стакла сетно и неприметно клизила вода, због чега је изгледало како даљина није ишчезла из спољног видокруга, већ се просто залепила на окна.

„Је ли на то мислио Мајаковски када је рекао како су се кишне капи накрцале на прозор, кривељећи се?“, запитала се узгред, више да одагна непријатан осећај потхрањен у пространом мерменом степеништу гимназије. Горе на спрату, где су слушали Књижевност, влажна измаглица била је потпуно чиста, непровидна, баш као да је Марина опет крочила у приземље доле, кроз она тешка врата, налик на сувише случајни деја ви. Све је деловало као иста раван, а зелена табла и три бесмислена реда столова као сценографија. Иза једног од њих неко је то рекао...

„Као да се та немушта реч поновила попут шума у ваздуху, под високим плафоном одакле су на дугачким шипкама висиле кугле за освету, које још нико није упалио, јер је био дан, и како је сабласно на овај начин поштовати мрклу спољашњу светлост што су је прозори резбарили у тами“, помислила је.

Тада су јој казали. Данило се убио. Почела је да плаче, сузе није могла да прекине ни на часу. Био је бубњар у једном

бенду, у којем је певала на проби прекјуче. Зато је другарица ћутала поред њеног чивилука, прихватајући позајмљену књигу; није знала како да јој саопшти...

Као што је она плакала због осећања према ономе који је сада, рекли су, мртав, неко ју је гледао са истом љубављу, видећи у њеним наклобученим, ружно влажним очима и кривој усни само потврду лепоте од раније. Други су се спрдали са случајем, Марина је осетила његово значење. Са колико ју је топлине, гле, посматрао, јер је ово слутио још једино он. Попут Марине, често је ишао у цркву, што је само осликавало његову детињу веру.

Био је то Миленко. Касније ћу постати склон предрасуди да се баш тада заљубио у њу. Волео је бити у Марининој близини, што је потврдио и његов избор факултета. Отишао је на Књижевност, за њом. Слушаонице су тамо изгледале више и пространије, у њима се она некако смањила, али ваљда због тога њена љупкост постала још интензивнија. Живео је он у неком другом свету. Универзитетска зграда личила је на какав антички двор; откако је тамо ступио усхитиле су га разне ствари које се дешавају у књигама и понеке ван њих, али као да је свима њима кумовала Марина, садржана и у самом барокном степеништу, попут музе. Чудио се како други људи то не виде. Давала је осећајност стварима. За продавца половних књига пред улазом, на пример, сви предмети трговине, баш као и предмети размишљања имали су начелно сличну вредност, били равномерно заступљени у тој флегматичног глави. Причало се да је овај раније радио као домар у студентском дому, где се забављао са много студенткиња које су и сад од њега радо куповале књиге. Бивши домар негирао је ону машту коју је Миленко сматрао за битну. Чинило се како неко од њих двојице не постоји, сваки пут када би прокорачао крај њега.

...Једног дана беше неопходно да јој каже како је воли. Мимоишао је продавца и предавања. Успео се уз цик-цак степениште, док је зграда дрхтала у вечерњој светлости, попут свечане сукње. И други су га чули како тражи Марину. Кроз отежале прозоре на спрату полако је улазила ноћ, а строго здање бивало опкољено светила упаљеним напољу, из мрака. Осетио се интимно, као у нечијој кринолини около које допире дискотека. Ко зна шта му је тада рекла Марина. Није се примећивало је ли ћутљивији него иначе: Миленко је у тамној

библиотеци, испред стакласте витрине, изгледа нашао своје место „под Сунцем“, као риба у води.

Једанпут ју је срео у тролејбусу, а да га она уопште није видела. Била је са другарицом. Стајао је нешто иза њих две, уздигнуте на точак.

– Замисли шта ми је рекао у ходнику...

Сапутница се окренула према Марини, изражавајући жељу да чује.

– Ти си фин дечко, споменула сам, а он пребледео: То сигурно није довољно да бих био с тобом, сам се надовезао. Казала сам да га не гледам на тај начин, а он мени: Али ја те волим већ пет година. Замисли! Онда је узео своју руку, овако, и наставио: Дао сам ти своје срце, а ти си га сада згазила. Била је сцена на факултету, знаш онај ћошак ходника, сви гледају. Почео је да плаче!

Изгледа да га ово што је чуо није удаљило од саме ствари, као што би вероватно сваког другог, него чак несрећно инспирисало Миленка како је „прешао границу понижења“, те више није битно колико ће се пред њом спустити и разголитити, јер сада када се црта прешла, оно што би иначе било понижење, постаје само дар принет његовој љубави. Не зна се ни шта је даље предузимао, док га је Марина спречавала да добије нешто толико му неопходно, а да у близини није било неке друге девојке која би му то дала и тако га спасила.

(...)

Једанпут је путовала далеко од града; у насеобини налик на истинску забит тражила полазиште аутобуса. Исто беше дан, поподне, чак некако сувише обично, а са ниског је неба једва приметно клизила вода. Довољно да се нехотице сети Данила. Ишла је у смеру који јој је неко показао; тамо се налазила станица која је деловала напуштено. Поред је пролазила пруга, а сам објекат најављен заосталим вагоном и развучен у широко приземље што је (смештено још у равницу) изгледало потмуло – личио је на метафору какве несреће. Двокрилна стакласта врата у средини светлוצала су на промају попут стакленог ока. Приметила је старински хидрант висок осамдесетак сантиметара кад је изашла на унутрашњу страну станице. Од њега или бесмислено пустог тротоара иза, подишла ју је језа, као да је тај предмет указивао на нешто безмерно старије од ње.

Срећом, ту је стајао неко у прозорчету где су се продавале карте.

– Извините, је л` ради? – питала је.

– Морате да уђете унутра – рекла је глава која је личила на дрвосечину. Одшкринула је плехана врата, морала прећи праг, да би јој чудни човек казао како је ова станица одавно затворена. Постоји друга. Осмехнула се због ове глупости, с руком на кваки, када је то учинио и он. Тек по његовој усни схватила је да нешто није у реду, истина касно. Није ју пустио напоље. Рекла је да ће вриштати, а он објаснио шта ће радити са њом; када је за тренутак крочила ногом из кабине, ударио ју је тешким тамним предметом, можда чак зарђалом касом остављеном испод пулта. Сада је лежао на Марини, главом на тротоару, ногама унутра, као да ће одсуство ма каквих прилика на видику, са становишта празних перона и стубова стрехе, учинити ову клопку не само могућом него и пожељном. Поглед јој је пузао по земљи ка хидранту у који је гледала као у ствар из каквог првобитног доба, за време које ње није било... Јарко је желела да је овај човек поштеди тога. Кад се све завршило, чак је убеђивала себе да се ништа није ни догодило.

У близини не беше никога другог да то спречи и третира је као човека. Једино ју је бринуло што није осећала гнев. То је могло ићи у прилог *недешавању*, јер се ни због чега не може ни беснети, мада се Марини чинило како једино трајна срџба може држати ту ствар иза хоризонта. Тек под овим утиском почела је да плаче.

Да несрећа не би дошла сама, како је говорило и народно веровање, за месец дана открила је да је у другом стању. Док је ишла код свештеника ради исповести, отприлике је знала шта ће јој овај казати. Изненадило ју је оно што је сама рекла њему. Страховала је да се Данило убио због ње. Наставила је плакати.

– Љубав неког бића погађа нас, као и нечија жртва. Тебе боли његова судбина, неког другог тишти твоја. Можда си ти крива што си одбила та два удварача, а можда је то Божја воља. Јер сви се заљубљујемо, сви бивамо силовани – казао је отац.

Решила је да ће, ако није ништа крива, абортирати без обзира шта би на то рекао поп. Уосталом, да ли да доводи неког овде, на свет, ако сама ником не дугује ништа? Ипак је одлучила – родити за сваки случај.

ИГОР СТАНКОВИЋ – Змај Врањски

Рођен је 1977.године у Сурдулици.

Члан књижевних клубова *Мирослав Мика Антић*, *Инђија*, *Душан Матић*, *Ђуприја*, *Матице Српске* и *СКОР-а* (председник).

Објављена књижевна дела: збирке песама *преОкупације Ума* (2004, Нови Сад), *Демола* (2005, КК „*Мирослав Мика Антић*“, *Инђија*, Нови Сад) и *Црни снег* (2006, СКОР, Нови Сад) и збирка приповедака *Горко семе* (2009, СКОР, Нови Сад).
Живи у Новом Саду...

СЛАТКА ВОЋКА, ГОРКО СЕМЕ

Под бреговима далеко изнад села, шћућурила се црквица, а из ње је стидљиво тињала светлост свећица и кандила, обасјавајући мало коначиште неколико метара даље. На тамнорујном небу пловио је месец, а дуга и топла месечина, поплавила је винограде и разбацане кућице по брдима. Прецветали јорговани и ситно шумско жбуње расуто око коначишта манастира мирисало је наоколо и мешало се са мирисом тамјана, што је долазио из светог храма. За то време, у конаку, у скученој хладној собици, Данијела је клечала поред свога кревета и шапутала молитву. Образи су јој пламтели а руке дрхтале; топле, меке шаке биле су стегнуте једна у другој.

– О, Господе Боже, хвала Ти што си ми показао пут. Сада сам свесна да је све ово иза мене било само пролазно, да сам све време ишла ка Теби. Хвала Ти, Боже, што си ме ставио на муке да бих знала да Те пронађем у себи – говорила је без предаха, док јој је лице губило онај живи и свакодневни израз и смиривало се у некој милини.

Али касније, док је сан полако хватао, а она лежала на тврдом кревету, очију уперених у тамни плафон, згрчена, умотана у танко ћебе, није могла да се избори са мислима које су јој навирале попут планинског потока. Грчила је и скупљала своје ознојене, вреле шаке, а у глави су јој се вртеле речи песме коју је њен деда знао да запева, задиркивајући је:

*Расрди се руса Боса
и на татка и на мајку,
на побеже там нагоре,
там нагоре ускрај лојзе,
а у лојзе вишиња црешња
расцветала бело цвеће.*

*И повика руса Боса:
Створ ме, Боже, вишињу црешњу
да расцветам бело цвеће.
Туж ће прођев сви бећари,
на ће кидав бело цвеће,
и ће китив сви шешири.*

И она, очију пуних суза, прекрсти се и склопи очи...

– Нећу, тато, да се вратим. Ово је сад моја кућа. Бог је мој отац и моја мајка. Ово је моја судбина, мајко, немој да плачеш – говорила је Дацка смирено, гледајући у оца који је стајао мало даље од капије манастира.

– Аман, ћеро, па млада си ти још за такве одлуке! Куде ће живиш у ову пустињу? – каза њена мајка, преклињући је очима престрашено.

– Човек у пустињи није исто што и пустиња у човеку, мајко – мирно одговори Данијела, а родитељи у њеном гласу осетише неки велики и горак прекор.

Дуња је скрушено стајала поред свог супруга, држећи га под руку, уздрхтана од пута и тешких мисли, а колена су јој клецала иако се, стискањем ноге уз ногу, трудила да се то не примети. Лице јој је било обасјано и зажарено, уста изгрижена, а вреле очи играле су као на зејтину. Коса јој је била неуредна, неочешљана, рашчупана. Уздржавала се да не груне у јаук и силан плач.

"Куде да се упропастиш, ћерко мори?", помислила је.

Бора је гледао час у ћерку, која је поносно и гордо стајала испред њих дубоко забрађена шамијом, час у супругу, која се скврчила крај њега, утирући сузе, а час скретао поглед ка новом дому своје мезимице. Манастирски комплекс није био велики. У дну дворишта шаренила се уређена башта са старим дрвећем, негованим воћем и поврћем. Једна црквица сместила

се по средини круга, бунар је био скоро крај самог улаза у двориште, а овећа зграда на спрат, која је, претпостављао је Бора, служила као конак, била је сва у супротности са чистим, миришљавим двориштем и белим, светлим зидовима цркве. Скоро по целом зиду конака, ширили су се и преплетали дивља лоза и бршљан, а из пукотина у темељу вирила је папрат. Чврсто, издржљиво биље прескочило је и на зид који је окруживао комплекс. Влажан, мемљив камен зида био је у дивљем трулом зеленилу...

– Слушајте ме... ја сам ово одлучила сама. Немојте више да ми долазите ако ћете поново да ме наговарате да се вратим. Прихватите ме овакву каква сам или ме се одрекните. Али ја сам свој пут одабрала.

– Дете, аман, не брзај! – преклињао је Бора, грцао меким и дрхтавим гласом.

На трепавицама су му висиле сузе, а уста су му била болно развучена.

– Дај да седнемо, да попричамо.

Дацка га је гледала и у глави је као железно удари грешна помисао:

"Јесте, сад ће причамо. Сад кад вас је срамота што сам овде. А кад је мени требало да причам? Опрости ми, Боже, грешна сам, опрости ми, Боже, опрости ми, Боже..."

– Не, тата, касно је сад за разговор. Рекла сам вам. Дођите кад прихватите – прошапута она, кријући поглед од њих.

Потом затвори манастирску капију, гледајући у земљу и полако се упути ка црквици у средини дворишта. У ваздуху се осећао мек, скучен, засићен мир. Бора и Дуња још неколико минута гледаху немо у зид манастира, а онда се окренуше и упутише ка својим колима...

Напољу је грејао месец. Бора је седео у сенци лознице испред своје куће, савијен, угнут, са мислима које су му бежале горе ка манастиру у планини, тамо где се његова ћерка највероватније спрема за вечерњу службу.

"Ипак је плакала оно вече. Баш овде где сад седим", сину му у глави, а очи му се напунише сузама.

Уплакано лице му се зажарило, букнуло, а цела снага му дошла као набрекла, да пукне од неке муке. У очима се купала неисказана, нема, укочена туга. Зачу се хук сове, а Бора погледа ка дну баште. Густо засађено воће и поврће, високи орах и његова кућица чиниле су чудну мешавину сенки и Бора први пут у животу осети језу и страх гледајући у све то.

"Боже... па ја сам се скроз удаљио и од ову моју убавињу. Требало је да мало успорим. А није да нисам приметио да гу мучи нешто. Ал` работа, па работа. Ништа ми неће побегне на работу, али оће из кућу. Па и то моје ћере. Сутрадан би гу удао и ето! А нисам се ни испричао с њу, ни изгрлио гу довољно, ни исцеливао гу колко треба. Какав сам ја татко!"

Бора поново заплака, стресе се, коленима падајући на земљу са треношца, те скоро легну на земљу. Дуго је те ноћи у сенкама дворишта тражио свој мир, али није успео да утопи жал...

(одломак, из збирке приповедака „Горко семе“)

ЈАБЛАНКА ПАВЛОВИЋ

Рођена је 1946. године у селу Врмца.
Члан је књижевног клуба *Бранко Топић*,
Удружења књижевника *Бранко Миљковић*,
Удружења уметника Врело, УКС и СКОР-а
(председник Огранка Сокобања).

Објављена књижевна дела: збирке песама
Предели, слике и сећања (2004), *Вртлог живота*
(2005), *Оковане птице* (2007), збирка песама за
децу *Распуст* (2008) и збирка прича *Трагови* (2010).
Живи у Сокобањи...

РИДА ВАСЕЉЕНА

Венац снова
не избриса време...
Мрак над мраком,
утка тугу!
Крстови из таме
урезаше бreme.
Молитвеним дахом,
бројаницом у руци,
исплакасмо облаке Сунцу!
Крици обмане,
сећања боле,
на окрајке хлеба,
утробу глођу,
испод Неба,
на мајчином крилу.
Пресахлим гласом,
црном оквиру!
Из корова живота
рида Васељена наша.
У котлу, одбачен камен,
ка леденом виру.
Језеро суза гаси

набујале зоре.
Угарке живота
приносимо Господу!
Трагови бола померају
камено клатно.
Замириса сећање
новом бездану!
Сузом мимохода,
тужи жаоком страха,
новом дану!
Страдалници очајањем
срца стегли,
У незнању љубећи
Христова врата.
Зазвонише звона
јеком ватромета!
Ветар развејава пепео
са огњишта крајпуташа.
Венац снова
не избриса бreme
крајпуташима
и њихове сене.

THE UNIVERSE SOBS

A dream wreath
didn't erase the time...
Darkness above darkness,
weaved in the sorrow!
Crosses from darkness
engraved the burden.
With a praying breath,
a rosary in hand,
we cried out the clouds to the
Sun!
Cries of deception,
memories hurt,
they gnaw the intestines
on bread heels,
under the Sky,
in a mother's lap.
In a dried up voice,
to a black frame!
Our universe sobs
from the weed of life.
In a boiler, a stone thrown
away
towards the Ice whirlpool.
A lake of tears extinguishes

sprung up dawns.
We sacrifice firebrands of life
to the Lord!
Traces of pain move
a rock pendulum.
A new abyss
smelled a memory!
A passing-by tear,
a sting of fear accuses
a new day!
Sufferers squeezed their hearts
with despair,
hopelessly kissing
Christ's door.
The bells rang
with the echo of fireworks!
The wind scatters the ashes
from the fireplace of roadside
tombstones.
A dream wreath
didn't erase the burden
of the roadside tombstones
and their shadows.

превод: Јабланка Павловић

ЈАДРАНКА ЋУЛУМ

Рођена је 1965. године у Кључу, БиХ.
Члан је Вршачког књижевног клуба, УКС и
СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама
Корак до сна (2004, Витез, Београд), *Између
времена* (2004, Витез, Београд), *На длану песма*
(2006, Градска библиотека, Вршац), *Карта за
снове* (2008, Градска библиотека, Вршац),
Презрело јутро (2008, Градска библиотека,
Вршац), *Иза будућности* (2008, Градска
библиотека, Вршац), *Душа молитвена* (2010, Градска библиотека, Вршац),
Кошава (2011, Градска библиотека, Вршац), аутобиографску збирку
Босонога принцеза (2006, Српска књига, Рума) и монодраму *Женске тајне*
(2009, Вршачки књижевни клуб).
Живи у Вршцу...

НАДА

Посекли су липе
у мојој улици
однели су
у цаковима
све мирисе
шапате
и брбљиве речи
што сам их делила
с тобом

Кад су на кола
утоварили последњу
гомилу
мртвог лишћа
тихо сам кренула
за поворком

Изненада је стигао
ветар
и у косу ми
уплео

један лист
још је мирисао
надом .

SPERANȚA

Au tăiat teii
de pe strada mea
Au luat
în saci
toate miresmele
șoaptele
flecărerile
pe care
le-am împărtășit
cu tine

Când în mașină
au încărcat
ultima mulțime
de frunze moarte
am pornit în liniște
după paradă

Dintr-o dată
a apărut
vântul
și în păr
mi-a împletit
o frunză
Cu mireсме de
Speranță

превод: Јадранка Ђулум

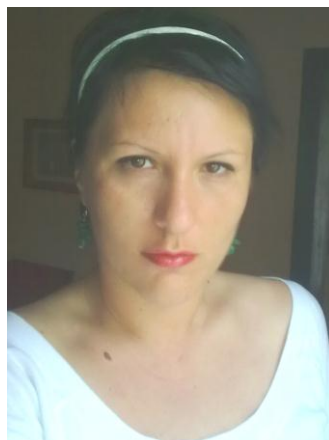
ЈЕЛЕНА ВУКОСАВЉЕВИЋ

Рођена је 1977. године у Београду.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: роман *Балкански сплин* (2011).

Живи у Обреновцу...

КУД НЕСТАШЕ БАЈКЕ?

Био једном један мегацар. И имао је три...

Не, не, не... Није ово бајка попут оних из народне књижевности. Мегацар није имао, по епској формули, ни три сина, ни своје пространо царство, ни бројне поданике који су га следили, нит' непроцењиво богатство и привилегије царског протокола. Чак му је и титула измишљена, али за нас, који смо га познавали, био је мегацар. По опредељењу и уверењу не баш монарх на каквог је свет навикао (а има их разних, којекуде и којекаквих), већ превејана битанга, барбарогенијалац и боем, али изванредно школован. Колико је волео да чита и учи, о њему говори и то, да је и последњи зарађени динар дао за школарину у једном од најстаријих и најпознатијих светских универзитета и није зажалио. Да може опет да се роди, сигурна сам, урадио би исто.

Биле су то врсне катедре са еминентним професорима, задимљеним слушаоницама, у којима беху окачени ловачки трофеји, а висиле осушене тикве, са солидном службом за студентска питања и не баш најкомплетнијом библиотеком. Нема човека који кроз ту великоцењену образовну институцију није прошао, бар један испит положио, а падало се, богами, често се падало...

Као стари студент, мегацар, пред ким се смело рећи да студира више од кусур година и да се при том никад не надује, већ је с поносом и инатом отпадника истицао како ће бити

апсолвент до краја живота и да га дипломски рад чека ко зна где и ко зна кад, негде пред светим Петром или можда другом Титом, чији се профил, изливен у бронзи, чувао у прочељу.

Мене су, као пропалог студента, изјурили из те високошколске установе већ на првој години студија, због превише неоправданих изостанака, али сам се са Његовом Екселенцијом срела неколико пута, обично у одељку за пријављивање испита, па чак ми се једном и обратио:

– Лутко..., љуби те бррраат..., слушај... не мож` да развлаћиш питу од... било чега... Јок! – завртео је патрљком од остатка кажипрста увис – У ствари, можеш, ал` неће нико да је једе! – забректао је.

Било ми је задовољство упознати се и дивно искуство разменити белешке са старијим колегом.

Тако и сад, кад сам се нашла у ситуацији, која би могла да се повеже са мудрошћу мог некадашњег другара са факса, мегацара, да узалуд ни од чега правимо нешто, што ни сами не можемо да сваримо, дођох и до оваквог, али сасвим обичног, логичног закључка: док шетамо улицом, па случајно ципелом, свом тежином, угазимо у нешто налик на блато, постављено ту попут мине, да нас разнесе из такта, узалудна су покушавања да ципелу трљањем очистимо о парче орошене траве. Тако житко, то необично блато, уме да се увуче међу жлебове на ђону, да остави прљаве трагове и непријатан мирис за нама. Безнадежно, једном нешто ружно никада више не може бити лепо, чак ни у оку посматрача. Ради тога најбоље би било – преобути се.

Тако би, ваљда, требало да буде и са људима...

ЈОВАН МИХАЈИЛО

Рођен је у 1948.године у Сајковићу, БиХ.
Члан је књижевних клубова *Орфеј*, Суботица,
Јесењин, Београд, *Текстописци Србије*, Савеза
књижевника Републике Српске, Друштва
књижевника Војводине и СКОР-а (заменик
председника).
Објавио више књижевних дела.
Живи у Петроварадину...

ДВЕ РУЖЕ

Једну ружу у земљу спустили
другу ружу цвећем окитили
једна ружа што ми живот дала
друга ружа светло огледала
у два дана два најдража бића
одоше ми из мог Сајковића
из Рековца злаћана Ружица
Угриновци последња станица
једна спава у крилу Јухора
друга спава крај динарског бора
Двадесет осмог студеног фебруара
осетила моја мајка стара
да јој снаха оде анђелима
њој се срце у грудима дрма
Другог марта и мати нам оде
под Динару крај студенца воде
мајку и правог друга пронаћи не могу
душе нек су им рајске
молим се свевишњем Богу
дух и речи њихове ме буде
без две руже моје зоре руде

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ

Објављена књижевна дела: збирке песама *Птици да се надам* (1997), *На вратима песма* (1998), *Ходочасно гнездо* (1999), *Легитимна мета* (1999), *Ахил је умро од упале плућа* (2001), *Камена кућа* (2001), *Божја пошта* (2003), *Лутке у излогу* (2005), *Цветна молитва* (2007), *Узорак давног сна* (2008), збирке песама за децу *Зелено јутро* (1998), *Велика соба јутра* (1999), *Шта је то у сновима* (2003), романе *Глина терђа од камена* (2004 и 2006), *Глумица* (2009) и многе друге стручне књиге (антологије, монографије, лексикони...). Живи у Петровцу на Млави...

СТАНОДАВКА

Станодавка је имала више од четрдесет година. Она је тако, заправо, волела да говори о својим годинама. Волела је да их се сећа и често је говорила о својој младости. А ко све тада није био рођен. У сваком случају, она јесте имала више од речених година.

Милорад је био бруцош када је дошао код госпође, назване станодавком, на стан. Остало (храна), према условима издавања, било је његово, како се снађе.

Дошао је из провинције, како су места или крајеве у унутрашњости волели да називају великограђани, становници великих градова, сећајући се свога завичаја. Уписао је факултет по замисли и није се много намучио, јер школа му је од раније ишла. Станодавка се обрадовала лепом дечаку из провинције, који ништа не зна и знала је на први поглед да ће се лепо слагати. Дечак јесте био заиста леп. Није потребно описивати његов складни стас, дуго лице, црну косу, смерност покрета... давно је то било када је станодавка остала удовица, и врло млада повезала и потом бацила црнину. Није хтела ничији мир да омета, а није дозвољавала ни њен немир ко да ремети. Тако, свако на своју страну и својим путем. Тугу је оставила фамилији покојног мужа, јер је знала да ће у њима успомена на несрећника дуже трајати. Поступила је тако, јер је то било њено искрено мишљење, а никако начин да се икоме руга.

Када је Милорад тога дана, праћен славујском песмом из оближњег градског шумарка, дошао у удовичин стан на становање, удовици је замирисала пилетина и то није био мирис који је долазио само из кухиње. Дуго није могла, као укочен на њеном лицу, да скине осмех. Осећала га је на себи као неки облог, или као крупан жар, што

је било тачније, који је све јаче и све жешће пробијао кожу, забијајући у кости лица и кривећи их до изнемоглости. Он је долазио и окивао је изнутра и она ту ништа није могла да учини, осим да буде свесна своје тренутне ружноће, која није била стварна и која је била само непријатан резултат њене реакције на доминантан осећај прекидања дуге, кажњеничке самоће. Била је свесна свега, и Милорадове уплашености и своје неприлике, јер себи је личила наједном на велику запету, претећу замку, а замке се не смеју тек тако постављати, а поготову, ако су већ постављене, не треба их дирати. То је научила недуго после истека удовичког стажа. За време тек онолико колико се душа покојникова око куће вије. А да ли је Милорад ишта знао о тим замкама? Је ли имао прилике у својој забити, која је имала име провинција? Младе треба упутити у живот и ништа пред њима не треба скривати - великодушно, свеочекивано, контала је удовица са одслуженим удовичким стажом. Лепо ће њих двоје. Ко им још треба?!

Милорад је ушао у собу, у ону која је била за издавање, већ уплашен деколтеом удовичине кућна хаљине, која се, због тежине свиленог материјала, сама од себе смицала преко једног рамена, тако да је бретела доњег веша била откривена и личила је на замку необично, која се сваки час може стегнути око врата неопрезне жртве. Само је ћутао и гледао, као укочен. Жена, која је дуго била сама, имала је толико стрпљења да га благоумилно упита има ли он језик или је нем, па ће све морати рукама да му говори и објашњава. И питомо се смејала, јер чинило јој се да је дете добро и да ће је лепо слушати. Тако му је и рекла, а Милорад, који је био добро дете и који је научио да буде послушан, опет без речи, само је потврдно климнуо главом.

Милорад се распремио, а удовица је поставила сто, јер је знала да је младић гладан и да неће одбити добар залагај. Док је потом зурио у плафон собе, помешаних мисли у глави, из кухиње је долазио мирис домаће живинске супе, који му је из унутрашњости, или из провинције, био добро познат. Када је сео за сто, наспрам своје газдарице наједном више није осећао потребу за храном, иако је дуго путовао и исто толико дуго није ништа ставио у уста. Удовица, као свака добронамерна жена у тим годинама и том статусу, с друге стране стола, седела је у ружичастом комбинезону и голом руком показивала момку на чинију са супом. Супа се пушила и маглила је све више и све брже Милорадове очи, док га је нејасна и непозната топлина освајала, попут магновења о коме ништа није знао.

Пробудио се сутрадан у кревету који се није налазио у соби за издавање. А онда је попио и своју прву кафу у животу. Иако су му увек говорили да од кафе могу да израсту бркови.

Помислио је на ту могућност и праснуо у смех.

ЉИЉАНА ФИЈАТ

Рођена је 1959.године у Зрењанину.
Члан је СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Софија од Месеца (2011).
Живи у Новом Саду...

ЕЈ, ЖИТИШТЕ

Ој, Житиште, са облака су те скинули
и метнули у чизме и снег разбојници,
па се дружиш са паорима и боговима, лалошки.
Одатле, где се све једе и где плева
и ведрина на исто лице,
а у магле можеш ексер да укуцаш,
на мењави и по сунцу, на све стране пуцаш.

Еј, Житиште, чудеса су од тебе направили,
безданци и прутовође,
па си раскорачено на сред њиве;
перје мењаш у сред зиме.
Украшено тракама и биљем свакојаким
блебећеш о нашој љубави
и смејеш се месечини.

Ој, Житиште, ћути малчице и гроб
нам не копај језиком својим,
но пригрли ме снажно, исповеди ме.
Сиђи са тамне стране Месеца,
буди ми род, молер и богослов,
хлебом и водом излечи ме.

HEY, ZITISTE

Hey, Zitiste! You were removed from the clouds
and the robbers put you in the boots and snow,
to keep company to the peasants and Gods, in their way.
From there, where everything is eaten and where chaff
and clarity are similar;
being in such a dense fog you can knock a nail in it;
during the blizzard or shine, you shoot to all sides.

Hey, Zitiste, ambitious and leaders
made of you miracles,
so you stand astride in the middle of the field;
change your feathers in a cold winter.
Decorated with ribbons and all kinds of herbs,
you chat of our love
and laugh at the moonlight.

Hey, Zitiste, be a little silent and do not
dig a grave for us by talking,
but strongly embrace me, confess me.
Come down from the dark side of the moon,
be my relative, painter, and theologian;
heal me with bread and water.

превод: Љиљана Фијат

ЉУБИНКА ТОШИЋ

Рођена је 1956.године у Рујевцу.

Члан је књижевних клубова *Рујно*, Ужице, *Мирослав Мика Антић*, Инђија, хаику клубова *Александар Нејгебауер*, Нови Сад и ХУСЦГ, Београд и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Завичајна сазвучја* (1988), *Облак у олуку* (1989), збирка хаику поезије *Још понека јабука* (1993) и збирке песама за децу *Шта рече гост* (2002) и *Неко је изговорио твоје име* (2007).
Живи у Ужицу...

ОПОМЕНА НЕРОЂЕНОГ ДЕТЕТА

Не могу се више јавити
у сновима теби, мајко
трипут ми је само било
С благословом Божјим дато.

Радујем се с анђелима
што се кајеш сваког дана
и што пост увек постиш
ниси кратко потшишана.

Ја сам, оно твоје дете
кога ниси угледала.
На мом лицу осмех блиста
на твом нема, мајко мила.

Не чуди се, што је тако
кад ти суза из ока крене
она тебе опомиње
на нерођено твоје дете.

Како теку дани, мајко
твоје дете знај да расте
густе косе оно плете
и моли се, због греха за те.

Која руком својом никад
не помилова дивне косе
нит` му купи хаљинице
што остала деца носе.

Зато, чини милостињу
када видиш сиротане
и не збори сада много
мало је време за кајање.

THE WARNING OF AN UNBORN CHILD

No more will I appear
in your dreams, mother
only three times by God` blessing
could I do that.

All the angels with me are happy
that you repret
and fast every day
althought your hair is not cut short.

I am the child of yours
whom you did not see
on my face there is a bright smile
but there is non of yours, dear mother.

Do not wonder
when a tear drops from your eye
it reminds you about me
your unborn child.

As the days go by, mother
be aware that your child is growing
thick hair it braids
and prays, for you have sinned.

Your hand has never
caressed the beautiful hair
nor you have bought clothing
such as other children wear.

Therefore, give alms
whenever you see paupers
and do not speak much.
there is little time for repentance.

превод: Љубинка Тошић

ЉУБИЦА ВУКОВ-ДАВЧИК Буба

Рођена је 1949. године у Сенти.

Члан је књижевних клубова *Орфеј*, Суботица,

Јесељин, Београд, *Текстописци*, Земун, *Иво*

Андрејић, Земун, Удружења књижевника Републике Српске и СКОР-а (члан Уређивачко-издавачког одбора).

Објављена књижевна дела: три триптиха поезије *Тиски цвет 1, 2, 3.* (1997), *Палићки бисери 1, 2, 3.* (1999), *Кактуси из камена ничу 1, 2, 3.* (2000).

Живи у Суботици...

СРБОВЕЗ

Срмила
Срмом
Самовез
Србовез
Старих
Славена
Српом
Снопове
Слагала
Славила
Славе
Старе
Снове
Сањала
Србске
Сама срна
Скакуће
Стазама
Стизала
Самоћом
Стезала

Стубове
Столетна
Стабла
Смрче
Смрвила
Синула
Сунцем
Старетине
Сајковић
Срцем
Саткала
Сента
Сестрински
Сунцокрет
Савила
Сенком
Сено
Стасало
Сарајево
Сокоцу
Судбина

ЉУБОМИР ГЛИГОРИЋ

Рођен је 1940.године у селу Алексићи, СО Бања Лука, Р.Српска.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Рука немирна* (1980), *Бели дланови* (1982), *Са првог огњишта* (1982) и *Мартовске љубави* (1983).

Живи у Новом Саду...

*

Нисам знао да се слава стиче у постељи. А мени се никако не спава.

*

За све што радим као награда - аплауз. Кући кад се вратим жена ме пита где су паре.

*

Не надам се да ћу далеко стићи. Кад нисам намеравао ни да кренем.

*

Нашао је разлог да се гади на оно што је радио. А народ се сажалио па све опростио.

*

На коки је дипломирао. Али зато га неће ни једна жена.

*

Жене воле жестоке момке. По обичају све им остане.

*

Песма нас је одржала. Зато је има у изобиљу на ТВ екрану.

*

Кривим своје учитеље. Нису ме научили да крадем.

ЉУПКА КАТАНА

Рођена је 1987. године у Фочи, Република Српска.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Ореол младости* (2006) и *Звездани траг* (2009).

Живи у Београду...

ПОГЛЕД НА СВЕТУ ГОРУ

Ситан песак под ногама,
мио додир под рукама
и поглед на мир
и врхунску смиреност.

Плажа усамљена, ал` необично жива!
Море мирно, ал` валовито!
Бљештави таласи, квасе стопала
и нагоне на спознају
на вољени, вечни живот.

Поглед шета од таласа до таласа,
од шаке песка
до милих додира под ногама,
али остаје далеко на планини.

Види се Света Гора.
То пространство мира,
лепота врхунских замисли,
као светлост спознаје
до које треба допрети.

А један једини
облачић на небу,
кида свако
знање о смислу,
дајући му нови тон.

Осећај упућује
на пределе трајања
човековог несхватљивог смисла,
док сваку своју оштрицу умирује
свеприсутна снага слутње.

Дуги погледи траже облак,
једини изнад врха планине,
попут видљиве искре вечности...
Видљиво је осећање
врхунске смирености.

МАРИНА ЖИНИЋ ИЛИЋ

Рођена је 1956.године у Метлићу.

Члан је књижевног клуба *Бранко Миљковић*, Ниш, Удружења уметника железнице Србије, Удружења књижевника Србије, Друштва књижевника Војводине и СКОР-а (главни и одговорни уредник Издавачко-уређивачког одбора).

Објављена књижевна дела: збирке песама за децу *Свемир у шеширу* (1995), *Небеска роса* (1997), *Звоно у оку ћилибара* (1998), *Пољубац од пусице* (2000), *Бројанице* (2003), *Српска дивонија* (2009), збирке песама *Претпокајање* (1995), *Восклик* (1997), *Вечерас сам Јефимија* (2001), *Изданак* (2001), *Драговање* (2003), *Кандило* (2006), *Вилин сан* (2007 - поема); *Видине* (2008), *Светодарни круг* (2011 - изабране песме) и роман *Сустиж* (2000).

Живи у Новом Саду...

СРИЧЕМ КРВ ПРЕДАКА

Место брушеног погледа
опет рат у мени, Србијо.
Не желим да те изгубим.
И Бог ће одозго по други пут.
Век без нас био би мртав.
Кад год зажмурим чекам
не бих ли те поново срела
наталоженог праха у очарању
крунисањем двојнице раја
бежећи од несанице страхова

Колевка има намеру да путује,
песник словом кроти птицу,
око ће језеру примаћи свет,

камен да изгубим нећу,
прикованих руку за бразду.

Ти си мамац за васкршњу реч,
додир Византијски плавог.
Поп учитељ и лекар уче ме
да кренем смоквом у лист
до будне куће анђела.
Спремила сам ципеле за пут,
претресла руком сламарицу,
ставила у џеп хлеб и коцку
шећера,
време је жиг, ај музгаво доба...
Да га обележим крстом са чела.

МИЛАН ДОБРОВОЉСКИ Ранчер

Рођен је 1951. године.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Фрушка Гора, љубави моја* (2006, Култура, Бачки Петровац), *Пустаро, успомено моја* (2009, Култура, Бачки Петровац), *Мирушка* (2011, Бачки Петровац, Неографија), *Ех... та љубав* (2011, Бачки Петровац, Неографија) и *Препознај се, љубави* (2011, Бачки Петровац, Неографија).

Живи у Маглићу...

ГОЛУБИЦА

Не поклањај ми, мила,
то што у срцу носиш,
не поклањај ми, мила,
ако ме не волиш.

Поклони то другом,
нека му срећа сја.
Имајте срећу обоје,
већ кад је немам ја.

Болео сам те много, одмалена,
увек ведра лица,
поклони њему све
и буди срећна голубица.

Ја ћу остати сам,
са сузом, уплаканог лица.
Можда ће и мени некад
долетети суђена голубица.

HOLUBIČKA

Ne daruj mi, milá,
to čo v srdci máš.
Ne daruj mi, milá,
ak ma nemáš rád.

Daruj to inému,
nech on šťastie má.
Majte šťastie dovedna,
už keď nemám ja.

Lúbil som ťa veľmi,
ešte od malička.
Daruj jemu všetko
a buď šťastná holubička.

Ja zostanem sám,
so slzou, uplakaného líčka,
možno aj mne raz priletí
súdená holubička.

превод: Милан Добровољски Ранчер

МИЛАНКА ГОЛУБОВИЋ

Рођена је 1959.године у Ореовици.
Члан је Удружења књижевника Србије,
Књижевне заједнице за Браничевски округ и
СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Кап
дубља од језера* (1994), *И песма крила има*
(1997), *Одјеци ћутњи* (1999), роман *Печат
времена злог* (2000) и новелу *Мостарске сузе* (2007).
Живи у Пожаревцу...

ПРУЖИ МИ РУКУ

Пружи ми руку, Господе,
ону исту
којом си ме животу предао.
О стење сам досад
ударала јако
и ране су болеле,
а ти си само гледао.

Пружи ми руку, Господе,
бар врховима прстију
додирни моје било,
и знаћу како да
издалека пратим твој глас,
кад бисерје љубави
падне ми у крило.

Уклони замке, Господе,
јер путевима новим
ја морам проћи.
Знаш да ми светлости треба
из таме кад испловим,
немоћна пред твојом моћи.

PROVIDE ME YOUR HAND

Provide me your hand, oh, Lord,
that same
with which you gave me life.
On rocks I have been
beating strongly
and the wounds are hurting,
and you have just watched.

Provide me your hand, oh, Lord,
at least with your fingertips
touch mine pulse,
and I will know how to
follow your voice from a distance.
When the pearls of love
fall in my lap.

Remove traps, Lord,
for new paths
I have to go through.
You know that I need light
out of the darkness when I sail,
helpless in front of your power.

превод: Миланка Голубовић

МИЛЕНКО МИЛОШЕВИЋ

Рођен је 1959.године у Горњим Ријечанима,
СО Модрича.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама
Плава планета (2000), *Бог се љубав зове*
(2004), *Прибојавам се доброте* (2005),
Тренутак љубави (2007), *Одјеци вечности*
(2007), *Чини ли се љубав* (2008), *У мени борба* (2009), *Куда* (2010), *Сазвучја*
духа (2011), *Стазама вечности* (2012).

Живи у Маглићу...

КАД РЕЧИ НЕ УБИЈАЈУ

Кад речи почну убијати
можемо ли живети у рају?
А туга земаљска почне клијати,
да ли смо онда ближи крају?
И у паклу умрети од среће
хоћемо ли икада моћи?
Док рај се за нама вечито креће
можемо ли с љубављу себи поћи?
Желећи, када речи убијају
да се са срећом сви скривају,
а свако у себи да љубав има,
кад је од Господа са срећом прима.
И да будемо срећни што речи не убијају
док нежно нам гнездо за живот свијају.

МИЛЕТА ТОМИЋ

Мимо

Рођен је 1947. године у Ручићима, СО Горњи Милановац.

Члан је *Књижевне заједнице*, Ваљево и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Поетика порука – кратке едукат песме* (2003).

Живи у Ваљеву...

ЗАХВАЛНИЦА ЗА СВЕТОВНЕ НЕУСПЕХЕ И ПАЋЊУ

Хвала ти, Боже, ти то најбоље знаш,
зашто ме овим и оваквим путем водиш;
Што ми све више световне жеље одузимаш,
и за овај живот и свет – равнодушним чиниш...

Да ли ми нешто друго припремаш,
што у Себи и својим висинама имаш,
и што одбаченим и разочараним дајеш,
на крају пута – кад их у милости примаш...

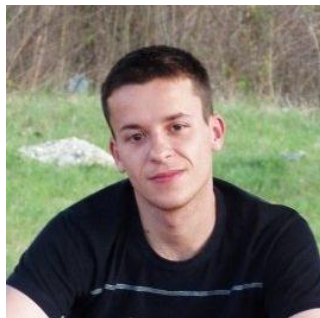
О, кад бих опет са твог извора пио,
кад бих поново стекао оно што сам имао,
оно што сам знао, осећао, па заборавио,
док сам и сâм будан, потпун и сјајан био...

Зар бих за неуспехе марио и разлоге тражио,
зар бих шта доказивао, ил` неком нешто замерао;
Знао бих, све је ово пролазан сан био,
и све бих опростио, уснуле жалио и волео...

Тако бих радио, кад бих се пробудио,
и то бих исто за друге желео и молио,
да се у стварности и светлости пробуде,
и да у Теби и с Тобом – вечно блажен буде...

МИЛИВОЈ КРИВОШИЈА

Рођен је 1985.године у Новом Саду.
Члан је књижевног клуба *Мирослав Мика Антић*, Инђија и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Пупољци песничког неба.
Живи у Новом Саду...

САЧУВАЈ НАМ ДАНЕ

Недостаје ми поглед на катедралу
са твог прозора док нам прети зима,
да слушам како дишеш, и таваницу стару
назиреш само од лептира и дима.

Недостају ми речи о томе шта биће
док искра ти се златна у очима буди,
и стрепња у чекању зоре која свиће
док никоме те недам, залудно те љубим.

У поткровљу соба, бела кутија... и поглед,
стисак руку заплетених прстима и мук
док све је савршено... у журби док не одем
и не чујем проклетих врата звук.

Недостајеш ми ти... и све твоје мане...
Очи неуморне и ноћ бесана.
Ако ништа друго сачувај нам дане,
Ја нас већ јесам у својим песмама.

МИЛИЦА ЖИВАНОВИЋ

Рођена је 1997. године у Сокобањи.
Члан је књижевног клуба *Бранко Ћопић*,
Београд, Удружења уметника *Врело*, Сокобања
и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Сунце сија, природа се буди.
Живи у Сокобањи...

Пресвета дјева Марија
у праведног Јоакима
и жене му миле Ане,
родила је ћерка дивна
смерна, блага и без мане.

Марија је њено име
то је наша дјева чиста,
она која роди свету
обећаног, сина Христа.

МИЛОРАД ЂУРЂЕВИЋ

Рођен је 1957.године у Зеници, БиХ.
Члан је књижевних клубова *Вихор*, Дервента, *Таласи*, Прњавор, *Трудбеник*, *Добој*, Удружење књижевника Републике Српске, Удружење писаца Србије, Удружење писаца Србије, центар за Републику Српску, Прњавор и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Молитва* (1995, СКК Вихор, Дервента), *Ода Постојању* (1997, СКК Вихор, Дервента), *Слово Писано* (1999, СКК Вихор, Дервента), *Почетно Велико* (2001, СКК Вихор, Дервента), *Љубави* (2005, КЗ Васо Пелагић, Бања Лука), *Од извора до извора* (2006, Српска књига, Рума) и *Реч Љубав Јави* (2008, СКК Вихор, Дервента и КЗ Васо Пелагић, Бања Лука) и збирку афоризама *Чепркање по брлогу*.

Живи у Дервенти, РЕПУБЛИКА СРПСКА...

СА СЕТОМ СЕНКУ ХВАТАМО У ГЛАВИ

Жалосна врба а под њом радост
као пчелица када мед свој врца
па сад је чудно што пева младост
о нечем што је тако близу срца

И друго биље а над њим зора
као лептирић у свом кратком свету
па сад је чудно када нас мора
ноћна тегобна враћа извор-лету

Ево нас сада у чарима позним
са сетом сенку хватамо у глави
стихом врлетним и делом прозним
кад живот наш нам своју Жену слави

***WIR FANGEN DEN SCHATTEN
IM KOPF MIT DEM SCHWERMUT***

Trauerweide und unter ihr die Freude
Wie ein Bienchen wenn es seinen Honig saugt
Und jetzt ist es erstaunlich dass die Jugend singt
von etwas was dem Herzen so nahe liegt

Und andere Pflanzen und darüber der Morgenrot
Wie in seiner kurzen Welt ein kleiner Schmetterling
Und jetzt ist es erstaunlich wenn uns ein nächtlicher
Mühseliger Alptraum zum Ursprungsflug zurückführt

Hier sind wir jetzt in den späten Zaubern
Wir fangen den Schatten im Kopf mit dem Schwermut
Mit einem schroffen Vers und einem Prosawerk
Wenn unser Leben seine Frau rühmt

*превод (Übersetzung aus der serbischen Sprache): Mladenka Ristić-
Marić, profesor njemačkog jezika i književnosti (Doboj)*

МИЛОШ ИВЕТИЋ

Рођен је 1969.године у Книну.
Члан је СКОР-а (потпредседник).
Објављена књижевна дела: збирка песама
Рехабилитација (2011).
Живи у Футогу...

РУКА ТВОЈА

Дан без руке твоје
к`о дуга је без боје,
к`о од карата кула,
без руке твоје све је нула!

И кад правим ситуацију бучну,
ту је да повуче кочницу ручну,
да к`о адвокат прави
кажипрст на уста стави.

Кад ме спопадне нека мука,
све лечи рука твоја око струка,
у срцу к`о да свира лира
кад ме рука твоја дира.

Та твоја рука нежна
к`о пахуља снежна,
ти прсти твоји мали
добро би ме знали.

Ако питаш за причу ону
и да л` нађе е-зону,
ма увек зна шта ми фали
и срце моје где се пали.

МИОДРАГ МИЛИЋЕВИЋ Миле

Рођен је 1935.године у селу Бабе, СО Сопот.
Члан је књижевног клуба у Сопоту и
књижевног клуба *Јован Дучић*, Барајево,
Савеза књижевника Југославије и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама *На
чаробном извору* (2004), *Пробуђена осећања*
(2005) и збирке песама за децу *Шарени свет
детинства* (2006) и *Природа и деца* (2008).
Живи у Раљи...

ДЕЦА СУ НАМ ЦВЕЋЕ

Деца су нам богатство
и најлепше цвеће,
због њихове лепоте
Земља се окреће.

Тај најлепши цвет
одржава свет,
цвет обнову даје
зато дуго траје.

Да нам није мајке
која нам је цвет дала
и даље би на земљи
пустиња владала.

Зато треба мајци
признање одати
и најлеши ореол
за њу одабрати.

МИРЈАНА БАПО

Рођена је 1950. године у Смедереву.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *У бунилу* и *Тумарање по егу*, збирка прича *Клуна за тиху рају*, роман *Elysiion*.

Живи у дистрикту Брчко...

ВОЗ ВИШЕ НЕ ИДЕ

Има у самом мирису вагона нешто што само ретки могу да воле. То је јак, опор мирис који дуго носиш са путовања јер ти се увуче у сваку пору, одело и подсећа те на још једно путовање. Не знам да ли сам возове и дугу вожњу њима због тога волела, или због осећаја слободе и заробљености у исто време. Кажем слободе, јер ниси заробљен седиштем које те спутава, брзином која ти не дозвољава да устанеш, затвореним прозором аутобуса, често прљавим, које је још једна препрека твојим видицима. Слободан си да одеш до, додуше прљавог тоалета, али када је нужда, не бавимо се хигијеном. Помињем и осећај заробљености, јер је пут трасиран, одређен шинама, али баш тај осећај предвидљивости, вожње утабаним колосецима, даје нам и осећај сигурности, извесности.

Посебан шарм возовима дају људи. У аутобусу је то скоро непристојно – упуштати се у интиму са човеком крај тебе. У аутобусу само познаници комуницирају. Остали спавају, или читају штампу. У возу је и то другачије. Скоро је непристојно ћутати и не успоставити дијалог са онима крај тебе. Колико сам само пута са двоје мале деце и великим пртљагом, возом стизала до простора и људи које волим. Припреме за путовање трају кратко, јер ни посете не трају дуго. Воз увек исти, или ми се то само чинило. Релација иста: Брчко-Винковци, па преседање. Друга релација: Винковци-Јагодина. Та друга етапа пута је много угоднија, комфорнија. Воз је међународни, иде из Минхена, и вози до Солуна. Имаш осећај да си део те Европе, није битно где си ушао. Млади, страни студенти са врећом за спавање и мало торбом, пролазе овим нашим просторима. Удишеш мирис страних цигарета, њихових парфема или зноја. Покушај споразумевања, некада неуспешан, али све ти учини пут садржајнијим.

Лепо је кад си у возу и са обичним, нашим људима. Они су отворенији, опуштенији. Обично при самом уласку развежу бошчу. Изваде сланину, пиле, бели лук. Ту је и мала флаша са ракијом, јер без тога није потпун ужитак. Све то даје осећај породичног, блиског, а опет путујеш. Проблем је само ако је гужва и немаш места. Стајање по ходницима није занимљиво и зна да буде врло напорно, али све се заборави чим се на некој од станица појави слободно место.

Увек ме је веселило што наши малишани воле возове. Ту ноћ пред одлазак на пут никад нису могли од узбуђења заспати. Путовање би почињали у раним јутарњим сатима, скоро у зору. Обично би заспали већ у шинобусу до Винковаца, а ја остајала будна да не преспавам. То су била обична путовања, напорна за сваког осим за пустолове и сентименталне душе којима промене пријају, и ништа им није тешко.

Последњи пут возом сам кренула на ту релацију Брчко-Јагодина, сада већ давне 1992.. Била је зима, јануар, а ја као да сам знала да је то моје задње путовање њиме. Рат се осећао у зраку. Нисмо се ословљавали именима. По старој, добро навици, део пута превалили смо возом. До Београда смо ишли аутобусом. Ништа више није било исто. И деца су већ одрасла и осећам се усамљено. Брзи воз, а мили. До Јагодине смо се возили три сата, можда и дуже.

И данас путујем. Више него икад. Релација је слична: Брчко-Београд. Некада наставим и за Јагодину. Тамо су ми сестре и место у коме сам одрасла. Радујем се сусрету, али не и путовањима. Изгубила су драж. Мирис бензина, издувних гасова и монотоније путовања аутобусом не волим. Мени, некадашњем заљубљенику у путовања, недостају возови. Нисам их изневерила. И сада бих са истом љубављу вукла тешке кофере, децу, унуке. Али воз у том смеру не иде. Иду неки за Тузлу, али тај смер ме не привлачи. Релација је кратка. Могла бих аутом до Винковаца, па вероватно у неком правцу. Али није то моја траса и осетила бих се тужно и изгубљено. Вероватно не бих пожелела ни да причам. Иначе примећујем да су људи постали ћутљивији, или сам то постала ја.

Нада у још неко путовање возом није сахрањена. И стан сам купила на минуто од железничке станице. Возове и не видим и не чујем. Не осећам ни тај добар мирис коломаста, опор и непријатан, али мени, заљубљенику у возове, тако драг.

THE TRAIN NO LONGER RUNS

There is something in the very smell of a carriage that only few can love. It is a strong, pungent smell remembered long after a journey because it permeates the entire pores, clothes and reminds you of the journey. I do not know if that was the reason I loved trains and long train rides, or because of the feeling of freedom and captivity at the same time. I say freedom because you are not captured by the seat restraints, by the speed that does not allow you to get up, by the closed bus's window, often dirty, which is another obstacle to your views. You are free to go to, admittedly, dirty toilets, but when we have to obey the call of nature, we are not worried about hygiene. I also mention the feeling of captivity because the route is traced, defined by tracks, but the very feeling of predictability, riding along the shiny, worn gauges, gives us both the feeling of safety and certainty.

People give a special charm to trains. On buses, it is almost rude to let oneself in intimacy with the person next to you. Only acquaintances communicate on buses. Others sleep or read the press. Even that is different on trains. It is almost rude to be silent and not to talk to those next to you. Who knows how many times I travelled by train with my two small children and big luggage to reach places and people I care for. Preparations for the journeys were short, since the visits were short, too. The train was always the same one, or it just seemed to me. The same route: Brcko – Vinkovci, then changing the train. The other route: Vinkovci – Jagodina. The second phase of the journey was much more pleasant, more comfortable. The train was international, coming from Munich and heading to Thessaloniki. One had the feeling of being a part of that Europe, no matter where you got on. Young foreign backpackers were passing through our regions. One could breathe the smell of foreign cigarettes, their perfumes, or sweat. An attempt to communicate sometimes failed, but all this made the journey more eventful.

It is also nice when you are on the train with our ordinary countrymen. They are more frank, more relaxed. As soon as they got on the train they would untie the bundle. They would take out bacon, chicken, garlic. There was a small bottle of plum-brandy, otherwise

the delight would not be complete. All this created a family-like atmosphere, but still you were travelling. The only problem was if the train was crowded and there were no empty seats. Standing in the corridor was not interesting and could be very tiring, but all was forgotten as soon as a seat became available at some of the stations.

I was always glad that our kids loved trains. The night before the departure they could never fall asleep due to excitement. The journey would begin early in the morning, almost at dawn. They would fall asleep already on the rail-car before Vinkovci, and I stayed awake lest I sleep over. These were ordinary journeys, tiring for everyone except for adventurers and sentimental souls who liked changes and could put up with anything.

The last time I went by train from Brcko to Jagodina was back in 1992. It was winter, January, and I sensed it would be my last trip by that train. The war was in the air. We did not address each other by names. According to our good, old habit, we crossed a part of the route by train. We went to Belgrade by bus. Nothing was ever the same. The children were already grown up and I felt lonely. Express train, but creeping. We drove three hours to Jagodina, perhaps longer.

I still travel. More than ever. The route is similar: Brcko – Belgrade. Sometimes I continue the journey to Jagodina. My sisters and the place I grew up are there. I look forward to meeting them, but not to travelling. It has lost its charm. I do not like the smell of gasoline, exhaust gases and monotony of travelling by bus. I, the former lover of travelling, miss trains. I have not betrayed them. Even now, I would drag heavy suitcases, children, grandchildren with the same love. But the train does not go in that direction. Some go to Tuzla, but the direction does not attract me. The route is short. I could go by car to Vinkovci, and then probably choose a direction by train. But that is not my route, and I would feel sad and lost. Probably I would not even wish to talk. Otherwise I notice that people have become more silent, or is it me who has become silent?

The hope for some more travelling by train is not buried. And I have bought a flat at a minute walk from the railway station. Trains I neither see nor hear. I cannot even smell wheel grease, pungent and unpleasant, but to me, the lover of trains, so dear.

превод: Мирјана Ђано

МИРЈАНА СОКОЛОВИЋ

Рођена је 1959.године у Старој Пазови.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Искрења душе* (2003), приручници *Старимо с љубављу – приручник за добре суседе* (2005 и 2006 – друго издање).

Живи у Старој Пазови...

САМОСВИТ

(одломак)

Умор ми краде речи
мелеми срца хоће да кану
на неки бели лист
на неку модру рану света

На моју самотну душу
која неће да говори
песмама заробљених птица

Птице су узлетеле речи
речи су свевремене капи истока

Под њиховим слапом
одважни лице мију у наклону
очију затворених
неуплашени тмином

У тмини невид видом процветава
у тмини речи
на листове беле положене
певају док се не умиле птицама
и стварност претворе у мелодију
која бистри пространства
одробљена

МИРКО ШУКАРА

Рођен је 1950.године у Биљане Доње, СО Бенковац.

Члан УКС и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Срце у туђини*, *душа у Крајини* (три збирке под истим именом 2007, 2008 и 2009, Завичајно друштво Кордун, Нови Сад) и збирка песама за децу *Дјечија радост* (2009, Завичајно друштво Кордун, Нови Сад).

Живи у Сиднеју, АУСТРАЛИЈА...

ИЗДАЈА СРПСКОГ КОСОВА

Господе Боже погледај мало
шта ти на земљи злотвори раде;
Косово српско стално се звало,
Запад га оте и другом даде.

Светиње српске тамо осташе,
које су никле прије од свију,
још српски народ кољу и плаше,
ту Срба нема да сузе лију.

Пуста су села остала многа,
Албанци ору њихова поља,
ал' мјесто жита сије се дрога,
зарада њима ту је најбоља.

Сјеверни дио још Срби држе
и живи неће да га предају,
странци их гоне, бјежите брже!
Београд спрема и ту издају.

Светиње плачу, сузе не крију,
монаси лију сузе све јаче:
-Нећемо ваљда у Албанију!
Београд шути, нико не скаче.

Шта ти је српство, сада се види,
док једни гину, други се смију,
али се нико од њих не стиди,
тако ће бранити цјелу Србију!

Највеће рудно богатство ту је,
зато се Запад и бори сада,
читава запад на Србе пљује,
ал' никог нема из Београда!

Косово српско Русију буди
-Ви сте нам браћо посљедња нада,
Београд шути, свако се чуди,
зашто се Срби боје Запада.

Издајници српски се не кају,
Запад је за њих спремио паре;
С Косова српску прогоне рају,
спремни су дати све за доларе!

О, Боже драги, ти моћан буди,
неправде ове доста је Србима,
укључи муње, јер све излуди,
ако још правде код тебе има.

Када се народ тјера са свога
то је за неке небески рај,
чека их и ту казна од Бога,
свему се сада примиче крај.

МИРОСЛАВ БОЛТРЕС

Мишел

Рођен је 1966.године у Смедереву.
Члан је књижевног клуба *Момчило*
Настасијевић, Горњи Милановац и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка хаику
песама *365 хаику песама за добар дан и лаку*
ноћ (2011).
Живи у Смедереву...

СТАРА ВОДЕНИЦА

У малом мом Штавица селу шумадијском,
брдовитом, доловитом и природочароликом,
подно планине Рудник валовитих обронака,
тече једна речица бистра меандара препуна,
трава, цвеће и смиљ`, име јој је – Драгобиљ

У шумарку, покрај ње, од погледа скривена,
од времена прастарих стоји воденица малена,
давно већ, од свих помељара заборављена.
Зарастао газ у шибљак и коров – трска зелена,
круни се воденични камен, витло опас`о муљ.

На немој стражи крај воденице и дивља јабука,
под шиндром се гнезди пар голубова дивљака.
Тужног погледа гледам сад у њу из прикрајка,
знам и да ту је пшеницу млела и моја прамајка,
а, из детињства ме дозива мирис лепиња и сомуна.

НАДА АДАМОВИЋ

Рођена је 1948. године у Бочару, СО Кикинда.

Члан је књижевних клубова *Душко Трифуновић*, Кикинда, Друштва књижевника Војводине и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама за децу *Зашто да се лажемо*, *Месечев плашт*, *Свако дете моја песма*, *Кад порастем бићу дете*, *Природне чаролије* и *У сунчаном царству*.

Живи у Кикинди...

НИСАМ ЦИГАН

„Зашто у школу да идем?“

запита оца Славко Ган.

„Другови ме не воле,
смеју ми се сваки дан.“

Ругају се:

„Циго, миго, наша бриго.

Због тог имам и трауме.

Сам у задњој клупи седим,
баш ме нико не разуме.“

А онда, после недељу дана,

радошћу испуни цео дом:

„Тата, ја више нисам Циган!

Учитељ каже да сам Ром!“

I'M NOT A GIPSY

„Why am I going to school anyway?“

Slavko Gan asked his father.

„Friends don't love me,
they laugh at me every day.

They make jokes on me:

„Gipsy, Gipsy, our problem.“

That givess me traumas.

I'm sitting alone in the last desk
no one understands me.

So, after a week,

Pleasure fills my home:

„Daddy, I'm not a Gipsy!

Teacher says that I'm Rom!“

превод: Нада Адамовић

НАДА МАЛЕК

Рођена је 1950. године у Српској Црњи.
Члан Удружења књижевника Србије и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке прича *Емилијин споменар* (2001, Либертатеа, Панчево), *Емилијине обичне приче* (2002, Либертатеа, Панчево), *Емилијине одабране приче* (2003, Либертатеа, Панчево), *Необично обичне приче* (2006, Либертатеа, Панчево) и *Иван Златопрсти* (2011, Либертатеа, Панчево).

Живи у Панчеву...

ПОЗИВ У ИСТО ВРЕМЕ

Сиви град! Хоћу да га, као и до сада, гледам кроз ружичасте наочаре, али ми се нешто не да.

Ова моја деца (која су одавно људи), јавили се синоћ из света, обоје. Радост је то, чути их и видети (наравно преко „Скајпа“). А, тако су далеко, ћерка чак „преко баре“. Видела сам им очи, како су само лепе, као лешници. Личе ми деца једно на друго, а и имена су им скоро иста. Срећа за тај интернет, шта бих ја? Дотакнем им косу и обрве преко екрана. Стално сам мислила у себи, само да не оду... Нисам гушила, а они ме не би ни послушали. У „Емилијином споменару“ сам написала: „Моја деца су самосталне особе које мисле својом главом и баве се различитим активностима...“. Тада сам била поносна, данас сам тужна и нестрпљиво очекујем звук телефона и поруку са интернета.

После разговора са децом, синоћ, дуго нисмо заспали. Две старије особе саме у стану, узбуђене од помисли – Боже, како су нам деца далеко...

А колико је само у Србији таквих родитеља где су деца завршила факултете и отишла. Родитељи старе чекајући. Чекају и тугују.

А они кажу: „Нема овде будућности...“. Морам да се сложим са њима. Ја сам пензионер и учим од њих. Слушам их, шта ми друго преостаје.

Е, Србијо моја, колико те волим и колико сам о теби писала! О твојим природним лепотама, традицији, вери, обичајима... Мислим то и сада, али са сузом у оку! Где нам оде сва младост и лепота!? Ја се непрестално питам, зар су баш морали да оду обоје. Мој лепо град постао ми је сив, људи без осмеха, без енергије (или се можда мени само тако чини).

Лаганим кораком, мој драги и ја, шетамо од парка до кеја па до Народне баште и евоцирамо успомене... Шта друго можемо? Имамо ми њих, наша чеда која за сад видимо само преко „Скајпа“. Ја машем к`о луда и кад њихов лик нестане, а у дну екрана, остаје слика чак и мени непознате и узнемирене старице.

Тражим по граду младе људе који су слични мојој деци, а ту су, нису отишли (бар за сада). Шта после? Остаће пун парк старих људи. Сивих, у сивом граду.

НАЂА БРАНКОВ

Рођена је 1972.године у Вршцу.
Члан књижевних клубова *Мирослав Мика Антић*, *Инђија*, *Орфеј*, *Суботица* и *СКОР-а*.
Објављена књижевна дела: збирке песама *Христу на дар* и *Небо под ногом небо над главом*.
Живи у Вршцу...

ЖЕТЕОЦУ

Ораница, жена вољена
податна, питома, плодна...
Златом напрсло небо
голуби, у јари, расути
дужице, ивањско цвеће боји,
и класје...
Жањеш!
Рукама тим,
крстато, ломиш ме
к'о погачу
уочи Врачева Свети'.
Смејеш се тијо, меко, лалински
док садеваш ми косе,
кишницом умивене.
Плете корак у бећарцу
загрљај свирца
и армуника пева
отело, у вину, искапљено...
Иза нас, румен траг
и старамажка.
Благослов дала,
низ сокак сашла.
Мирис липа у окну,
у калдрми трава...
Амбара мук.
Рукосад. На брегу
чокот с чокотом-ашикује
уштап провирује.
Зрна снова, црницу ишту!

Ораница, жена вољена
податна, питома, плодна...

НА ЖЕТВАРЯ

Нива изорана, жена обична,
податлива, питомна, плодна...
Небе със злато посипано,
гълъби в жегата пръснати,
ириси с цвят на енъовчета
и класове...
Жънеш!
С ръцете си
кръстато ме кършиш,
като погача
на Светите Врачи.
Смееш се тихичко, меко, родно,
докато ми пластиш косите,
от дъждеца умити.
Стъпките в пиянска песен се
вплитат
с прегръдката на свиреца,
акордеонът пее
във виното, до капка изпито...
Зад нас – следа румена
и стара майка.
Благословия дала,
по сокака слязла.
Мирис на липа в извора,
трева по калдъръма...
В хамбара – тихо.
Лозе. На брега
грозд с грозд се любят,
луната с око наднича.
Зрънца сънища по черницата
копнеят!
Нива изорана, жена обична,
податлива, питомна, плодна...

превод: Нађа Бранков

НЕМАЊА ДРАГАШ

Рођен је 1992.године у Београду.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Фантазија у плавом* (2008) и *Микрофонија зрелости* (2010).

Живи у Београду...

РАВНОТЕЖА

Можда дан и није тако немогуће кратак.
Снови испуњавају сваки узалудан трен
када тијело помисли да је постао Човјек,
и све што може у тој секунди бити и јесте мисао,
само је слутња пред нечији погрешан потез.

Можда ноћ и није тако немогуће дуга.
Будимо се и успављујемо музиком
инструмената из наших глава и углова,
грађевина које људска рука није такла.

Пењемо се кулама Вавилона,
падамо и дижемо се попут Феникса,
а нисмо достојни ни ватре ни лета птице.
Чезнемо да волимо и да нас воле.
али не знамо. Нико не зна.
Заборавили само да корачамо одлучно
по старом, никад мање важном
тлу човечанства.

Ипак, људи смо.

Можда вријеме није само немогућа ријеч.
Све дуге немогуће ноћи и немогући дани
нечим се морају испунити.

Нечим лаганим, готово лажним,
похабаним, сломљеним и често украденим.

То никад није терет смрти једнако лак терету живота.
То никад није ријеч роба против ријечи господара.
То никад није глас чистог мира против гласа рата.
То никад није невиност против суровог злочина.
То је увијек нешто лакше од стварности.

А теже од жеље да остане исто.

THE EQUILIBRIUM

Perhaps, the day isn't that impossibly short.
Dreams fill every empty and lost moment
when the body thinks it has become Man,
and all that can happen in that single moment,
truly is the thought, and only a presentiment
to somebody's wrong move and lazy motion.

Perhaps the night is not that incredibly long.
We wake up and fall asleep to the music
of the instruments from our heads and the corners,
of the buildings that have never been touched
by a human hand.

We climb the Towers of Babylon,
we fall and rise like a Phoenix,
not being worthy either of the fire
or the flight nor the bird.
We love to love and to be loved,
but we don't know. No one knows.
We have forgotten how to walk resolutely,
on the old, but never less important
ground of humanity.

Still, we are human.

Perhaps time isn't merely an impossible word.
All long impossible nights and impossible days
have to be fulfilled somehow.
With something light, almost fake,
worn-out, broken
and often stolen.

It is never the burden of death as light as the burden of life.
It is never a slave's word against the word of his master.
It is never the voice of pure peace against the voice of war.
It is never innocence against a brutal crime.
It is always something easier than reality.

But harder than the wish for it to remain unchanged forever.

превод: Немања Драгаи

НЕНАД РАДОШ

Рођена је 1946. године у Вишеграду.
Члан је више књижевних клубова и СКОР-а.
Објавио више књижевних дела.
Живи у Београду...

МАНАСТИР

У почетку беше светлост. Вечна светлост у тишини старог манастира. Јача од сјаја на небеском своду, јер увек владаше дан.

И би светлост знак празницима, данима и ноћима, рађању и смрти. Не угасну никад у лелујавом пламену кандила, ни у блештавој белини зидова. Ореол светаца блисташе пред лицима верника својих.

Стаза до храма бејаше стрма и дуга. Њоме се ишло споро и са молитвом на уснама. Повратак је био брз, лак и без греха у души.

Потраја тако док не освану јутро безбожника и богохулника. Зачас нестане светлости и дан се не разлучи од ноћи, него остаде тама. Паде кандило, изгоре ореол, угаснуше очи светитеља. Сагоре тамјан у жару срушеног олтара.

Несрећно коло заиграше рушитељи на згаришту старе светиње. Умукну манастирско звоно, али не занемеше рушитељи. Запеваше опело делу своме и душама својим. Певају без престанка, без смисла, без осећаја. Радују се несрећи својој. Своје жртве песмом оплакују. Живот и смрт не могу да разлуче.

Уплашише се људи за судбину својих најближих и потражише Мудрог Старца чију су реч увек поштовали и коме су највише веровали.

– Излудеше нам деца – рекоше му – У кући их затворене држимо. Жене плачу, стрепе и моле да светлост замени мрак у умовима синова наших.

Старац ништа не одговори.

– Шта ћемо? – повикаше.

Он помилова браду и загледа се у лица очајника. Затим подиже руку и показа на место где је некада као огромни бели брод, усидрен на најлепшем месту, у својој дуговечности блистао стари храм.

Сви погледаше куда их поведе Старчева рука.

– Манастир!

Мудри Старац климну главом и замисли се. Сети се предивне грађевине крај које је одрастао. Чувао ју је у мислима мада никад није у њу крочио. Често је из прикрајка, док је чекао своје вршњаке да се помоле Богу, посматрао унутрашњост манастира. Иако су врата увек била широм отворена, није до краја разазнао шта се тамо налази. Уживао је у тајанствености коју најјаче може да пробуди забрана да се завири у оно што је туђе и свето. (Касније је схватио да је извор тајанствености дечја машта или замрачени део пута иза кога постоји нешто лепше и извесније). Сада је све оно што је било непознато, далеко, за њега изузетно и достојно поштовања, постало видљиво, опипљиво и оскрнављено.

Сети се и Мајке са Дететом, слике коју је увек и једино јасно запажао у манастиру и коју је најбоље разумео. Када је, као дете, био болестан и уплашен, припијао се уз мајку пребацивши њену руку преко својих груди и тако је осећао топлину и сигурност. Ујутру се будио здрав, весео и препорођен, баш као Дечак чији лик никад није заборавио.

„Какво ће бити сећање после овог страдања?“ запита се.

Знао је да на рушевини неће пронаћи ништа, сем сећања.

– Како ћемо помоћи деци?

– Када сте их слали у грех мене нисте питали. Тешко је помоћи насилницима.

Људи се ускомешаше. Мудри Старац им не дозволи да у очају изгубе разуме, већ их подсети на Књигу која их је учила вери и мудрости.

– Ко уради добро дело, себи га је учинио; ко учини зло дело, против себе је учинио... Ко је на овоме свету слеп, он ће и на вечном свету бити слеп...

Понављао је оно што су учили и знали, али на шта су заборавили.

– Може ли се добрим делом зло окајати? – упиташе.

– Како?

– Саградићемо манастир – предложише.

Мудри Старац је размишљао. Молитва је најчвршћа у миру, у лепоти, у тајанствености. Ко ће повратити сјај ископаним очима? Да ли ће са свог олтара поново гранути сноп светлости и замирисати тамјан када се отворе тешка манастирска врата? Хоће ли га благим очима погледати Мајка са Дететом?

Не налазећи ниједну реч утехе и спасења, Старац рече:

– Покушајте!

На истоку је полако израњало сунце. Путем ка месту где је некад био манастир кретала се дуга поворка мушкараца који су били способни да се крећу и оних који су знали куда иду. Између њих, натоварена камењем, песком и циглама, тешко су се вукла запрежна кола. Понеко је грађу носио на леђима и у рукама.

Сакривене иза прозора, пратиле су их уплакране очи жена које су остале да пазе немоћне и болесне. Мудри Старац био је на зачелју. Руке је држао склопљене на грудима. Кад би подигао главу, чинило му се да види куполу манастира обасјану варљивом и бледуњавом светлошћу.

DAS KLOSTER

Am Anfang war das Licht. Das ewige Licht in der Stille des alten Klosters. Mächtiger als der Glanz am Himmelsgewölbe, da immer der Tag herrschte.

Und das Licht wurde das Zeichen der Feiertage, der Tage und der Nächte, der Geburt und des Todes. Es erlosch nie, in der flackernden Flamme des Weihrauchkessels genauso wenig wie in der strahlend weißen Wänden. Die Heiligenscheine der Heiligen strahlten vor den Gesichtern ihrer Gläubigen.

Der Pfad zum Kloster war steil und lang. Auf ihm ging man nur mühsam und mit Gebet auf den Lippen. Der Rückweg war schnell, leicht und ohne Sünden auf der Seele.

Das blieb so, bis der Morgen der Gottlosen und der Gotteslästerer anbrach. Prompt verschwand das Licht und der Tag löste sich nicht mehr von der Nacht, Dunkelheit blieb. Die Weihrauchschale stürzte um, der Heiligenschein brannte aus, die Augen der Heiligen erloschen. Der Weihrauch brannte in der Glut des zerstörten Altars aus.

Einen Unglücksreigen fingen die Zerstörer auf dem Brandplatz des Heiligtums an. Die Klosterglocke verstummte, die Zerstörer jedoch nicht. Sie sangen die Leicheneinsegnung dem eigenem Werk und den eigenen Seelen an. Sie sangen pausenlos, sinnlos, gefühllos. Sie freuten sich ihres eigenen Unglücks. Singend beweinten sie die Brandopfer. Leben und Tod konnten nicht mehr auseinanderhalten.

Die Menschen bekamen Angst um das Schicksal ihrer Angehörigen und machten sich auf die Suche nach dem Alten Weisen dessen Wort sie schon immer achteten und dem sie am meisten Glauben schenkten.

– Unsere Kinder drehen durch – sagten sie zu ihm.

– Wir halten sie zu Hause eingesperrt. Die Frauen weinen, zittern und beten, dass das Licht die Dunkelheit im Verstand unserer Söhne vertreibt.

Der Alte antwortete nicht.

– Was sollen wir jetzt tun? – reifen sie.

Er streichelte seinen Bart und schaute in die Gesichter der Werzweifelten. Dann erhob er seine Hand und zeigte auf den Ort, an dem einst, wie ein großes weißes Schiff, am schönsten Platz vor Anker liegend, der alte Tempel in seiner Unendlichkeit strahlte.

Alle sahen dorthin, wohin sie die Hand der Alten führte.

– Das Kloster!

Der Weise Alte nickte und versank in seine eigenen Gedanken. Er erinnerte sich an das prachtvolle Gebäude in dessen Nähe, er groß geworden ist. Er bewahrte es in sainer Erinnerung, obwohl er es nie betreten hatte. Oft hatte er aus der Nähe, auf seine Freunde wartend, dass diese ihr Gebet beendeten, das Innere des Klosters betrachtet. Obwohl seine Türen immer offen standen, erfuhr er nie Verbot, in das Fremde und das Heilige, hineinzuschauen, am stärksten angeregt wird. (Später begriff er, dass das Geheimnisvolle der Kinderfantasie entspringt oder in der verdunkelter Strecke steckt, hinter der es etwas schöneres und bestimmteres gibt). Jetzt ist alles das was unbekant, fern, für ihn außergewöhnlich und ehrenhaft war, sichtbar, greifbar und geschändet worden.

Er erinnerte sich an die Mutter mit dem Kinde, das Bildnis, das er immer und als einziges klar wahrnehmen und am besten verstehen konnte. Wenn er als Kind krank und verängstigt war, drückte er sich an seine Mutter heran, ihre Hand über seine Brust zeihend, und so fühlte er Wärmen und Geborgenheit. Morgens wachte er gesund, fröhlich und wie neugeboren auf, genau wie der Junge, dessen Gesicht er nie vergaß.

„Wie wird die Erinnerung nach diesem Leiden sein?“ fragte er sich.

Er wusste, dass er in der Trümmern nichts finden würde außer Erinnerung.

– Wie werden wir unseren Kinder helfen?

– Als ihr sie in die Sünde geschickt habt, habt ihr mich nicht gefragt. Es ist schwer, Gewalttätern zu helfen.

Die Menschen gerieten in Bewegung. Der Weise Alte ließ nicht zu, dass sie aus Verzweiflung den Verstand verlieren, sondern erinnerte en sie an das Buch, das sie Glauben und Weisheit lehrte.

– Wer etwas gutes tut, hat es für sich getan; wer etwas bösses tut, hat es gegen sich getan... Wer in dieser Welt blind ist, wird in der ewigen Welt auch blind sein...

Er wiederholte etwas was sie gelernt und gewusst, aber vergessen hatten.

– Kann man eine böse Tat mir einer guten Tat abbüßen? – fragten sie.

– Wie denn?

– Wir werden das Kloster neu erbauen - schlugen sie vor.

Der Weise Alte dachte nach.

„Das Gebet geschieht meistens im Frieden, in der Schönheit, in dem Geheimnisvollen. Wer gibt den ausgestochenen Augen das Licht zurück? Ob es vom Altar wieder einen strahlenden Lichtenstrahl geben wird, ob der Weihrauch wieder duften wird, wenn die schweren Klostertüren geöffnet werden? Wird die Mutter mit dem Kinde ihn mit ihren milden Augen anschauen?“

Kein Worte des Trosts und des Heils findend, sagte der Alte:
– Versucht es!

Im Osten ging langsam die Sonne auf. Auf dem Weg zum Ort, an dem einst das Kloster war, bewegte sich ein Zug von Männern, die in der Lage zu laufen und denen, die wussten wohin sie gingen. Zwischen ihnen wurden Gespanne voll von Steinen, Sand und Ziegeln mühsam gezogen. Manche trugen das Baumaterial auf dem Rücken oder in Händen.

Hinter Fenstern versteckt schauten ihnen die Frauen nach die bei den Schwachen und Kranken geblieben waren.

Der Weise Alte bildete die Nachhut. Er hielt die Hände auf seiner Brust gefaltet. Immer wenn er seinen Kopf hob, schien es ihm, als würde er das Klostergewölbe sehen, von schwachem und trügerischem Licht beleuchtet.

превод: Оливера Сабо

НИКОЛА ВАСИЋ

Тополовачки

Рођен је 1956.године у Равном Тополовцу, СО Житиште.

Члан Клуба књиге *Бранко Радичевић*, Житиште, књижевних клубова *Јесењин*, Београд, *Ђушко Трифуновић*, Кикинда (председник), Матице српске и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама

Парализована светлост, *Приђи ми ко другу*, *Теби*, *Да Бог да*, *Свако своју звезду има*, *Ветровима поста*, *У сенци сна* и *Банатски возови*.

Живи у Кикинди...

У ЋУТАЊУ С ОЦЕМ

Потписујем слику, у ћутању, бојом,
на њој портрет оца где уморан седи
у чекању неком и са жељом својом,
и тај осмех с` платна успоменом леди.

Како си ми близу у том вечном миру...
Тај осећај моћи ћутања разумем.
О, како сам срећан што у генском виру
твоје очи верно насликати умем.

Ћутим... Дубоку ми студен у костима
приморава болна суза неизбежна.
Опет она иста фебруарска зима,
као на дан смрти, ледена и снежна.

У спокоју ћутње сав си живот скрио
и у личној тајни пролазности ствари;
ту, преда мном бдијеш као некад мио
и ћутањем, опет, зборимо - мој стари.

ВО МОЛКОТ СО ТАТКОМИ

Ја потпишувам сликата во молк, со боја,
а на неа портретот на таткоми - уморен седи
во некое исчекување со своите желби,
та насмевка од платното со спомени заледува.

Колку си ми близок во тој вечен мир.....
тоа чувство на молкот е мокен - го разбирам.
О, колку сум срекен поради вирот на гените
Твоите очи умеам верно да ги насликам.

Молчам - длабока студеница вкоските
Ми измамува болна солза неизбежната.
Пофторно истата зима во фебруари,
како денот на смртта, студена со снегулки.

Сиот живот го сокри во спокојот на молкот
И во личната тајна на поминливите нешта.
Тука, пред мене бдеш како некогаш-мил
И со молчење пак зборуваме - стариот мој.

превод и препев: Парашка Димитријевска - Пејчиќ

ОЗРЕНКА МИЛОЈКОВИЋ

Рођена је 1963.године у Дугом Пољу, СО
Сокобања.

Члан краљевског књижевног клуба
Карађорђевић, књижевног клуба *Бранко
Миљковић*, Ниш, КЗЈ и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Као
птица*.

Живи у Сокобањи...

ПОНАВЉАЊЕ

Да, то ми је из рата,
мислим нога.
А штаке? То је мој тата
од свог добио.
Исто. Из рата.

Не, није ми тешко.
Навикао сам.
Зачас ја то, док је, онако
ко крв,
на раскршћу, светло.

Људима, да виде боље, помажем,
за дај-шта-даш.
Дане своје поносно нижем
не, пензије нема.
Тек ми је тридесета.

ОЛГА ВАСИЋ

Рођена је 1930. године у Пироту.

Члан књижевних клубова *Мирослав Мика Антић*, Нови Београд, *Иво Андрић*, Земун, *Бранко Ћопић*, Београд, краљевског књижевног клуба *Карађорђевић*, УКС и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Сачуваћу своју љубав* (2001), *Боемске песме и песме равнице* (2004, КК Иво Андрић, Земун), *Љубавне, родољубиве и др.* (2004, САЈКОР, Београд), *Трагови љубави* (2005, САЈКОР, Београд), *Време љубави, среће и туге* (2008, СКОР, Београд), *Песмом кроз Србију* (2010, СКОР, Београд), збирке песама за децу *Збирка дечијих песама* (2003), *Деца су наша радост* (2007, СКОР, Београд) и збирку песама са нотним записима *Сусрет песме и музике* (2002).

Живи у Земуну...

ПРОБИРЉИВИ СРЕМАЦ

Ја сам момак из равнога Срема
таквог момка надалеко нема,
још да себи лепу цуру нађем
у томе ћу морат` да се снађем.

Засад ми се ниједна не свиђа,
иако се са цурама виђам,
охоле су и праве се важне
некако су пуначке и снажне.

Волим плаве умиљате цуре
што се често на момке не дуре.

Да л` у Срему таквих цура има?
Ваљда ћу се сусрести са њима.

Моја цура мора нежна бити
јер ме таква може освојити,
морам да се ја за то потрудим
таквој цури љубав да понудим.

У Старој сам Пазови већ био
такву цуру тамо освојио,
па сад често ја тамо одлазим
и у њен је дом већ обилазим..

ОЛГА ШИМИЋ

In memoriam

Рођена је 1931.године у Београду, где је и преминула 2012.године.

Била је члан књижевних клубова *Иво Андрић*, Земун, *Бранко Ћопић*, Београд, Удружења уметника *Збеговац*, Лазаревац и СКОР-а. Објавила је више књижевних дела.

ЦВРЧАК

Зри, зри, зри
ко то пева
кад се снева
у по ноћи свак?.

Чија лира музицира
сад кроз овај мрак?
Зри, зри, зри,
ево сада
изненада.

Музика је стала
то је само
цврчку тамо
виолина пала.

ОЛИВЕРА ПАВЛОВИЋ

Рођена је 1976.године у Новом Саду.
Члан је СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама
Коцка (2003) и *Чежња* (2011).
Живи у Новом Саду...

У МАГНОВЕЊУ

Букни ватрама силним,
огњу моћни!
Распукни се у мојим венама!
Негде на ивици разума,
опијена пожудом,
кидам одору страха.
Лудило гризе тело...
Ужарени пламен клизи по свести...

Где си?

Осећам сваку твоју ћелију.
Прсти упијају усијану кожу,
узавреле крви обузимаш ме целу.
Омамљена страшћу,
помућеног ума,
горим у рукама твојим.
Лудило гризе тело...
Ужарени пламен клизи по свести...

Где си?

Размичем завесу сна.
Тебе нема.

ПЕТАР ШУШЊАР

Рођен је 1936.године у Љесковцу, СО Двор.
Члан СКОР-а.

Објављена књижевна дела: *Потражи ме у сећању* (2010, Нови Сад).

Живи у Новом Саду...

СТЕПСКИ СОКО

Мала тигрица и Мала принцеза су иста особа.

На сахрану Мале тигрице, отишао је не само зато што су на њега вршили притисак доктор и колега му Џон, већ и због великог унутрашњег нагона да тој лепотици ода дужну почасти. Осећао је да ће тамо на тој церемонији опраштања и сахране наћи за себе почетак, који треба да му помогне да открије разлоге, повод, мотив па и сам чин злочиначког убиства. Коначно, обећао је њеној мајци, тој дами из високог друштва, да ће учинити све да открије починиоца или починиоце гнусобе и да ће се постарати да их стигне заслужена казна. Дами је одлучност, смиреност овог незнанца, дошла као ослонац, као што старој и онемоћалој особи помаже штака или рука добронамерника.

Своје обећање изрекао је као чврсто опредељење, да се не сме дозволити да се за ово гнусно убиство не нађу кривци. Чак ни онда када то, уверен је, да и вереник Мале тигрице, као и многи око њега, чине све да убиство не постане случај. Боје се да тајне и особености богатих не постану предмет интересовања плебса односно да ти обични људи и у овој несрећи не нађу начина да искажу своје мишљење о односима оних који сва богатства па и срећу желе да приграбе само за себе. Настоје да жутој штампи ускрате да касапeћи успомене на неки начин се свете крему друштва.

Из истих разлога као и његов кицошки и отменог држања несудојени зет, коме је и овај пут углед и његова каријера изнад емоција, и отац Мале тигрице, угледни и углађени извршни директор велике банке, би да се лист ове несреће што пре затвори и да своју тугу чврсто затвори у кутке свога рањеног срца и потрешене психе.

Није далеко од истине да се у животу Мале тигрице крије понешто што би одиста многима заголициало пажњу. Што би покренуло безброј прича са стварном, богме пре свега са мистериозном садржином.

Ни он не би оно што улази у тајне које чине део интима да се даје јавности као разонода и разбибрига. Због тога на увиђају и поред настојања да се ислеђивање доведе на стварне трагове није желео да истражитељима буде од превелике користи. Сам, дакле, хоће све да открије. Могуће је да зависно од развоја догађаја, сам, или са својима, буде судија и егзекутор.

У све ово увучен је посве случајно. Почело је када је Џон, очигледно узбуђен, улазећи у заједничку просторију, саопштио да се доле у мртвачници налази леш једне чудно лепе младе девојке, ту скоро убијене, и да се мора хитно све припремити за обдукцију.

Речи изговорене попут страховитог замаха оштре козачке сабље, пресекоше Муту. Не часећи одгурну Џона и упуту се у правцу мртвачнице. У гардероби, да би обуздао налете неконтролисаног узбуђења, лагано се облачи и повремено чврсто длановима притишће слепоочнице, покушавајући да ублажи бубњаве болове у глави. Тромом и невољно прилази столу на коме прекривено белим чаршавом оцртава се невелико тело унесрећене. Процена величине леша, па и његове контуре убрзавају пулс и јачају бол у глави. Лаганим, скоро драматичним покретом десне руке повлачи покров. Мисли да је крикнуо јер тај визуелни контакт муњевито проструја кроз главу и потресе цело тело.

– Није она! – отрже му се узбудљив шапат који му је деловао као крик уплашеног.

И одиста није то била она коју је у својој тужној уобразиљи очекивао. Лепотица јесте, али то није ни лице ни тело мале Албанке.

Бујна и таласаста коса, складно и лепо обликовано лице. Ко кичицом неког чувеног ренесансног сликара оцртавају се

обрве изнад затворених очних капака са дугим и на горе заврнутим трепавицама. То је лице коме не требају козметичка улепшавања да би исказивало и привлачило лепотом. К`о расцветала ружа која показује пуноћу своје цветне привлачности истиче се доња усна, а горња мало повијена на горе указује на сензибилитет, али и на карактер враголанке коју је тешко обуздати и спречити да не учини оно што јој је воља. Штета је што је овој лепоти руменило животних дамара сад узело модро плаветнило тек угасли живот. Покретима који уважавају не процедуре и грубости свакодневног посла већ трагедију која је у супротности са даровима природе, лагано повлачи покров.

– Џоне! – виче попут доктора кад наређује да му се дода скалпел или неки други алат – Иди по доктора, донеси посуде за одлагање предмета важних за истрагу.

Узима и подиже десну руку унесрећене, утврђује да је кажипрст испружен а шака полуотворена. Рука је тек незнатно укочена. Испод ноктију кажипрста и средњака као да се налази нека материја.

– Ти, мали, иди по судију и гинеколога! – издаје наређење најмлађем од њих.

Утом у салу улази доктор, са у горњем џепу мантила начичканим скалпелима, маказицама и још којечим. Нема сумње да је он један од најбољих у свом звању, али још увек пати од комплекса и тешко прихвата подсмехе хирурга који не признају резове на мртвом телу у вештину хирушког достигнућа. Но, знајући да и његов посао има изузетне вредности отуд његово понашање није ради театралног исказивања свог значаја већ потврда озбиљности посла који обавља.

– Шта? Још нисте припремили леш за моје резове?

– Има времена за вас, маестро – смирује га Мута.

– Како има? Ништа нисте припремили.

– Нисмо. Има ту много тога што се пре тога мора открити, записати, па тек онда прећи на вашу уметност – ласкавим речима Мута обуздава доктора – Прво приђите и погледајте ову лепотицу.

– Богами, толико је лепа да ви морате бити стално поред мене да ми не задрхти рука.

Када се конзилијум окупио, Мута на миг свог шефа отпоче:

– Господо доктори, господо судије и сведоци, овде на хаљини уочио сам за сада три власи чекињасте смеђе жуте боје. Ево вам лупа и уверите се.

– Да, тачно! – углас доктори и судија констатују и уносе то у записник а предмете одлажу у три посебне кутије које се печате.

– Испод ноката десне руке да се запазити страна материја а сам положај руке указује да је жртва пре усмрћења нападачу пружала отпор.

И овај пут званичници увиђаја се сложише и све унесоше у записник.

(одломак, из романа у припреми „Степски соко“)

ПРЕДРАГ ВИДЕНОВИЋ

Рођен је 1977.године у Сокобањи.
Члан је књижевних клубова *Соколово перо*,
Сокобања, *Душан Матић*, Ћуприја и СКОР-а.
Објавио више књижевних дела.
Живи у Сокобањи...

ЈА, КАМЕН ПЛАЧЕМ

Ја камен плачем
што не знам за тугу,
са шлемом и огртачем
у пошти драгом другу.

Ја камен плачем,
аветан беше дан,
у једном одрону јачем
друг ми паде у сан.

Буди се, друже мали
напољу киша ромиња
за Сунцем небо жали
идемо ван недра сиња.

Ја камен плачем
и окно плаче са мном
у одрону овом јачем,
у овом гробу тамном.

Ја камен друго,
горке сузе роним
у поворци овој дугој
за ковчегом оним.

И небо и земља плачу
гарава те лица прате
и камен се први зачу
на сандуку, мој брате.

ПРЕДРАГ РАДАКОВИЋ

Рођен 1963. године у Зрењанину.
Члан је књижевног клуба *Бранко Радичевић*,
Житиште (председник клуба) и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама
Експлозија крика и *Ждребац попио месец*.
Живи у Житишту...

* * *

Гледам кроз зид
кроз стакло
замагљено

Видим
пролазнике и непролазнике
оригиналне
и слике пресликане
стварно и нестварно
и реално

У бодљикаво уже
увезаше ме
јер видим
баш гласно

* * *

Suchen durch die Wand
durch die Fenster

Vershwimmen ich sehe
Fusgänger und Zeitlose
Originale
gespiegelte Bilder
real und unreal
und reallistisch

In seil Barbed
binden mich
Weil ich
ganz laut

превод: Предраг Радаковић

РАДИВОЈЕ РИСТИЋ

Рођен је 1942.године у село Буљани, СО Поповац.
Члан УКС и СКОР-а.
Објавио 4 збирке песама и афоризама.
Живи у Буљану...

А ВИНО ИСКРИ, А ВИНО ПЕНИ!

Прохладно јутро јутри,
златаста јесен јесени,
а вино искри, а вино пени,
о благо нама, о благо мени!

Свадба се, ноћас, свадби,
син ми се, јединац, жени,
а вино искри, а вино пени,
о благо сину, о благо мени!

Сребрни месец сребри,
венчани кум се весели,
а вино искри, а вино пени,
о благо куму, о благо мени!

Музика се далеко чује,
и стари сват се весели,
а вино искри, а вино пени,
о благо ујаку, о благо мени!

Свадба се трећи дан свадби,
снајка се к`о ружа румени,
а вино искри, а вино пени,
о благо снајки, о благо мени!

Прохладно јутро јутри,
златаста јесен јесени,
а вино искри, а вино пени,
о благо свима, о благо мени!

РАДОЈКА АЛЕКСИЋ- НЕШИЋ

Рођена је 1948.године у Миској Глави, СО Приједор, Република Српска.
Члан је УРПУТ-а (Удружење радник песник у туђини), Штутгарт, Немачка и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама *Крајишка мати* (1994), збирке песама за децу *Мајчино крило* (1998) и *Летња чаролија* (2011).
Живи у Марбаху, НЕМАЧКА...

ПОСЛЕДЊИ СТИСАК

Испрати ме мајка до кућног прага,
корацама спорим, тешким.
Гледах је крхку, сломљену од бола,
па покушах да је утешим.

Не плачи, знаш да си лошег здравља,
молила сам, а и сама сузе лила,
писаћу ти често и доћи ћу скоро,
чувај ми се, мајко мила.

Стегла ме нежно на топле груди,
док јој је тело дрхтало к`о прут.
Верујем да је слутила тада
да ме грли последњи пут.

Дозивала је моје име
једне зимске ноћи.
А онда, са жељом да ме види,
заувек затворила очи.

Још увек у мислима видим мајку
уплакану крај кућних врата,
десном ми руком лагано маше,
а левом се за груди хвата.

РАДОЈКА КУВИЗИЋ

Рођена је 1943. године у Мокрину.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Драгања* (1983, КПЗ Стиг, Пожаревац), *Војвођански житоспев* (1985, Центар за културу, Бачка Топола), *Рањени мир* (1987, Центар за културу, Бачка Топола), *Мокрин у четири фртаља* (1987, КЗ Кикинде Младост, Кикинда), *Читачи Сунца* (1989, КЗ Кикинде Младост, Кикинда), збирка песама за децу *Звезда на јастуку* (2002, ИКАД, Параћин).
Живи у Новом Саду...

ОДА МИРУ

(одломак)

Гледај како расте ова планета,
а сећам се старог ђерма и бунара
свилене баште
и старе румене трешње.
Одајем почаст копљима, мачевима
ратницима и ракетама
али више од свега љубим мир.
Избегавам сусрете са Дон Кихотом,
Калигулом, Диогеном и другом планетом
покушавам да задржим стварност
у неколико метафора!

Станите, звездани ветрови
нека се реке смире
Гороцвет има нешто да каже:
процветале су ране
већ жива вода извире;
Над овом земљом
звезде мењају часну стражу!

РАТКО БЕЛИЋ Рале

Рођен 1941. године у Трепчи.
Члан неколико књижевних клубова у Суботици,
Кикинди, Ћуприји, Параћину и Крагујевцу,
Књижевне заједнице Југославије и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама *Док
шетам памћења* (2006) и *Верујте* (2008).
Живи у Суботици...

СРБИЈО, МАЈКО

Србијо, мајко
земљо балканска
где рођен живиш
у праскозорју у патњи вечној
као стена сузама умивена
пркосна мати у тузи отхрањена
што у јецају и сама храниш
рађаш и што поклањаш децу
за своју вечност на олтару истине
храниш децу за вечност Неба
од памтивека из праха у прах
болем окићена твоје просветљење
јунаштво твоје вековима је
за покољења жал и песма
као река надања страдања
моћна што хучи ти се недаш
дугом обасјана лице ти анђеоско
епопеја краси
у крви суза и осмех
за колевку из вечности
страдања за вечност

РУЖЕНА КРАЋИЦА

Рођена је 1948. године у Белом Блату.
Члан је Ковиљског културног круга и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама на словачком језику *Rozbité sny* (песме за одрасле *Разбијени снови*) (2006) и *Prebehnutie popod dúhu* (песме за децу Претрчимо испод дуге) (2010).
Живи у Падини...

ДАНАС

Данас сам опасно сводна
Пуна идеја
И воље за живљењем
Не заборављам на
Танане нијансе тактике
У љубави ћу себи приуштити
Максималну отвореност
Искушаћу сакривање силе
Иза милог осмега
Честитам себи на забуни
Коју сам управо постигла
Сладим се самоспокојем
У достизању драгоценог циља
Награде других нису ми ни потребне
Стећи ћу ионако славу и признање
Тежим за давањем предности
Задовољавању властитих потреба
Без скретања погледа у лево или десно
Пазим дане дође до конфликта
Своју пробојност искористићу што више
Да стекнем неке привилегије
Додуше понекад не видим циљ
Потребно је само сачекати
Док ветар промени смер

DNES

Dnes som nebezpečne zvädzajúca
Plná nápadov
A chuti do života
Nezabúdam na jemné
Odtiene taktiky
Ale v láske si doprajem
Maximálnu otvorenosť
Skúsím skryť silu
Za milý usmev
Gratulujem si k milníku
Ktorý som práve dosiahla
Vychutnávam sebauspokojenie
Z dosiahnutia drahocenného cieľa
Odmeny od iných ani nepotrebujem
Získam aj tak slávu a uznanie
Túžba po prednostnom uspokojovaní
Vlastných potrieb
Bez obzerania pri tom naľavo napravo
Dbám aby nedošlo ku konfliktu
Svoju pribojnosť využiť viac
Pri získávaní privilegii
Poniekedy nevidím cieľ
Stačí len počkať
Kým vietor zmení smer

prevod: Ružena Kraticová

РУЖИЦА КЉАЈИЋ

Рођена је 1949. године у Доњем Скиповцу.

Члан је књижевних клубова *Јесењин*, Београд,

Орфеј, Суботица и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама за децу

Ко све дјецу буди (1983), *Кад Јелена одлучи*

(1984), *У наручју мога тате* (2009) и сликовница

Меда код лекара (2010), збирка прича и песама за

децу *Вратите децу у моду* (2012).

Живи у Сомбору...

ЗАМОТУЉАК У СНИЈЕГУ

У годинама иза Другог свјетског рата, дуго је, и у многим варошицама, постојала само једна калдрмисана улица, а неке од њих, чак, једним краћим дијелом. Све друге уличице, или уски путелци, којима се из центра варошице стизало до кућа уже или шире периферије, били су од меке земљане подлоге, па би се, кад падне мало јача киша, та подлога претварала у црно блато, по коме се тешко кретало. Нарочито је било тешко школској дјечи, која су у слабој и често дотрајалој обући, морала свакодневно ићи таквим путем.

Једног касног поподнева, два дјечака, с муком, су се враћала својој кући.

– Ух, Славко, ја не могу даље!

– Како не можеш? Хајде, помоћи ћу ти. Дај ми руку.

Дјечак прихвати пружену руку, повуче ногу која је била запала, успије да је извуче, али без ципеле, која је, с обзиром да је била наслијеђена од старијег брата, лако спала с ноге, и остала у дубоком блату.

– Ето ти га, шта ћу сад? – узвикну Живко, па и не чекајући одговор, сагне се, извуче ципелу, истресе из ње воду, обу је на блатну чарапу, и кренуше даље.

– Је ли ти хладно по ногама? Хајде, пожуримо, па ће ти можда бити топлије.

– Богами је хладно. Како ли је тек било хладно мојој јадној мајци?

– Што њој? Је ли и она некад запала у блато, тако као ти сад?

– За блато не знам, али знам за снијег.

– Какав сад снијег? Испричај ми, молим те!

– Било је то почетком задње ратне зиме. Причала је да је зима била јака и с пуно снијега. Пошто се наша кућа налази одмах на улазу у варош, и на малој узвисини, у току дана би се видјело кад би се приближавала нека војска из правца посавске равнице, али ноћу, то се могло знати само ако запуца.

Једне ноћи, зачувши пуцњаву, а у страху од сваке војске која је долазила, нарочито ноћу, мајка је уз нас дјецу, на брзину покупила и увијек спремљене завежљаје за бијег. У тој паници, заборавила је, или није могла пронаћи обућу, па је онако, у чарапама, истрчала и пуних руку журила с дјецом уз брдо, ка путу који је водио у једно село, у коме су многи у току рата налазили привремено склониште, јер ту окупатор никад није долазио.

***

– Јој, мајко моја, изгубила сам Живка! – очајно је узвикнула мајка, кад је, ушавши у једну кућу, спуштала из наручја моју двогодишњу сестру, и два завежљаја – Од свега овог у рукама, кад сам се спотакла, нисам ни осјетила да ми је дијете исклизнуло из руку...

Онда је истрчала из куће, тешко дишући, очајна и забринута, јурила назад, путем којим су малоприје прошли. Шума је била густа, али на срећу и ноћ ведра, па је убрзо, на широкој пртини, угледала црвени замотуљак. Кад га је узела у руке, беба се огласи, као да је до тада спавала, па се сада у мајчиним рукама лагано буди.

– Жив си! Жив си, Живко мој! Хвала ти, Боже, на толикој милости!

***

Кад се с дјететом у наручју појавила на вратима, народ који је, само сат времена раније, спашавајући голе животе, напустио своје домове, развесели се, и приђе мајци да се лично увјери како је беба.

– Милка! Па ти си боса!? Жене! Узмите дијете! Оно је Богу хвала добро! А ти, дођи овамо да оперемо и загријемо те ноге! – одлучним гласом обрати јој се добра домаћица.

А Милка, испуштајући из груди уздах олакшања, послушно сједе на понуђени треножац.

– Нисам до сад ни примијетила да сам боса. У оном мраку и брзини, купећи дјецу и завежљаје, нисам се сјетила обуће. Нек' сам ја нашла мога Живка...

***

– Јадна тета Милка – рече Славко након дугог ћутања.

– Баш. Није јој било лако – одговори Живко.

– Али, мени се допало како си то испричао. Као да сам слушао неку причу из лектире.

– Стварно! – обрадова се Живко – Можда због тога што сам то већ једном причао, само што тад није ишло овако лако, већ туц – муц.

– Нисам знао да волиш причати приче. А, коме си је испричао?

– Ма, било је то случајно. Једном сам, након наставе, у друштву с Маријом, пошао ту у оближње село, да посјетим болесног друга из разреда. Она станује близу његове куће и, тако у путу, запричасмо се.

– Је ли то она што је глумила Хлапићеву мајку?

– Јесте. Баш она. Тако идући, испричала ми је једну тужну причу, па сам ето и ја њој испричао ово што си малоприје чуо.

– Ако и она тако лијепо прича, онда вам није било ни мало досадно.

– Ма, какви досадно. Она воли историју, због чега пажљиво слуша све што неко прича, нарочито приче бака и дједова. Добро сам запамтио кад је на крају рекла:

– Они су ти Живко, жива историја!

САНДРА ГРГУРЕВИЋ

Рођена је 1980. године у Шапцу.

Члан је СКОР-а (секретар).

Објављена књижевна дела: збирка песама

Пишем за тебе (2008, ИКП Заслон, Шабац),

роман *Кад срце запева* (2012, СКОР, Нови Сад).

Живи у Новом Саду...

СЕЋАМ СЕ

Сећам се...

Било је тако давно, а као да беше јуче!

Сећам се...

Било је тако хладно, а зима је одавно прошла!

Сећам се скинуо си капут да би га мени дао...

О, како си само волети ме знао!

Сећам се, дрхтао си - али не од зиме,

дрхтао си од љубави и моје близине.

А сећам се и када си отишао,

да би бољи живот нашао;

Сећам се, плакао си... плакала сам и ја...

Било је то давно, ал` као да беше јуче,

отишао си... и срце ми пуче!

JE ME RAPPELLE

Je me rappelle...

Il était aussi longtemps et comme c' était hier!

Je me rappelle...

Il faisait tellement froid, et l'hiver s'était déjà évanoui!

Je me rappelle tu enlevas ton pardessus pour me le donner...

Oh, comment tu m'aimais!

Je me rappelle, tu frémissais - non pas de froideur,

tu frémissais de l'amour et de notre intimité.

Et je me rappelle quand tu t'en allas,

pour trouver une vie meilleure;

Je me rappelle, tu pleurais... moi je pleurais aussi...

Il était aussi longtemps, et comme c' était hier

toi tu t'en allas... et mon coeur brisa.

превод: Драгана Тубић

СЛАВИЦА ЛАЛОШЕВИЋ

Рођена је 1964.године у Новом Саду.
Члан је Друштва књижевника Војводине и
СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама *Душа
на длану* (1996, КОНС), *Трагови љубави* (1997,
Расија), *Неукротива река* (1999, Прометеј),
Кључ живота (2003, Стилос) и *Пардон љубави*
(2008).

Живи у Новом Саду...

ЉУБАВ

Ништа ми ниси
колико ми све можеш бити:
јутарњи осмех нежног буђења,
испуњен дан,
ризница топлих чуђења,
остварен сан,
смели искорак у сутра,
пут у рајске вртове,
срећна прича сваког јутра,
закључано срце за друге путеве.

Ништа ми ниси
колико ми све можеш бити
јер сваког дана
моје те руке све више траже,
моје те тело све више жели,
постаје ми загрљај нешто најдраже,
тако ме мало од раја дели.
И зато не желим Љубав крити,
објавићу је на сва звона,
ако сам могла са Вама тугу делити,
много више заслужује она.

СЛАВИЦА ТОРМА

Рођена је 1966. године у Босанској Крупи.
Члан је СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирка песама
Ноћас, бреза (2010, Бранково Коло, Сремски
Карловци).
Живи у Суботици...

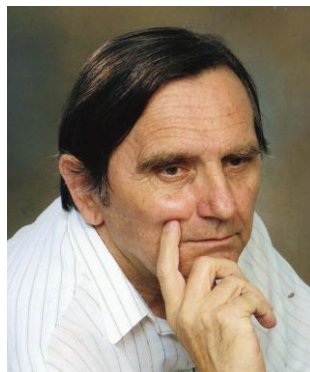
ПЕСНИК

Под сенком
безумља
пркос
изникао.
На тлу
паразита
корен
пустио.
Кроз задах
трулежи
миром
замирисао.
Из крика
очајника
хармонију
одсвирао.

POET

Under the shadow
of insanity
grew
defiance.
Let the root
parasitic soil.
The stench
of rotting
smell
incense.
Harmony
played
out a desperate
scream.

СЛАВОЉУБ БЕЛИМАРКОВИЋ

Рођен је 1939.године у Засавици.

Члан је књижевног клуба *Петрус*, Параћин и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: 20 дела, од тога издваја збирке песама за децу *Зрак и роса* (2003), историјски романи за децу *Принц Стефан* (2002) и *Принцеза Мара* (2008), романи *Дунавска краљица* (1997) и *Салон Веритас* (1997) и еколошко-монографско издање о бари Засавици *Прича о Ваљевицу* (1997).

Живи у Новом Саду...

МОДЕРНА БАЈКА

Краљевић и просјак, видело им се по лицу,
заљубише се у исту лепотицу.
А девојка је била у дилеми,
сваког од њих волела је по другој шеми.
Једна варијанта је била доста проста,
момак је имао бизнис мршав
није био власник, али држао под контролом
ланац контејнера, код великих солитера.
За транспорт имао је бицикл без сица,
са корманом, али без педала.
Адреса: Сиротињска мала.
Визит карта штампана у малом тиражу.
Од некретнина - нема гаражу.
А има кућу без димњака, зарђала квака.
Друга шема је била доста јака: окруњена глава, шампањац,
кавијар, апартман и купка млака.
И сатисфакција била је њена јака:
Изабрао је принц баш мене од буљука девојака.
И она се размишљала три дана на пола сата свака,
кога да изабере краљевића или просјака.
Ову диллему лепотица никад не би решила сама,
мада је желела да остане дама.
И као што бива у сваком роману
она изабра ону другу страну,
и имаде пуно чељади, оста у беди шта да се ради.
Отпаде боља варијанта
остаде лепотица без принца Валијанта.
Живот је такав, романи пише,
не може баш све да функционише.
Ал' транспорт ради, бицикл без сица, уместо краљевића,
усуд јој даде просјачког принца.

СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ

Рођен је 1962.године у селу Беранама, Црна Гора.

Члан је Удружења завичајних књижевника, Бијело Поље и СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке поезије и прозе *Корак по корак, сан по сан* и *Неприлагођен*, збирку песама за децу *Растеш као да те за уши вуку*.

Живи у Бијелом Пољу, ЦРНА ГОРА...

КОЛИКО СНАГЕ ТРЕБА ЗА КОРАК

Колико снаге треба за корак,
или за ријеч да се каже
и како је дан сувише горак
кад живот почне да лаже!

Кад дан почне у таквој причи,
гдје правила стара више не важе...
И ништа више на себе не личи
кад живот почне да лаже!

Кад љубав изда, ил' здравље бјежи,
и никог нема да њежност каже,
а дан кô бијесан на тебе режи.
кад живот почне да лаже!

Која човјеку одбрана треба
и какве треба страже?
кад дан као крвник у засједи вреба,
уз живот који лаже!

СЛОБОДАН САВИЋ

Рођен је 1939.године у Блажијевићима, СО
Скелани, Р.Српска.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Јецај
Дрине* (2010, Агенција Битва, Богатић).

Живи у Вукошићу...

УСНУЛА ДЕВОЈКА

(одломак)

Покрај маленог Шапца града,
протиче тихо предивна река Сава,
бистра и као небо плава.
Полако тече и не примећује
да је на њеној обали заспала
девојка млада и косе плаве,
чекајући долазак свог
младог морнара луталице.
Пловећи уз реку Саву и не зна
да је плавокоса девојка, чекајући га,
на обали заспала.
Ох, Боже, што ти је љубав девојачка
и од сваке невоље јача.
Стани бродићу, ено на обали девојке снене,
можда је то плавокоса која дуго чека мене.
О, девојко плава,
да ли си ти та која на обали снена чекаш
свог луталицу морнара?
Очи боје неба оросише сузе,
кад је њен луталица морнар у наручје узео.
Теците, теците радоснице сузе,
ја дочеках на обали реке да ме мој
луталица морнар у наручје узме!

СНЕЖАНА ЈАЊИЋ

Рођена је 1950.године у Лесковцу.
Члан је Удружења писаца Лесковац и СКОР-а.
Објављена књижевна дела: збирке песама *Кад јесен процвета* (2000), *Споменак* (2006), *У гнезду детињства* (2010).
Живи у Лесковцу...

ТАМНИНА

Тамнина
црна тамнина ми улегла
у срце и душу

На грбину ми се навалила
с`м што не пукне
дзвезде гу држив за скутови
тешки, плишани

Да `оће ветар да дуне
конци да ву покида
месец сас срп да гу исече
срма да се расипе

Јед`нпут да ми с`мне

СНЕЖАНА ПИСАРИЋ МИЛИЋ

Рођена је 1964.године у Сребреници.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: роман *Варљива игра светлости* (2010, Арте).

Живи у Сомбору...

У ИМЕ СВИХ (ПАСА) ЛУТАЛИЦА

Преко ноћи постао сам пас луталица. Тешим се, та, нисам једини, има нас оваквих јадних на све стране. Е, сад` свако под овом капом небеском има право да ме плуње, шутне, или да баци камен за мнош. Може и да ме се плаши, и то, да! Што да не? А теко то, што ми је још на врату ланац као знак припадности, буди сумњу и страх од мене. Па, презиру ме још више, јер сам то, претпостављају, и заслужио да будем.

Занемео сам од изненађења. Па не верујем сопственим ушима, мада ми је слух увек био беспрекоран, да је капија шкљоцнула и да је тај звук знак сигурног краја. Да тај кључ нико не сме дотаћи, и браву за мене откључати.

Занимљиво је то, да се нико никада није запитао како ћу се снаћи, хоћу ли преживети, хоће ли ми неко пружити да једем или ћу морати сам тражити. Хоћу ли знати отети или бранити своје, ако неко други зграби испред мене? А отимали су ми и још увек то раде. Стварно, нико ме никада није запитао.

А да ли сам некад пожелео да се вратим? И да јесам, капија би била уредно закључана. И то, само за мене. Нико се није побунио када сам са друге стране улице гледао како се улази и излази на тој истој капији. Како се раширених руку дочекује и са сузама испраћа. А ја стојим и гледам оно што се некад звало мој дом, а рана на души се отворила па не зараста, и не могу да се сетим како ми је стварно тамо било, колико је

било добро или не. Све је остало у магли због шока од тог изненадног и неповратног изласка на капију и тог језивог звука кључа у брави који ми тако, некад, и у сан дође напошван.

А капија је превисока, и не може се кроз њу ни погледати. Ни да се подсетиш не можеш. Можда би се тако и присетио шта сам то урадио, шта згрешио па сам се нашао на улици, препуштен другима на милост и немилост. Не можеш чак више ни да видим лице кључару твог живота, па да покушаш ухватити онај титрај на лицу што показује грижу савести, ако је уошште има. Ма, шта себе лажем, знам да је нема.

Ево, скинуо сам ланчић са иницијалима, али је опет траг остао. Остао у понашању. Не знам да лажем, ни да уједам, а још увек поскакујем од среће кад угледам познато лице или ми се само учини познатим или добронамерним. Стварно се трудим да не видим nelaгoду и питању у туђим очима на које ни сам не знам одговор.

Па добро, има много паса луталица, нисам сам. И нисам више. Мада, не знам зашто, поглед не могу одвојити од оних који своје псе чувају са љубављу. Тамо где је љубав обострана, где се радује када се излази у шетњу и зна се, о, а да ли то ико може са сигурношћу знати, да брава неће шкљоцнути као што је за мном. Знао сам, осећао сам, да желе да одем. Али, нисам знао да ме више неће пожелети ни видети.

Зато понекад, недељом и празницима, идем овим путем сам, и нека ме нико не пита што главу не дижем, или, зашто ми је поглед прикован у неку далеку тачку, тамо негде испред.

И то што се још увек понекад запитам шта сам то лоше урадио, давно ми је речено. Нисам ништа! А и ако јесам, ништа није толико лоше да је неопростиво, да моје лутање буде једино решење.

Више никада нећу ићи оном улицом, нити ћу стајати на познатој капији. Више никада нећу окусити она јела, еј, не спремају се она за мене. Сада имам нови дом, на који се још увек навикавам.

Питају ме зашто имам тужан поглед, а ја све убеђујем да сам од те сорте, ето, која тако тужно гледа. И да, баш волим што сам сам, јер је то једини поуздани знак да сам одрастао. И да, још сам то, ничија љубав мени не треба да бих преживео. Волим ја сам себе. Бар покушавам да волим. Само, ако некада одем сам

низ сокак, не пратите ме, пустите ме, не питајте ме куда идем, јер волим гледати младе штенце како се весело играју.

Не питајте ме ни зашто не тражим више никога, не дозивам. Зато што на мој лавез нико неће дотрчати, нико репом махнути. Не знам зашто, када заспем на топлом бетону и док Сунца обасјава моје тело, кроз сан изнова чујем звук кључа у брави. И жао ми што нисам знао да ће тако бити, мада сам наслућивао, па да сам се опростио са свим стварима које сам дотицао. Могао сам их спаковати као успомене и ставити у завежљај, па о штап, и некако би, сигуран сам, мирније пошао у свет. Овако, ни штапа ни завежљаја. Само, траг на врату и туга у очима је сва моја имовина, све што сам понео оног дана када је брава заувек шкљоцнула.

Ево и данас, а баш ме то све ужасно нервира, јер не знам зашто ми се то више дешава, добијем жељу да прођем старом улисом, само њом. На ону капију више не желим улазити, али се бојим да би могли помислити да идем туда да би ме неко приметио и позвао. Без потребе ће се уплашити, па је два пута закључати. За сваки случај, што је сигурно – сигурно је. Стварно, ја не бих никога да плашим. Ма, нисам вам ја од те сорте!

А не знам ни како бих се маскирао да ме не препознају. Не требају они мени тамо, ја сам себи требао тамо. Хтео бих да од поцепаних делова живота склопим мозаик, па да од њих као од полупаног огледала направим ново. Са које год стране погледаш видиш неко ново лице, али ни једно није право. Не може ни бити, јер је оно право нестало оног тренутка када ми је испало из руку и пукло, то јест, када је брава шкљоцнула, а капија за мном закључана само једном, али за сва времена.

AZ ÖSSZES HAJLÉKTALAN (KUTYA) NEVÉBEN

Szinte egy éjszakán át, kóbor kutya lettem. Azzal vígasztalom magamat, hogy nem vagyok egyedül, vannak még ilyen nyomorultak mindenféle. S éppen ezért, e csillagos ég alatt mindenkinek joga van megköpdösnie, megrugdosnia, kövel megdobálnia. Ó, igen! Vannak olyanok is akik félnek tőlem! Miért ne? Főleg azért mert a nyakamon a valakihez való hozzátartozás jeleként lánc lóg, amely gyanakvást, félelmet vált ki az emberekben. Ezért méginkább megvetnek, mert az vagyok ami vagyok, mert feltételezik hogy ezt érdemlem.

Elnémultam a meglepetéstől, s nem hittem saját füleimnek, habár hallásom mindig kitűnő volt, amikor a biztos vég jeleként a kapukulcs nyikorgását hallottam magam mögött. Azt a kulcsot senki sem meri megérinteni hogy számomra kinyissa a zárat.

Az egész dologban az a legérdekesebb, hogy senki sem gondolt arra, hogyan fogom én föltalálni magam, ad-e valaki enni, vagy koldulni kényszerülök. Egyáltalán túléltem-e a nehézségeket. Leszek-e annyira élelmes hogy lopjak, vagy megvédjem amim van, ha valaki megpróbálja azt tőlem elvenni. Ó, igen. Megloptak, s még ma is ezt teszik. Valójában ezekről a dolgokról senki sem tett fel nekem egyetlenegy kérdést sem.

Volt-e olyan pillanat, amikor szerettem volna visszatérni? Ha volt is, a kapu rendesen be volt zárva. Mégpedig, csak számomra. Senkit sem zavarta amikor az utca másik oldaláról néztem hogyan mennek egyesek ki-be ugyanazon a kapun. Hogyan várják őket széttárt karokkal és sírva lesznek kikísérve. Ennek ellenére én állok és nézem a helyet amelyet valaha házamnak hívtak, s lelkemen kinyílt a seb amely nem bír begyógyulni, és nem tudok visszaemlékezni hogy valójában hogyanis éreztem én ott magam, mennyire volt jó vagy sem. A soktól amit átéltem, úgy tűnik mintha mindent eltakart a köd, attól a váratlan visszanemtérő pillanattól, amikor kiléptem a kapun, s attól a borzasztó kulcszajtól melynek reccsenését hallottam a zárban, s mely néha még most is álmomba hivatlanul visszatér.

A kapu túl magas, s nem lehet rajta átlátni. Még visszaemlékezni sem lehetséges. Lehet hogy akkor eszembe jutna mit tettem, mit vétettem, amikor átadva magam mások könyörületének és könyörtelenségének az utcán találtam magam. Sőt

arcát sem láthatod életed kulcsárának, hogy ellesd arcrezgését amely elárulja lelkiismeretfurdalását, ha egyáltalán van neki. Nem is tudom miért próbálok erről magamat meggyőzni hisz tudom, hogy ez nála nem létezik.

Nos nyakamról ugyan levettem láncomat, amelyen bele vannak vésve nevem kezdőbetűi, de a helye nyoma ott maradt. Sőt leginkább nyomot hagyott viselkedésemben. Nem tudok ugatni, sem harapni, de még mindig örömet mutatom ha ismert arcot látok, vagy ha csak ismerősnek vagy jóakarátúnak tűnik valaki. Igazán törekszem, hogy ne lássam ha valaki kellemetlenül érzi magát, s hogy ne lássam más szemében azokat a kérdéseket, melyekre magam sem tudom a választ.

Hát jó. Sok a hajléktalan kutya, nem vagyok egyedül. Már, nem vagyok egyedül. Habár, nem tudom miért, tekintetemet nem tudom levenni azokról, akik kutyáikat nagy szeretettel halmozzák el. Ott, ahol a szeretet kölcsönös, ahol mindkét fél örül ha sétálni indulnak, ahol tudják,-de valójában ki lehet egészen biztos abban,- hogy a zárban a kulcs nem fog megreccsenni mint mögöttem. Tudtam, éreztem, hogy szeretnék hogy elmenjek. Csak egyet nem tudtam, hogy látni sem akarnak soha többé.

Ezért néha vasárnap vagy ünnepnapkor, végigmegyek ezen az utcán egyedül, de senki se kérdezze miért nem emelem föl a fejemet, vagy miért szegeztem tekintetemet valahová magam elé, egy távoli pontra.

Régóta tudom, habár még manapság is felteszem magamnak a kérdést: „Mi rosszat tettem? Semmit! De ha mégis, semmi sem olyan rossz, hogy ne lehessen megbocsájtani, hogy arra amit tettem, bolyongásom az egyetlen megoldás.“

Soha többé nem fogok végigmenni azon az utcán, se megállni az ismert kapu alatt. Soha többé nem fogom megkóstolni azokat az eledeleket, hja, nem számomra készítik őket. Most új otthonom van, melyre még mindig szoktatom magamat.

Sokan kérdezik miért szomorú a tekintetem. Mindenkit azzal próbálok meggyőzni, hogy ilyen a fajtám, mely ilyen szomorúan néz, és hogy igenis örülök annak hogy egyedül vagyok, mert ez az egyetlen biztos jele felnőtté- válásomnak. Ja persze, had tegyem hozzá még ezt is, a túlélhetőséghez nincs szükségem senki szeretetére. Én szeretem önmagamat. Legalábbis igyekszem szeretni. Csak ha néha nekiindulok egyedül az utcának, ne kísérjen senki, hagyjatok

békén, ne kérdezzétek hova megyek, mert szeretem nézni a fiatal kutyakölyköket ahogy jókedvűen játszanak.

Ne kérdezzétek miért nem keresek és hívogatok senkit. Azért mert az én ugatásomra senki sem fog ideszaladni, sem farkával mozdulni. Nem tudom miért, amikor a meleg betonon elalszom, s míg a nap sugarai melengetik testemet, álmomban újra hallom a kapukulcs reccsenését a zárban. És sajnálom, hogy nem tudtam hogy így lesz, igaz hogy sejtettem, de bár elkészöntem volna mindentől amit megérintettem. Összepakolhattam volna emlékül őket, s göngyölegbe kötve botra akasztva biztosan könnyebben és nyugodtabban indultam volna világgá. Így nincs se botom se motyóm. Az összes vagyonom csak a láncnyom a nyakamon és a bánat a szememben. Mindaz amit azon a napon magammal vittem amikor a zár örökre megreccsent.

Ehol ni, ma is,- már mindez borzasztóan idegesít, mert nem tudom miért történik még mindig mindez velem,- újra megjelenik a vágy, hogy végigmenjek a régi utcán:- csak azon. Azon a kapun többé nem kívánok átlépni, azomban attól félek hogy valaki azt hiheti azért járok errefelé, hogy észrevegyen és behívjon. Szükség nélkül meg fog ijedni, s kétszer rázárja a kaput. Mindenesetre, ami biztos az biztos. Valójában, én senkit sem akarok megijeszteni. Hisz nem ahhoz a fajtához tartozom!

Nem is tudom hogyan maszkírozzam magam hogy ne ismerjenek fel. Azok ott nekem nem kellene. Csak én kellek önmagamnak. Szeretnék mozaikot összerakni az élet elszaggatott részeiből, s belőlük mint egy összetört tükörből újat csinálni. Bármely oldalról nézed, új arcot látsz, de egy sem az igazi. Nem is lehet, hiszen az igazi eltűnt abban a pillanatban amikor kiesett a kezemből s megrepedt, azaz, amikor a zár megreccsent, s mögöttem a kaput bezárták, igaz ugyan hogy csak egyszer fordult a kulcs, de mindörökre.

перевод (Fordítás): Evgyeniy Szpomenka

СНЕЖАНА ТОМИН

Рођена је 1972.године у Горњим Бусевићима,
СО Босанска Крупа.

Члан је књижевног клуба *Душко Трифуновић*,
Кикинда, Матице српске и СКОР-а (председник
Огранка Кикинда).

Објављена књижевна дела: збирка песама *Негде
испод дуге* (2006).

Живи у Кикинди...

НЕПОВРАТНО

Остало је нешто лепих сећања,
нешто ситница,
драгих дарова.
Остало је нешто сете у оку,
нечег познатог на лицу
заљубљених парова,
негде у души, вероватно.
Пролазе године,
неповратно.
Чувам као срастао део тела
сећање на време
када сам желела да те носим:
у шалу, у рукаву,
на срцу као и на привеску.
Једно је време нестало у блеску,
а ја га чувам као златно.
Лажем срце, оно мене лаже.
Не дозвољавам ником
да гласно каже:
Неповратно.

IRRETRIEVABLY

There is left some nice memories,
some trifles,
precious gifts.
There is left same sadness in eye,
something known on faces
of couples in love.
Somewhere in soul probably.
Years are passing
irretrievably.
I keep like part of my body
memory on time
when I wanted
to carry you
in scarf, in sleeve,
in heart like on key chain.
One period gone in flash
but I keep it like it's gold.
I lie to my heart, it lies to me.
I'm not allowing anyone to say out loud:
Irretrievably.

превод: Драгана Томин

СТОЈАН СИМИЋ

Крлица

Рођен је 1954.године у Ријечанима Горњим,
БиХ.

Члан је Друштва писаца БиХ, Књижевне
заједнице Србије и Црне Горе, Друштва
књижевника Војводине и СКОР-а.

Објавио 27 књижевних дела.

Живи у Новом Саду...

НЕКО

Неко
Некима
Негдје
Рат
Организовао,
Дрогу
Уваљао,
Блуднице
Изнајмио,
Нечије
Тјелесне органе
Препродао,
Нуклеарни отпад
Увалио,
Хуманитарну помоћ
Подјелио,
Курс
Из ненасилне комуникације
Одржао...

ТАМАРА ЛУЧИЋ ДИНИЋ

Рођена је 1975.године у Зајечару.

Члан је СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирка песама *Три у слепоочници – метак у оку* (2010).

Живи у Неготину...

ФРЕКВЕНЦИЈЕ

Ниске фреквенције осећаја да је нешто тупо пало на под...

Ниски нивои толеранције немирних аљкавих погледа.

То је удар у центар главе, што мења мод,
то је оно што бешчујно убрзава рад срца
и успорава ход.

Детоксикују ме у начелу и једу ме живу и целу,
а ви, отргните ме од свести и воље,
нека горе буде боље!

И нека ме не чују и нека ме не воле!

Ја ипак заслужујем милост у сваком погледу,
и кад се чврсто држим за ваздух,
и кад сам у сталном заносу и бегу.

А бежим од слепила и од сортирања мисли,
јер сви су ми они једном обећали мир,
и сви су у том миру од беса пресвисли...

ТАТЈАНА ВУЈАНИЋ

Рођена је 1978. године у Србобрану.
Члан је задужбине *Боро Латинковић*, Кула и
СКОР-а.
Објављена књижевна дела: роман *Прозор душе*
(2010, Беокњига, Београд).
Живи у Надаљу...

ДА НЕ ЧУЈЕ ЗЛО

Сашка је устала са првим зрацима сунца. Скувала је себи једну кафицу. Мозак јој не функционише најбоље док је не попије. Појачала је музику. У трансу плеше по соби. Не може да замисли свој живот без ње. Музика је нешто што је покреће. Музика пуни њене батерије. Комшија одоле лупа метлом. Испушта ли је некада из руку? Обукла је платнене панталоне и лагану мајицу веселих боја. Косу је купила у пунђу да јој не смета. Данас полаже још један важан испит у низу. Држимо јој фиге. Смазала је сто грама чоколаде, ради концентрације и истрчала на улицу. Пролеће је процвало. Птице весело цвркућу. Сунце је греје. Ово је један од оних тренутака када човек помисли... Боже, како је лепо живети. На једном бутику мењају рекламу. Ладно је прошла испод мердевина. Једном сам негде прочитала да мердевине наслоњене на зид чине троугао са подом и зидом. Што симболизује живот или Бога. Пролазак кроз њега је највеће скрнављење. Сашка није сујеверна. Храбро је наставила даље. Мислићете да претерујем, али управо јој црна мачка претрча пут. Њој су приписиване мистичне моћи. Ако вам пресече пут, то значи да вас чека несрећа. Она је помоћник вештице и после седам година се претвара у нечастивог. Само без панике. Ништа необично. Дешава се и то. Извадила је хемијску оловку да нешто запише. Не ради. То ју је дотукло. Распала се на ситне комаде као огледалце. То је лош знак. Човек увек нешто слути, а обично слути само оно што је страшно. Због

тога је сујевера, јача него вера. Стоји испред капије музичке Академије. У њој се одиграва Шекспирова дилема... Остати или отићи, питање је сад? Сашкина породица је васпитала тако, да не верује у те ствари. Мислим на предсказање, враџбине и црну магију. Гледање у длан, карте, шољу... Кристална кугла? Ма дај! Све што нам се дешава је Божја воља. Само то реците када вам се деси нешто ружно. Истог тренутка ћете се осећати много боље. Понављам, није сујеверна, али је урадила следеће. Вратила се три корака уназад и плънула три пута испред себе. Окренула се у месту три пута и утрчала унутра. Ово је један од тежих испита. Положила га је са деветком. Аутосугестија је веома моћна стварчица. Зато пазите у шта верујете. Избаците црне мисли из своје главе. Гледајте на живот са ведрије стране.

ТЕОДОРА МАТИЋ- МЕДИЋ Тода

Рођена је 1945.године у Бајиној Башти.
Члан је Удружења песника у Аустралији и у
Америци, УКС и СКОР-а.
Објавила 9 књижевних дела.
Живи у Сиднеју, АУСТРАЛИЈА...

АПОКАЛИПСА

Битисао сам пре но што се родих,
и видех Земљу како гори
и крв што пљушти да пламен угаси.
Визије као у сну...
Наде наше и отровно биље,
у казанима великим врију;
Смрзнуте сузе се топе кроз
кључаонице Сунца.

Тврђаве судбине около се руше.
Издајник Анђео вољену земљу своју
Ђаволу прода.
Узалуд са иконама и молитвама
Божијем престолу пођох;
Земља и пакао већ уговор склопише.
Прочитах: пролазници смо само.

Проливам сузе од крви,
очај других у души осећам
и срца што се грче.
С фењером у руци
журим да слику своју нађем
из дана среће, пре но што се родих.

ХАЦИ-ВИНКА ЂОКИЋ-ПАВЛОВИЋ

Рођена је 1944.године у Заграђу, СО
Вишеград, Република Српска.
Члан је УРПУТ (Удружење радника песника у
туђини), Штутгарт, Немачка (председник) и
СКОР-а.

Објављена књижевна дела: збирке песама
Пролами се тишина живота (1986), *Поглед
према југу* (1998) и *Песмом против рата*
(2005).

Живи у Штутгарту, НЕМАЧКА...

ОБЕЋАШЕ ОНИ БЛАГОСТАЊЕ

Док нудисте своје благостање,
испијасмо горке чаше жучи,
у свету је поштења све мање,
зато, роде, историју учи.

Ко светиње предака нам руши,
славе нема нит` својих светаца,
али носи Ђавола у души,
јер отима земљу нам отаца.

Бог нам сведок и наша истина,
олује их, ево, сада руше,
Рогоња им утеха једина,
испуни им и срца и душе.

У спроводу пси ће да им лају,
ту дечије сузе бити неће,
мале земље светом нападају,
и бацају свуд атомско смеће.

Рушили сте земљу нашег рода,
сад хоћете да вас народ цени.
Ко то сме понос наш да прода?
Ја га чувам ко срце у себи.

Роде мили, дигни небу руке,
лечиће се рода нашег ране,
Христос свети имао је муке,
његове ће руке да нас бране.

САДРЖАЈ

Марина Жинић-Илић: РЕЧ УРЕДНИКА	5
Захвална песма – Вери Александрић, аутор Марина Жинић Илић	7
АЛЕКСАНДАР ФИЛИПОВИЋ Фића, Мионица	9
АЛИСА САЛОПЕК, Суботица	10
АНА БЕРТА, Инђија	11
АНДРЕЈА ПАУНОВИЋ, Београд	14
АНДРО МОШИЋ, Београд	15
БЕЛА МАРК` КУЈУНЦИЋ, Улм, Немачка	16
БОЈАН ИВАНОВИЋ, Ваљево	17
БОРИС СТОЈАНОВ, Јагодина	18
БОРИСЛАВ ПУТНИК Пуб, Нови Сад	19
БОРКА ДРАГОЉЕВИЋ, Нови Сад	21
БОСИЉКА ПЕРИЋ-БАТАК, Батајница	22
БРАНКА ЗЕНГ, Панчево	25
БУДИМИР ФРКА, Нови Сад	26
ВАЛЕНТИНА ВУЛИЋ, Врбас	27
ВЕРА АЛЕКСАНДРИЋ, Инђија,	28
ВЕРОСЛАВА МАЛЕШЕВИЋ, Костолац	29
ВОЈИСЛАВ ТРУМПИЋ, Јагодина	32
ГОРДАНА ЈОВАНОВИЋ ШАРИЋ, Шимановци	38
ГОРДАНА Љ. МИЉКОВИЋ, Параћин	40
ГОРДАНА ШАРЧЕВИЋ, Нови Сад	41
ГРАДИМИР ОБРАДОВИЋ, Јагодина	42
ГРОЗДАНА ЦРЕПАЈАЦ, Банатски Карловци	43
ДАМЈАНКА ЧИЗМИЋ Дашка, Минхен, Немачка	44
ДАРИНКА ТРИФОВИЋ Дара, Београд	46
ДОБРИНКА ОБРОВСКИ, Нови Сад	47
ДРАГАНА ЈОВАНОВИЋ, Београд	48
ДРАГИЦА ГРБИЋ Драга, Вишеград, Реп. Српска	49
ДРАГИЦА ЖДРАЛИЋ, Петроварадин	50
ДРАГИЦА ОБРАДОВИЋ, Јагодина	51
ДРАГИША ЕРАКОВИЋ, Ниш	52
ДРАГОЈЛА ПОПОВИЋ, Добој, Реп. Српска	53
ДРАГОЉУБ СТАНКОВИЋ, Београд	54
ДУШАН Д. ЖИВАНЧЕВИЋ, Добановци	55
ЕЛВИРА БУДАЛИЋ, Кула	56
ЕМИЛИЈА ЖИВКОВИЋ Ема, Крагујевац	57
ЕРЖЕБЕТ ТОМИН, Кикинда	58

ЖИВАДИНКА МАРКОВИЋ Жижа, Крагујевац	59
ЖИВОЈКА ЖУЈКИЋ Жица, Ракова Бара	60
ЖИВОРАД ЈОВАНОВИЋ, Београд	62
ЗАГОРКА РИСТИВОЈЕВИЋ-ТОПОЛАЦ, Трстеник	63
ЗОРА РАШКА, Остојићево	65
ЗОРАН РАДОВАНОВИЋ, Дреновац	67
ЗОРИЦА МАРКОВ, Кикинда	72
ЗОРКА ЧОРДАШЕВИЋ, <i>Франкфурт, Немачка</i>	74
ИВАН ДЕСПОТОВИЋ, Београд	76
ИГОР СТАНКОВИЋ – Змај Врањски, Нови Сад	80
ЈАБЛАНКА ПАВЛОВИЋ, Сокобања	84
ЈАДРАНКА ЋУЛУМ, Вршац	86
ЈЕЛЕНА ВУКОСАВЉЕВИЋ, Обреновац	88
ЈОВАН МИХАЈИЛО, Петроварадин	90
ЈОВАН Д.ПЕТРОВИЋ, Петровац на Млави	91
ЉИЉАНА ФИЈАТ, Нови Сад	93
ЉУБИНКА ТОШИЋ, Ужице	95
ЉУБИЦА ВУКОВ-ДАВЧИК Буба, Суботица	98
ЉУБОМИР ГЛИГОРИЋ, Нови Сад	99
ЉУПКА КАТАНА, Београд	100
МАРИНА ЖИНИЋ ИЛИЋ, Нови Сад	102
МИЛАН ДОБРОВОЉСКИ Ранчер, Маглић	103
МИЛАНКА ГОЛУБОВИЋ, Пожаревац	105
МИЛЕНКО МИЛОШЕВИЋ, Маглић	107
МИЛЕТА ТОМИЋ Мимо, Ваљево	108
МИЛИВОЈ КРИВОШИЈА, Нови Сад	109
МИЛИЦА ЖИВАНОВИЋ, Сокобања	110
МИЛОРАД БУРЂЕВИЋ, <i>Дервента, Реп. Српска</i>	111
МИЛОШ ИВЕТИЋ, Футог	113
МИОДРАГ МИЛИЋЕВИЋ Миле, Раља	114
МИРЈАНА ЂАПО, дистрикт Брчко	115
МИРЈАНА СОКОЛОВИЋ, Стара Пазова	119
МИРКО ШУКАРА, <i>Сиднеј, Аустралија</i>	120
МИРОСЛАВ БОЛТРЕС Мишел, Смедерево	122
НАДА АДАМОВИЋ, Кикинда	123
НАДА МАЛЕК, Панчево	125
НАЂА БРАНКОВ, Вршац	127
НЕМАЊА ДРАГАШ, Београд	129
НЕНАД РАДОШ, Београд	132
НИКОЛА ВАСИЋ Тополовачки, Кикинда	138
ОЗРЕНКА МИЛОЈКОВИЋ, Сокобања	140
ОЛГА ВАСИЋ, Земун	141
ОЛГА ШИМИЋ, Београд	142

ОЛИВЕРА ПАВЛОВИЋ, Нови Сад	143
ПЕТАР ШУШЊАР, Нови Сад	144
ПРЕДРАГ ВИДЕНОВИЋ, Сокобања	148
ПРЕДРАГ РАДАКОВИЋ, Житиште	149
РАДИВОЈЕ РИСТИЋ, Буљане	151
РАДОЈКА АЛЕКСИЋ-НЕШИЋ, Марбах, Немачка	152
РАДОЈКА КУВИЗИЋ, Нови Сад	153
РАТКО БЕЛИЋ Рале, Суботица	154
РУЖЕНА КРАЋИЦА, Падина	155
РУЖИЦА КЉАЈИЋ, Сомбор	157
САНДРА ГРГУРЕВИЋ, Нови Сад	160
СЛАВИЦА ЛАЛОШЕВИЋ, Нови Сад	162
СЛАВИЦА ТОРМА, Суботица	163
СЛАВОЉУБ БЕЛИМАРКОВИЋ, Нови Сад	164
СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ, Бијело Поље, Црна Гора	165
СЛОБОДАН САВИЋ, Вукошић	166
СНЕЖАНА ЈАЊИЋ, Лесковац	167
СНЕЖАНА ПИСАРИЋ МИЛИЋ, Сомбор	168
СНЕЖАНА ТОМИН, Кикинда	174
СТОЈАН СИМИЋ Крпица, Нови Сад	176
ТАМАРА ЛУЧИЋ ДИНИЋ, Неготин	177
ТАТЈАНА ВУЈАНИЋ, Надаљ	178
ТЕОДОРА МАТИЋ-МЕДИЋ Тода, Сиднеј, Аустралија	180
ХАЦИ ВИНКА ЂОКИЋ-ПАВЛОВИЋ, Штутгарт, Немачка	181

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14 (082.2)

821.163.41-32 (082.2)

САЗВЕЖЂА 10 : зборник радова чланова СКОР-а, Нови Сад /
[главни и одговорни уредник Марина Жинић - Илић] . - Нови Сад :
Савез књижевника у отаџбини и расејању, 2012 (Земун :
Горапрес) . – 185 стр. : илустр. ; 26 cm

Тираж 500. – Уз свако дело белешка о аутору с његовом
сликом.

ISBN 978-86-7970-099-5

1 . Жинић-Илић, Марина [главни и одговорни уредник]

COBISS.SR - ID 273426183